

RAITTIUS KALENTERI

1908

SIIPYLAISEN INSTITUUTTI
MILJÖ- ja
Turun Yliopisto
20500 Turku 80

126-1980

John Imari Koskomainen
Feb- 1937

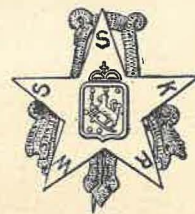

Uuden muoden enseli.

126-1980

Raittiin-Kalenteri

vuodelle 1908

Suomalaisen Kansallisen Raittiin-Veskeyshöyryseuran kustantama.

TURUN YLIOPISTO

Ex libris

JOHN I. KOLEHMAINEN

Sancockissa, Mich., 1907.

Suomalais-Luoteerilaisen Kustannusliikkeen Kirjapainossa.

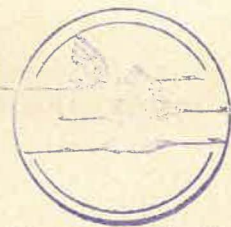
Alkulause.

Kanjallemme kalliille, —
Kaittille ja juomarille:

Tulen tupaas tunnettuna,
Mielittynä, mieluisana;
„Soulu-rauhan“ viestijänä,
Uuden vuoden saattajana,
Uuden aamun entehenä,
Walon, lämmön tietojana.

S. R.

SIHTO...
M...
Turun Yliopisto
20500 Turku 50 ☎ 17536

126-1980

Joh. 31. 2: 1—5. Luukk. 13: 6—9.	15 R Siiviä 16 T Ilmari 17 P Anton 18 L Laura
1 R Uuden vuod. päivä 2 T Napeli, Set 3 P Genoffi 4 L Ruut	1 Kor. 1: 26—31. Luukk. 19: 1—10.
Ef. 5: 25—27. Matt. 3: 11, 12.	19 S 2 j. Loppiaijesta 20 M Fabian 21 T Aune 22 R Friedolf 23 T Meri 24 P Jarl 25 L Paawali
5 S S. jälk. nud. vuod.	2 Kor. 1: 3—11. Matt. 8: 14—17.
1 Tim. 3: 16. Matt. 12: 15—21.	26 S 3 j. Loppiaijesta 27 M Wiljo 28 T Kaarlo 29 R Walter 30 T Gumilla 31 P Mi
6 M Loppiainen 7 T Aukusti 8 R Gunnar 9 T Weikko 10 P Sigurd 11 L Osvald	
Feb. 2: 11—16. Matt. 12: 46—50.	
12 S 1 j. Loppiaijesta 13 M Nuutti 14 T Jelis	

Ensimmäinen suomenkielinen ehdottoman raittiuden äänensannattaja ilmestyi Turussa 1833. — 10 p. w. 1826 perustettiin Amerikan raittiusseura Bostonissa, Mass. — 21 p. 1852 Massachusettsin lainlaajitustunnalle esitettiin 130,000 kansalaisen allekirjoittama anomus Mainen lain myöntämiseksi valtiolle, jota anomus heti hyväksyttiin.

1 L Berta	Silipp. 3: 7—14. Luukk. 17: 7—10.
Mat. 1: 11. Matt. 13: 31—33.	16 S Septuages. 17 M Wainö 18 T Tyra 19 R Kauppo 20 T Sulda 21 P Reijo 22 L Luulikki
2 S Kynntelinp. 3 M Huugo 4 T Ansgarius 5 R Ngda 6 T Dorotea 7 P Rikhard 8 L Laina	Feb. 1: 2. 1 Kun. Kirj. 9: 6, 7. Sagg. 1: 9.
Ef. 4: 14—16. Mar. 4: 26—29.	23 S 1 Rufouspäivä 24 M Karkauspäivä 25 T Mattias 26 R Viktoria 27 T Nestor 28 P Torsti 29 L Onni
9 S 5 j. Loppiaif. 10 M Elina 11 T Eufrosyne 12 R Elma 13 T Sullo 14 P Walentin 15 L Sipri	

26 p. 1833 perustettiin Yhdysvaltain kongressin raittiusseura, D. C. — 5 p. Suomen taitelijaseuran vuosipäivä. — 20 p. Suomen Naishyönteisten vuosilofous. — 12 p. Suomen matelijayhdistysten ehdokaslistojen julkaisemisesta ovat hakemukset lehtilautakunnalle jätettävät viimeistään tänä päivänä.

1 Kor. 13: 1—13.
Marf. 10: 32—45.

1 S Laskiaisjunnunt.
2 M Janny
3 T Kauko
4 R Adrian
5 T Salla
6 P Ruudolf
7 L Perpetua

2 Kor. 6: 1—10.
Luuk. 10: 17—22.

8 S 1 j. Paast.
9 M Edwin
10 T Mura
11 R Kalerwo
12 T Gregorius
13 P Ernesti
14 L Matilda

1 Tess. 4: 1—7.
Marf. 9: 14—29.

15 S 2 j. Paast.
16 M Herbert

17 T Perttu
18 R Edward
19 T Jooseppi
20 P Kaakkima
21 L Pentti

Ef. 5: 1—9.
Luuk. 4: 31—37.

22 S 3 j. Paast.
23 M Alfeli
24 T Gabriel

Joh. 3lm. 21: 1—7.
Luuk. 1: 46—55.

25 R Marian ilm. p.
26 T Immanuel
27 P Soini
28 L Armas

Gal. 4: 22—31.
Joh. 6: 52—71.

29 S Kuolip. junnunt.
30 M Usko
31 T Irma

13 p. w. 1860 Suomen Tohtuuden ystävien säännöt vahvistettiin. — Samana päivänä w. 1876 perustettiin Englannin lääkärien yhdoitomuuden seura. — Samana päivänä w. 1906 luoti Rochesterissa, N. Y., Susan B. Anthony, kuuluisa naisten oikeuksien esitaistelija. — 14 p. Koti-helen seuran vuosipäivä Suomessa.

1 R Saarald
2 T Pellerwo
3 P Ferdinand
4 L Ambrosius

Hebr. 9: 11—15.
Joh. 8: 31—45.

5 S 5 j. Paast.
6 M Wilho
7 T Allan
8 R Suoma
9 T Otto
10 P Hefekiel
11 L Werna

Filipp. 2: 5—11.
Luuk. 22: 14—22.

12 S Palmisunnuntai
13 M Tellerwo
14 T Tiburtius
15 R Linda
16 T Zalo

Jes. 53 Infa.
Luuk. 23: 32—43.

17 P Piikäperjantai

18 L Waldemar

Ef. 1: 15—23.
Matt. 28: 1—8.

19 S Pääsiäispäivä

1 Piet. 1: 17—23.
Matt. 28: 9—15.

20 M 2 Pääsiäispäivä
21 T Anselmi
22 R Mina
23 T Orjo
24 P Albert
25 L Markus

Ab. Tes. 13: 26—41.
Luuk. 24: 36—49.

26 S 1 j. Pääsiäisestä
27 M Engellbrekt
28 T Timre
29 R Tyho
30 L Mirjam

17 p. w. 1879 perustettiin Kansassa 1:nen raittiusseura. — 24 p. w. 1819 perusti Toht. Wieselgren Ruotsissa 1:sen opistelewan nuorison raittius-yhdistyksen. — 5 p. w. 1840 perusti Baltimoressa 6 wanhaa juomaria eräässä tapalassa Washingtonian raittius-yhdistyksen. — 24 p. w. 1906 luoti Bostonissa, Mass., kuuluisa raittiusnainen Mary S. Hunt.

1 P Wappu
2 L Atanafius

Sebr. 13: 20, 21.
Joh. 10: 1—10.

3 S 2 f. Pääsiäisestä
4 M Noosa
5 L Jenny
6 R Aleksandra
7 L Helmi
8 P Aake
9 L Timo

Dan. 9: 5. — Ebra 9: 6.
Jerem. w. 5: 21.

10 S 2 Rufonspäivä
11 M Osmo
12 L Lotta
13 R Floora
14 L Eedit
15 P Sofia
16 L Ester

1 Joh. 3: 19—24.
Joh. 7: 37—39.

17 S 4 f. Pääsiäisestä

18 M Erffi
19 L Emilia
20 R Karoliina
21 L Konstantinus
22 P Gemminki
23 L Lyyli

Zaf. 5: 16—20.
Luuk. 11: 1—13.

24 S Rufonjunnuntai
25 M Urpo
26 L Wilhelmiina
27 R Ingeborg

Ef. 4: 7—13.
Luuk. 24: 50—53.

28 L Helatorstai
29 P Diwa
30 L Basilius

1 Piet. 3: 16—22.
Luuk. 12: 4—12.

31 S 6 f. Pääsiäisestä

16 p. w. 1839 syntyi Hilda Hellman, Suomen warsinaisen raittiusyhön allaja. — 1. p. w. 1904 perustettiin Tanskan Positiwismien raittiusseura. — 24 p. w. 1833 pidettiin 1:nen Pienen Amerikan raittiusmäen kokous. — 25 p. w. 1832 perustettiin Canadan kietäwästi 1:nen raittiusseura, Pyhän Johanneksen Raittiusyhdistys.

1 M Mikodemus
2 L Wenla
3 R Biola
4 L Toivo
5 P Bonifafius
6 L Ruustaa

Ap. Tel. 2: 36—41.
Joh. 14: 15—21.

7 S Helluntaipäivä

1 Joh. 4: 9—15.
Joh. 12: 44—50.

8 M 2 Helluntaipäivä
9 L Enzio
10 R Swante
11 L Jmpi
12 P Esko
13 L Cedla

Kol. 1: 16—23.
Matt. 28: 18—20.

14 S P. Kolmin. p.
15 M Wieno

16 L Justina
17 R Urho
18 L Tapio
19 P Siiri
20 L Jnto

1 Tim. 6: 6—12.
Matt. 16: 24—27.

21 S 1 f. Kolmin. p.
22 M Paulina
23 L Adolf

Ap. Tel. 13: 16—25.
Mart. 6: 14: 29.

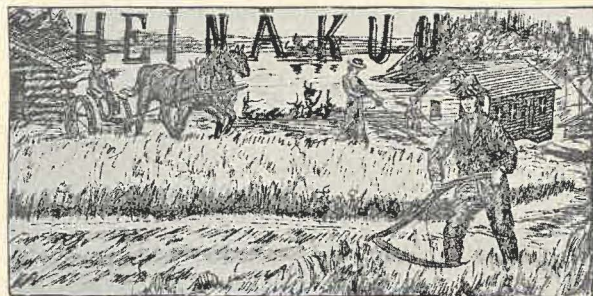
24 R Joh. Kast. päivä
25 L Uno
26 P Jeremias
27 R Elwiira

2 Piet. 1: 1—11.
Luuk. 9: 51—62.

28 S 2 f. Kolmin. p.
29 M Pietari
30 L Päitwö

9 p. w. 1883 Suomen 1:nen Pienen raittiuskokous pidettiin Turussa. — 15 p. w. 1895 avattiin Kristianiasa 1:nen Pohjoismaiden Raittiuskongressi. — 21 p. w. 1896 perustettiin Saksan opettajien ehdottomuden seura. — 27 p. w. 1906 hyväksyi Suomen Raittisuuden Ystävien wuosiokoulu Dufusa muiden sääntöehdotusten.

1 N Naro
2 L Linnea
3 P Arvo
4 L Urriikka

Esf. 2: 1—10.
Matt. 9: 9—13.

5 S 3 f. Kolmin. p.
6 M Ejaiaš
7 L Klaus
8 N Luro
9 L Ilta
10 P Saima
11 L Eleonoora

Room. 14: 10—19.
Matt. 7: 1—6.

12 S 4 f. Kolmin. p.
13 M Joel
14 L Miitja
15 N Rauni

16 L Reino
17 P Osjia
18 L Freedrik

Up. Tel. 26: 14—18.
Matt. 16: 13—19.

19 S 5 f. Kolmin. p.
20 M Margareeta
21 L Johanna
22 N Magdaleena
23 L Olga
24 P Kirsti
25 L Saakko

Joh. 15: 8. — 1 Joh. 3: 23.
Joh. 13: 15.

26 S 3 Rufouspäivä
27 M 7 Unikefoa
28 L Haakon
29 N Olawi
30 L Griikka
31 P Helena

4 p. w. 1855 astui New Yorkin valtiossa voimaan väljiuomien kiel-
tolaki. — 1 p. w. 1906 luoli Englannissa etevä raittiusmiehes ja parla-
mentinjäsen Wilfrid Lawson. — 6 p. w. 1877 perustettiin Suomen ensimmäi-
nen nylhailtainen raittiusseura Waasassa. — 17 p. w. 1904 perustettiin
Salsan kalimiesten raittiusyhdistys.

1 L Maire,

Ef. 6: 1—7.
Joh. 17: 1—5.

2 S 7 f. Kolmin. p.
3 M Weera
4 L Maria
5 N Salme
6 L Sikstus
7 P Lahja
8 L Shlvia

1 Joh. 4: 1—6.
Matt. 7: 22—29.

9 S 8 f. Kolmin. p.
10 M Lauri
11 L Sujanna
12 N Alaara
13 L Alfonso
14 P Siewa
15 L Marjatta

2 Esf. 3: 10—13.
Luuth. 16: 10—17.

16 S 9 f. Kolmin. p.
17 M Werner
18 L Lemmitty
19 N Maunu
20 L Samuli
21 P Sulho
22 L Siwari

Sebr. 3: 12—19.
Matt. 11: 20—24.

23 S 10 f. Kolmin. p.
24 M Bärttyli
25 L Lowiitja
26 N Ilma
27 L Rolf
28 P Augustinus
29 L Zines

1 Joh. 1: 8—19, 2: 1, 2.
Matt. 23: 1—12.

30 S 11 f. Kolmin. p.
31 M Urwi

4 p. w. 1846 pidettiin 1:n Meinen maailman raittiuskolous Lon-
toossa. — 20 p. w. 1829 perustettiin ensimmäinen Jrlannin raittiusseura
New Rocissa. — 25 ja 26 p. 1898 pidettiin Suomalaiſten Sanomalehti-
mieſten kolous Calumetiſsa, Mich. — 27 p. w. 1853 yhdistys wiinan wä-
rintähtöä wastaan Suomesſa perustettiin.

1 T Gottfrid
2 A Toora
3 T Serafiina
4 P Mooses
5 L Mainio

1 Kor. 2: 1—11.
3oh. 2: 12—25.

6 S 12 j. Kolmin. p.
7 M Regina
8 T Taimi
9 A Gemert
10 T Kalewa
11 P Dagny
12 L Aleksanteri

1 Tim. 1: 12—17.
Matt. 11: 25—30.

13 S 13 j. Kolmin. p.
14 M Sida
15 T Auno

16 A Mielikki
17 T Elisabet
18 P Thyne
19 L Fredriikka

2 Tim. 2: 19—21.
Luukk. 4: 23—30.

20 S 14 j. Kolmin. p.
21 M Matteus
22 T Mauri
23 A Teffa
24 T Alvar
25 P Kullervo
26 L Cyprianus

1 Kor. 7: 29—31.
Matt. 6: 19—23.

27 S 15 j. Kolmin. p.
28 M Lennart
29 T Mikael
30 A Selge

11 p. w. 1885 avattiin 1:nen kansainvälinen Raittiuskongressi Antwerpenissä. — 13 p. w. 1867 perustettiin „Sons of Jonadab“ — „Jonadabin pojat“ — r. yhdistys Washingtonissa, D. C. — 11 p. w. 1869 pidettiin Chicagossa, Ill., 1:nen yleinen Amerikan kieltoalibuolueen kokous. — 29 p. w. 1842 perustettiin New Yorkissa Sons of Temperance yhdistys.

1 T Ragnar
2 P Ludwik
3 L Ewald

Ps. 103: 19—22.
Mark. 9: 33—40.

4 S Mikkelinpäivä
5 M Inkeri
6 T Bruno
7 A Birgitta
8 T Silja
9 P Mona
10 L Josefina

Gal. 5: 1—14.
Mark. 7: 5—23.

11 S 17 j. Kolmin. p.
12 M Walfrid
13 T Ebba
14 A Elsa
15 T Selvi

16 P Sirkka
17 L Luukas

1 3oh. 2: 15—23.
Mark. 10: 17—27.

18 S 18 j. Kolmin. p.
19 M Ujas
20 T Rasper
21 A Birger
22 T Srja
23 P Sewerin
24 L Sjalas

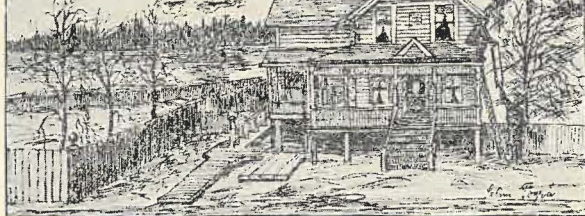
Ps. 113: 2—4. Ps. 147: 12—14.
Ps. 113: 5—6.

25 S 4 Rufospäivä
26 M Amanda
27 T Sella
28 A Simo
29 T Alfred
30 P Austaawa
31 L Artturi

1 p. w. 1865 alkoi yhtiö ammisvelkille Ruotsissa. — 1 p. w. 1829 perustettiin 2:den naisen toimesta Etelä-Suomen 1:nen Raittiusseura. — 26 p. w. 1886 perustettiin Suomen Ylioppilasten Raittiusyhdistys Helsingissä. — 30 p. w. 1905 alkoi Suomessa Suur-alko, jolloin lapalat suljettiin Helsingissä ja melkein yleensä Suomessa.

MARRASKUU

Joh. 3lm. 5: 9—14.
Luukk. 6: 24—26.

- 1 S Pyh. miest. p.
- 2 M Lopias
- 3 T Erland
- 4 R Hertta
- 5 T Malakias
- 6 P Kustaa Adolf
- 7 L Eugen

Kol. 2: 1—7.
Ap. 2ef. 16: 25—34.

- 8 S 21 f. Kolmin. p.
- 9 M Teodor
- 10 T Martin Luther
- 11 R Martti
- 12 T Konrad
- 13 P Kristian
- 14 L Diahonna

1 Lesf. 5: 14—23.
Marf. 4: 21—25.

- 15 S 22 f. Kolmin. p.

- 16 M Marne
- 17 T Eino
- 18 R Maks
- 19 T Nili
- 20 P Zalmari
- 21 L Silma

Joh. 3lm. 20: 11—15.
Matt. 13: 47—50.

- 22 S Tuomiojunnuntai
- 23 M Nlemetti
- 24 T Lempi
- 25 R Katri
- 26 T Dagmar
- 27 P Astrid
- 28 L Steen

Room. 13: 11—14.
Matt. 21: 1—9.

- 29 S 1 f. Adventisja
- 30 M Antti

5 p. w. 1866 kuoli Heikki Renqvist Suomen 1:siä raittiuus-apostoleja. — 6 p. w. 1905 päätti Suomen Suur-lakko. — 4 p. w. 1905 palautettiin Marraskuun manifestin kautta Suomeen lailliset olot. — 14 p. w. 1898 pidettiin Meinen Nuomalakolaisten kokous Tampereella. — 18 p. w. 1883 perustettiin Turun ehdoton raittiusseura.

- 1 T Oskar
- 2 R Beata
- 3 T Wellamo
- 4 P Barbara
- 5 L Selma

Room. 15: 4—13.
Luukk. 21: 25—30.

- 6 S 2 f. Adventisja
- 7 M Agaton
- 8 T Kyllikki
- 9 R Anna
- 10 T Juudit
- 11 P Tanelt
- 12 L Tuovi

1 Kor. 4: 1—5.
Matt. 11: 2—10.

- 13 S 3 f. Adventisja
- 14 M Jouko
- 15 T Heimo
- 16 R Abele
- 17 T Raakel
- 18 P Abraham

- 19 L Nikolai

Filipp. 4: 4—7.
Joh. 1: 19—28.

- 20 S 4 f. Adventisja
- 21 M Tuomas
- 22 T Rafael
- 23 R Israël
- 24 T Matami, Cewa

Jef. 9: 1—6.
Luukk. 2: 1—20.

- 25 P Joulupäivä

Ap. 1. 6: 8—15 ja 7: 54—60.
Matt. 23: 34—39.

- 26 L Tapaninpäivä

Galat. 4: 1—7.
Luukk. 2: 33—40.

- 27 S Sunn. j. Joulun
- 28 M Matt. lasten p.
- 29 T Rauha
- 30 R Taivetti
- 31 T Shlvester

1 p. w. 1881 Suomen Raittiuden seuran säännöt vahvistettiin. — 29 p. w. 1859 esim. Norjalainen ehd. r. yhdistys perustettiin Etelä-Suomessa. — 27 p. w. 1876 esitti Henry B. Blair New Hampshiristä 49 kongressille Keltolakiyhdyksen liittämistä Amerikan perustuslakiin. — 15 p. perustettiin Helsingissä Raittiuden Ystäväin seura.

Juhlapäiviä Yhdysvalloissa.

Tammik. 1. Uudenvuoden päivä: kaikissa valtioissa paitsi Arkansasissa, Massachusettissa, Missisippissä, New Hampshiressa ja Rhode Islandissa.

Tammik. 8. New Orleansin tappelun vuosipäivä: Louisianassa.

Tammik. 19. Leen syntymäpäivä: Georgiassa, Pohjois-Carolinassa ja Virginiassa.

Helmik. 12. Lincolnin syntymäpäivä: Illinoisissa, Minnesotassa, New Jerseyssä, New Yorkissa ja Washingtonissa.

Helmik. 22. Washingtonin syntymäpäivä: kaikissa valtioissa paitsi Arkansasissa, Iowassa ja Missisippissä.

Maalisk. 2. Texasin itsenäisyyden vuosipäivä: Texasissa.

Maalisk. 4. Palosammuttajain vuosipäivä: New Orleansissa, La.

Huhtik. 19. Patrioottien päivä: Massachusettissa.

Huhtik. 21. San Jacintanon tappelun vuosipäivä: Texasissa.

Huhtik. 26. Muistopäivä: Alabamassa ja Georgiassa.

Toukok. 10. Muistopäivä: Pohjois-Carolinassa.

Toukok. 20. Mecklenburgin itsenäisyys-julistuksen allekirjoittamisen vuosipäivä: Pohjois-Carolinassa.

Toukok. 30. Hautankoristuspäivä: valtioissa

Arizona, California, Connecticut, Delaware, District of Columbia, Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Missouri, Montana, Nebraska, Nevada, New Hampshire, New Jersey, New York, Ohio, Oklahoma, Oregon, Pennsylvania, Rhode Island, Tennessee, Utah, Vermont, Washington, Wisconsin ja Wyoming.

Kesäk. 3. Jefferson Dawisin syntymäpäivä: Floridassa.

Heinäk. 4 p. Itsenäisyyden päivä: kaikissa valtioissa.

Heinäk. 24 p. Pionerien päivä: Utahissa.

Syyskuun ensimmäisenä maanantaina: Työn päivä: valtioissa Alabama, California, Colorado, Connecticut, Delaware, Florida, Georgia, Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Missouri, Montana, Nebraska, New Hampshire, New Jersey, New York, Ohio, Oregon, Pennsylvania, Rhode Island, Etelä-Carolina, Etelä-Dakota, Tennessee, Texas, Utah, Virginia, Washington ja Wyoming.

Syysk. 9. Valtioksi julistamisen päivä: Nevadassa.

Marrask. 5. Yleinen vaalipäivä: valtioissa Arizona, California, Colorado, Idaho, Indiana, Iowa, Kansas, Maryland, Minnesota, Missouri, Montana, Pohjois-Dakota, Ohio, Pennsylvania, Rhode Island, Etelä-Carolina, Etelä-Dakota, Tennessee, Texas, Länsi-Virginia, Washington, Wisconsin ja Wyoming.

Marraskuun joko neljäntenä tai viimeisenä torstaina, riippuen presidentin käskystä, Kiitospäivä: vietetään kaikissa valtioissa, vaikka ei muutamissa ole varsinainen pyhäpäivä.

Jouluk. 25 p. Joulupäivä: kaikissa valtioissa, ja Etelä-Carolinassa kaksi seuraavaa päivää lisäksi.

Sunnuntait ja paastopäivät ovat laillisia juhlapäiviä kaikissa valtioissa, jotka ne sellaisiksi määräävät.

Jokainen lauantai jälkeen kello 12 päivällä on laillinen juhlapäivä New Yorkissa, New Jerseyssä, Pennsylvaniassa, Marylandissa ja New Orleansin kaupungissa.

Tietoja postilähetyksistä.

Maksu kirjekorteista on: 1 sentti Yhdysvaltoihin, Canadaan ja Mexicoon, sekä *ulkomaille* 2 senttiä kappaleesta. *Kirjeet* kaikkiin paikkoihin Yhdysvalloissa, Canadassa ja Mexicoissa 2 senttiä jokaiselta ouncelta eli sen osalta, sekä *ulkomaille* 5 s. ouncelta, ja 3 s. jokaiselta seuraavalta ouncelta.

Muut lähetykset, suljettuina eli muuten niin kiinnipantuina ettei niiden sisältöä voi tutkia, 2 senttiä ouncelta eli sen osalta.

Sanoma- ja aikakauslehdet maksavat 1 sentin joka 4 ouncilta eli sen osalta sekä *ulkomaille* 1 sentin jokaiselta 2 ouncelta ja sen osalta. Kustantajat maksavat ainoastaan 1 sentin poundilta.

Painotuotteet (kirjat y. m. s.) avonaisissa kääreissä 1 sentin joka 2 ouncelta eli sen osalta. Paino ei saa olla yli 4 poundia, paitsi jos lähetys sisältää yhden ainoan kirjan, jolloin paino saa olla enempikin.

Kaikki muut postilähetykset, paitsi yllämainitut, jotka ovat niin suljetut, että niiden sisältöä voi helposti tutkia, maksavat 1 sentin ouncelta eli sen osalta. Paino ei saa olla enempi kuin 4 poundia.

Vakuutus: Kirjeet eli paketit voidaan sisäänkirjoittaa (register), kun säädettyyn postimaksuun lisätään 8 senttiä.

Rahoja voidaan *postissa lähettää* ostamalla *Post Money Order'eita*, jotka saadaan ostaa postikontto-reista ja ne maksavat:

\$ 2.50 eli vähempi	.....	3 senttiä
yli 2.50 ja \$ 5	.....	5 ”
” 5 ” 10	.....	8 ”
” 10 ” 20	.....	10 ”
” 20 ” 30	.....	12 ”
” 30 ” 40	.....	15 ”
” 40 ” 50	.....	18 ”
” 50 ” 60	.....	20 ”
” 60 ” 75	.....	25 ”
” 75 ” 100	.....	30 ”

Korkein vahingonkorvaus minkä Yhdysvaltain postitoimisto maksaa hukkaan joutuneesta registree-ratusta (sisäänkirjoitetusta) postilähetyksestä on \$25.00, Yhdysvaltain rajojen sisällä. Jos lähetys on osoitettu Yhdysvaltain ulkopuolelle ei postitoimisto maksa mitään korvausta.

Yhdysvaltain presidentit.

George Washington	1789—1797
John Adams	1797—1801
Thomas Jefferson	1801—1809
James Madison	1809—1817
James Monroe	1817—1825
John Quincy Adams	1825—1829
Andrew Jackson	1829—1837
Martin van Buren	1837—1841
William Henry Harrison	1841—
John Tyler	1841—1845
James K. Polk	1845—1849
Zachary Taylor	1849—1850
Millard Fillmore	1850—1853
Franklin Pierce	1853—1857
James Buchanan	1857—1861
Abraham Lincoln	1861—1865
Andrew Johnson	1865—1869
Ulysses S. Grant	1869—1877
Rutherford B. Hayes	1877—1881
James Garfield	1881—
Chester A. Arthur	1881—1885
Stephen Grover Cleveland	1885—1889
Benjamin Harrison	1889—1893
Stephen Grover Cleveland	1893—1897
William McKinley	1897—1901
Theodore Roosevelt	1901—

Presidentin vaali 1908.

Ensi presidentin vaali tapahtuu tiistaina Marraskuun 3 p. 1908.

Presidentin ja vara-presidentin valitsevat n. k. valitsijat, "Electors", jotka taasen valitaan kussakin valtiossa voimassa olevien vaali-lakien mukaan. Valitsijain vaali tapahtuu joka neljäs vuosi, ensimmäisen maanantain jälkeisenä tiistaina Marraskuussa, presidentin virkaan astumisen edellisellä vuodella.

Yhdysvaltain peruslaissa säädetään, että kunkin valtion on asetettava, lainlaatijakunnan (legislature) määräämällä tavalla, (niinkuin lainlaatijakunta määrää), tarpeellisen määrän valitsijoita, eli yhtä monta kun sillä valtiolla on edustajaa ja senaattoria kongressissa. Valitsijaksi ei saa asettaa senaattoria, edustajaa tahi ketään henkilöä, jolla on valtion luotto-virka. Päivä, jolloin valitsijat valitaan, on sama kautta Yhdysvaltojen.

Tapa, kuinka valitsijain tulee kokoontua ja äänestää Yhdysvaltain presidenttiä ja vara-presidenttiä, on selitetty perustuslaissa, luvussa XII ja kuuluu:

Valitsijain tulee kokoontua kukin omassa valtiossaan ja valita suletulla äänestyksellä presidentin ja vara-presidentin, joista kumminkin toinen ei saa olla saman valtion asukas kuin he itse; heidän tulee merkitä äänestyslippuun kenet he valitsevat presidentiksi ja eri lippuun kenet he valitsevat vara-presidentiksi, tehdä eri luettelo henkilöistä äänestetty presidentiksi, ja eri luettelo henkilöistä äänestetty vara-presidentiksi sekä kuinka monta ääntä kukin on saanut, ja nämä listat heidän tulee allekirjoittaa ja todistaa sekä lähettää sinetillä varustettuina senaatin presidentille sillä paikkakunnalla, missä Yhdysvaltain hallitus sijaitsee.

Tilastollinen taulu S.-K.-R.-Veljeyssseuran 20-vuotisesta toiminnasta,

perustisvuodesta 1888 vuoteen 1907.

Vuosi.	Vuosikokouspaikka.	Edustajien luk.	Vuod. kuluksessa perust. seuroja	Uud. yht. tai eloonherätetty	Ennen toiminn. yhtynyt yll.	Vaikutuksesta lakannut.	Yhtyeistä eroonut.	Toimivia seuroja.	Jäsenluku	Lisäys seurojen luvussa.	Lisäys jäsenissä.	Vähennys seurojen luvussa.	Vähennys jäsenissä.	Jäseniä kuollut	Hautausrahaa maksettu.	Kassan säästö edelliseltä vuodelta.	Tulot vuoden kuluksessa.	Menot vuoden kuluksessa.	Rahaa säästössä.
1888	Republic, Mich. . .	14	a1					3	170										
1888	Hancock, Mich. . .	b8			4			7	335										
1889	Ishpeming, Mich. . .	15	11		4			22	317	15	165								
1890	Negaunee, Mich. . .	24	16			c6		32	1,312	10	725								
1891	Hancock, Mich. . .	20	9			8		33	1,301	1	129								668.72
1892	Ironwood, Mich. . .	27	6	2	2	2	1	40	1,610	7	149			18	900	668.72	1,889.19	1,586.98	971.93
1893	W. Superior, Wis. . .	20	8		2	4		46	1,329	6	248			14	700	971.93	1,585.98	1,681.68	876.23
1894	Calumet, Mich. . . .	21	11			1		56	2,308	10	210			13	650	876.23	1,913.57	2,120.74	669.06
1895	Ely, Minn.	24	13		2	3		66	2,438	10	330			20	1,000	660.06	2,494.68	2,335.50	828.24
1896	Virginia, Minn. . . .	50	17	2	1	3	4	79	3,334	13	896			18	900	828.24	3,293.89	2,933.54	1,188.59
1897	Republic, Mich. . . .	33	4	2		7	7	71	2,227			d8	407	25	1,250	1,188.59	3,361.88	3,481.89	1,068.58
1898	Negaunee, Mich. . . .	48	11	1		8	1	74	3,047	3	120			20	1,000	1,068.58	3,568.69	3,176.68	1,460.59
1899	Fairport, Ohio	45	13	3		4	1	85	3,363	11	316			24	1,200	1,460.59	4,180.80	4,119.02	1,522.37
1900	Hancock, Mich. . . .	67	14	2		6	1	94	4,312	9	949			50	2,500	1,522.37	5,497.36	5,610.73	1,409.00
1901	Duluth, Minn.	77	7	3		4	100	5,023	6	711				41	2,050	1,409.00	5,762.07	5,823.58	1,347.49
1902	Worcester, Mass. . . .	54	11	2	1	6	2	106	5,370	6	347			37	1,850	1,347.49	6,627.78	6,242.68	1,732.59
1903	Ishpeming, Mich. . . .	96	8	2		5	17	95	5,118			e11	202	42	2,100	1,732.59	6,309.57	6,799.32	1,242.84
1904	Hibbing, Minn.	72	13	2		10	1	99	5,237	4	69			36	1,800	1,242.84	5,779.66	4,565.69	1,213.97
1905	Ironwood, Mich. . . .	79	9		2	7	1	102	5,214	3	607			46	2,300	1,213.97	7,152.24	6,991.93	1,374.28
1906	Conneaut, Ohio	48	5	2		5	1	103	5,332	1	138			40	2,000	1,374.28	4,101.77	3,948.77	1,527.28
1907	Calumet, Mich.	92	6	3	1	5	1	107	5,312	4			f40	46	2,300	1,527.28	8,716.19	9,067.83	1,205.64

Kuolleita on ollut 490 henkeä, joille on hautaus-apua maksettu \$24,500.00.

Vuosina 1888—1891 ei ole ollut tarkkoja numeroita saatavissa 7:mään viimeiseen sarakkeeseen, joten ne on taulussa tyhjinä.

*) Johtokunnan jäsenet eivät ole tähän luettuna.

a) Perustettu 19 p. Tammik.

b) 1:nen vuosikokous 21 ja 22 päivä Heinäk.

c) Yksi erotettu yhdistyksestä.

d) Vähennyksen aiheutti kuuluisa Virginian vuosikokous.

e) Vähennys aiheutui Suomen ruotsalaisten eroamisesta ja oman yhdistyksen perustamisesta.

f) Jäsenluvun vähennys on tapahtunut pääasiassa Minnesotan valtion seuroissa, osaksi työsuhteitten ja osaksi sosialistien kiihotuksen takia.

Vaalilait niissä valtioissa, joissa suomalaisia enin asuu.

Kaikissa muissa valtioissa paitsi Colorado, Idaho, Utah ja Wyoming vaaditaan että äänestäjä yleisissä vaaleissa on vähintään 21 vuoden ikäinen. Naisilla on täydellinen äänioikeus Coloradossa, Idahossa, Utahissa ja Wyomingissa.

Valtio.	Kansalaisuutta koskevat asetukset.	Vaadittu paikalla asuttava aika							
		Valti- ossa.		Coun- tissa.		Town- shp.		Vaali- piirissä	
		v	k	k	p	k	p	k	p
California	Kansalainen synnyltään eli tullut kansalaiseksi 90 päivää ennen vaalia	1		90					30
Colorado	Kansalainen, mies tai nainen asianomaisesti rekisterattu	1		90					10
Conn.	Lukutaitoinen Yhdysvaltain kansalainen	1				6			
Idaho	Yhdysvaltain kansalainen, mies tai nainen		6		30				
Illinois	Yhdysvaltain kansalainen	1		90		30			30
Indiana	Kansalainen, tahi jolla on ensimmäiset paperit ja asunut 1 v. Yhdysvalloissa		6			60			30
Maine	Yhdysvaltain kansalainen		3	3		3		3	
Mass.	Luku- ja kirjoitustaitoinen kansalainen	1		6		6		6	
Mich.	Yhdysvaltain kansalainen		6		20		20		20
Minn.	Ollut Yhdysvaltain kansalainen 3 kk. ennen vaalia		6		30		30		30
Mont.	Yhdysvaltain kansalainen	1			30		30		30
Nevada	Yhdysvaltain kansalainen		6		30		30		30
N. Hamp.	Yhdysvaltain kansalainen		6	6		6		6	
New Jersey	Yhdysvaltain kansalainen	1		5					
New York	Ollut kansalainen 90 päivää ennen vaalia	1							30
N. Dakota	Yhdysvaltain kansalainen	1		6					90
Ohio	Yhdysvaltain kansalainen	1			30		20		20
Oregon	Kansalainen, tahi joka on ulosottanut ensin. paperit 1 v. ennen vaalia			6					
Penna.	Ollut vähintään 1 kuukausi kansalainen	1						2	
Rhode Island	Yhdysvaltain kansalainen	2				6			
S. Dakota	Kansalainen, tahi jolla on ensimmäiset paperit		6		30		10		10
Utah	Yhdysvaltain kansalainen, mies tai nainen	1			4				60
Vermont	Yhdysvaltain kansalainen	1		3		3		3	
Washington	Yhdysvaltain kansalainen	1			90		30		30
Wisconsin	Kansalainen, tahi jolla on ensimmäiset paperit	1			10		10		10
Wyoming	Yhdysvaltain kansalainen, mies tai nainen	1			60		10		10

Yhdysvaltain hallituksen tullitulot väkijuomista ja tupakasta v. 1906.

Valtio ja territori.	Poltetuista juomista.	Käyneistä juomista.	Tupakasta.
Alabama	292,384.88	115,690.85	22,565.89
Arkansas	99,448.39	14,676.68	7,339.58
California	3,456,707.05	1,115,318.63	312,238.41
Colorado	125,564.13	370,912.49	73,741.00
Connecticut	308,632.93	1,100,606.10	221,838.99
Florida	23,678.54	21,775.73	1,003,956.76
Georgia	372,382.29	184,015.44	31,794.21
Hawaii	23,577.54	15,317.02	2,471.58
Illinois	44,840,946.44	5,277,043.35	2,117,869.15
Indiana	23,543,062.98	1,377,057.74	398,900.33
Iowa	97,073.25	425,690.13	338,873.40
Kansas	117,161.36	60,775.91	90,729.84
Kentucky	20,504,613.63	725,201.30	3,207,851.20
Louisiana	4,754,982.20	436,456.08	496,477.10
Maryland	3,623,793.86	1,443,467.50	1,551,448.23
Massachusetts	1,011,170.54	2,068,100.49	600,923.89
Michigan	1,703,711.52	1,418,385.89	1,934,813.40
Minnesota	166,824.16	1,163,475.60	240,498.23
Missouri	681,085.10	3,622,421.68	4,401,845.77
Montana	110,452.67	398,914.32	41,893.24
Nebraska	2,093,636.18	361,203.72	91,862.03
New Hampshire	53,685.19	334,893.22	85,534.84
New Jersey	312,440.52	3,032,070.36	3,321,408.39
New Mexico	61,388.01	32,796.34	11,040.71
New York	9,258,357.40	12,402,952.61	7,924,590.78
North Carolina	723,361.57	4,576.28	4,155,206.56
North and South Dakota	51,743.16	68,948.34	31,498.79
Ohio	12,139,489.66	4,306,255.93	3,805,432.13
Oregon	95,599.76	160,539.43	26,423.15
Pennsylvania	7,489,109.68	7,053,323.04	6,467,448.39
South Carolina	520,108.40	3,163.33	43,970.90
Tennessee	1,373,862.20	272,460.14	501,194.77
Texas	79,536.79	541,571.18	55,897.83
Virginia	561,408.58	198,827.15	3,357,340.29
Washington	70,036.50	614,252.93	41,340.71
West Virginia	231,038.49	314,173.78	672,429.12
Wisconsin	2,615,999.57	4,584,547.85	732,307.79
Yhteensä v. 1906	143,394,055.12	55,641,858.56	48,422,997.38
Yhteensä v. 1905	135,958,513.12	50,360,553.18	45,659,910.50

Väkijuomain kulutus Yhdysvalloissa.

(Numerot osottavat gallonia.)

Vuosi.	Viinejä		Mallasjuomia		Poltett. juomia		Yhteensä juomia	Kutakin henkilöä kohden.
	kuluteettu	henk. kohti	kulutettu	henkilöä kohti	kulutettu	henkilöä kohti		
1840	4,873,096	.29	23,310,843	1.36	43,060,884	2.52	71,244,823	4.17
1850	6,315,871	.27	36,563,009	1.58	51,833,473	2.23	94,712,353	4.08
1860	11,059,141	.35	101,346,669	3.22	89,968,651	2.86	202,374,461	6.44
1870	12,225,067	.32	204,756,156	5.31	79,895,708	2.07	296,876,931	7.70
1880	28,329,541	.56	414,220,165	8.26	63,526,694	1.27	506,076,400	10.09
1890	28,956,981	.46	855,792,335	13.67	87,829,562	1.40	972,578,378	15.53
1900	30,427,491	.40	1,221,500,160	16.01	97,248,382	1.27	1,349,176,033	17.68
1901	28,791,149	.37	1,258,249,391	16.20	103,086,839	1.33	1,390,127,379	17.98
1902	49,754,403	.63	1,381,875,437	17.49	107,452,151	1.36	1,539,081,961	19.48
1903	38,719,355	.48	1,449,879,952	18.04	117,252,148	1.46	1,605,851,455	19.98
1904	43,316,636	.53	1,494,191,325	18.28	121,101,997	1.48	1,658,609,958	20.29
1905	35,371,717	.43	1,538,150,770	18.50	120,870,278	1.45	1,694,392,765	20.38

Kahvin ja teen kulutus Yhdysvalloissa.

Vuosi päättyi kesäk. 30 p.	K a h v i a				T e e t ä			
	Maahan tuotu		hinta sent-tä.*	henkilöä kohden lb.§	Maahan tuotu		hinta sent-tä.*	henkilöä kohden lb.§
	naulaa	arvo \$			naulaa	arvo \$		
1830 ..	51,488,248	4,227,021	8.3	2.98	8,609,415	2,425,018	23.3	.53
1840 ..	94,996,095	8,546,222	8.8	5.06	20,006,595	5,427,010	24.1	.99
1850 ..	145,272,687	11,234,835	7.6	5.60	29,878,654	4,719,232	14.1	1.22
1860 ..	202,144,733	21,883,797	10.8	5.79	31,696,657	8,915,327	26.3	.84
1870 ..	235,256,574	24,234,879	10.3	6.00	47,408,481	13,863,273	29.4	1.10
1880 ..	446,850,727	60,360,769	13.5	8.78	72,162,936	19,782,931	27.4	1.39
1890 ..	499,159,120	78,267,432	16.0	7.83	83,886,829	12,317,493	15.0	1.33
1900 ..	887,991,911	52,467,943	7.5	9.81	84,845,107	10,558,110	12.4	1.09
1901 ..	854,871,310	62,861,399	7.3	10.60	89,806,453	11,017,876	12.3	1.14
1902 ..	1,091,004,252	70,982,155	6.4	13.37	75,579,125	9,390,128	12.4	.94
1903 ..	915,086,380	59,200,749	6.5	10.79	108,574,905	15,659,229	14.5	1.30
1904 ..	995,043,284	69,551,799	7.0	11.75	112,905,541	18,229,310	16.1	1.34
1905 ..	1,047,792,984	84,654,062	8.1	12.11	102,706,599	16,230,858	15.8	1.23

* Keskiarvoinen sisääntuontihinta nauialta.

§ Kulutus kutakin henkilöä kohti laskettu sisääntuonnin perustuksella.

Väkijuomapolttimoita Yhdysvalloissa vuosina 1905—1906.

Valtio tai territorium	Viljasta	Malassista	Hedelmistä	Yhteensä
Alabama	18		I	19
Arizona			I	I
Arkansas	17		13	30
California	I	I	20I	203
Colorado	21		I	22
Connecticut	3		23	26
Delaware	I		15	16
Florida			I	I
Georgia	27		6	33
Idaho			I	I
Illinois	7		I	8
Indiana	14		16	30
Iowa	I			I
Kansas			I	I
Kentucky	234	I	42	277
Louisiana		2		2
Maryland			8	34
Massachusetts	I	5	I	7
Michigan		I		I
Mississippi		I		I
Missouri	4I		12	53
Nebraska	I			I
New Hampshire		I		I
New Jersey			34	34
New Mexico			4	4
New York	3	I	23	27
North Carolina	4I		378	419
Ohio	18		27	45
Oklahoma	3			3
Oregon			2	2
Pennsylvania	95		4	99
Rhode Island			4	4
South Carolina	6		25	83
Tennessee	58		25	83

Texas			7	7
Virginia	111		275	386
Washington	1		5	6
West Virginia	7		1	8
Wisconsin	4			4
Yhteensä v:lle	1906	740	13	1,132
	1905	728	13	1,031
				1,885
				1,772

Tilasto Ishpemingin Suomalaisista

Huhtikuulla 1907.

Naineita miehiä	509
Naineita naisia	447
Naimattomia miehiä	711
Naimattomia naisia	157
Lapsia:	
Poikia	584
Tyttöjä	550
Eri ammatin harjoittajiin jakautuvat he seuraavasti:	
Kaivosmiehiä	908
Käsityön tekijöitä	62
Kauppa-alalla:	
Isäntiä	15
Palvelijoita	30
Maanviljelijöitä	30
Satunnais-työntekijöitä	49
Henkisen työn tekijöitä	6
Kapakoitsijat ja apurit	18

Ylläolevasta tilastosta selviää, että Ishpemingissä oli mainittuna aikana suomalaisia 2,958 henkeä, joista miehiä 1,804 ja naisia 1,154.

156 heistä omistaa oman talon, joiden yhteinen arvo on \$186,400.00.

42 henkilöä omistaa maa-omaisuutta yhteensä 2,227 eekkeriä.

158 suomalaisella oli kirjasto, joissa oli 6,305 nidosia.

855 numeroa sanomalehtiä tuli suomalaisille.

278 suomalaista oli Amerikan kansalaisia.

Syntymäpaikkaan nähden jakaantuvat he seuraavasti:

	M.	N.		M.	N.		
✓Alahärmä	V.	112	73	✓Ikalinen	T-P	8	2
✓Kauhava	V.	122	51	✓Lehtimäki	V	8	1
✓Jalasjärvi	V.	51	17	✓Karunki	O	4	5
✓Kurikka	V.	42	24	✓Perho	V	8	1
✓Peräseinäjoki	V	48	11	✓Haapavesi	O	4	4
✓Merijärvi	O	44	8	✓Viipuri	MIP	8	—
✓Ilmajoki	V	36	8	✓Viintala	V	3	5-?
✓Siikasten p.	T-P	38	6	✓Keitele	K	8	—
✓Kemijärvi	O	22	22	✓Kyläkarvia	V	6	2-?
✓Virrat	V	37	6	✓Pielavesi	K	7	1
✓Ylistaro	V	24	16	✓Normarkku	T-P	3	5
✓Suomussalmi	O	25	13	✓Helsinki	M	3	4
✓Kauhajoki	O	26	11	✓Simo	O	3	4
✓Tornio	O	23	10	✓Sievi	O	4	3
✓Laihia	V	18	14	✓Lapväärti	V	4	3
✓Merikarvia	T-P	19	11	✓Vaasa	V	3	4
✓Lapua	O	25	4	✓Vähäkyrö	V	4	3
✓Raahe	O	16	11	✓Kivijärvi	V	4	3
✓Kuortane	O	14	9	✓Alavus	V	4	2
✓Oulu	O	14	8	✓Alajärvi	V	2	4
✓Kortesjärvi	V	14	7	✓Ii	O	2	4
✓Ylivieska	V	13	8	✓Isokyrö	V	4	2
✓Ätsäri	V	16	4	✓Karijoki	V	5	1
✓Teuva	V	14	5	✓Kontiolahti	K	5	1
✓Ishpeming	V	5	14	✓Kiihtelysvaara	K	5	1
✓Saarijärvi	V	15	3	✓Keuru	V	5	1
✓Ylihärmä	V	8	9	✓Nurmo	V	4	2
✓Nurmes	K	12	4	✓Lappajärvi	V	2	3
✓Evijärvi	V	9	5	✓Kangasala	H	4	1
✓Seinäjoki	T-P	10	4	✓Iisalmi	K	4	1
✓Pori	T-P	6	7	✓Siikajoki	K	5	—
✓Pudasjärvi	O	5	8	✓Mikkeli	M	5	—
✓Liminka	O	7	5	✓Orivesi	H	4	1
✓Pyhäjoki	O	7	5	✓Hämeenkyrö	ST-P	3	1
✓Kiuruvesi	K	9	3	✓Turku	T-P	1	3
✓Isojoki	V	6	5	✓Uuskaarleby	V	1	3
✓Oulainen	V	6	5	✓Uurainen	V	3	1
✓Pihtipudas	V	7	3	✓Ylöjärvi	H	3	1
✓Töysä	V	7	3	✓Oravainen	V	3	1

✓Parkano	T-P	3	1	✓Hvrnsalmi	O	I	—
✓Pomarkku	T-P	4	—	✓Hietaniemi	O	I	—
✓Karstula	V	3	1	✓Haukipudas	O	I	—
✓Lohtaja	V	4	—	✓Inari	O	—	I
✓Kalajoki	O	3	1	✓Jurva	O	I	—
✓Alavieska	O	2	1	✓Kvmi	ViiP	I	—
✓Haukivesi	O	3	—	✓Kokkola	V	I	—
✓Kemi	O	3	—	✓Kajaani	O	I	—
✓Kaustinen	V	—	3	✓Kuhmoniemi	O	I	—
✓Kuopio	K	2	1	✓Kannus	V	—	I
✓Muhos	O	3	—	✓Köyliö	T-P	I	—
✓Rantsila	O	2	1	✓Kangasniemi	M	I	—
✓Sotkamo	O	1	2	✓Kittilä	O	I	—
✓Täivalkoski	O	2	1	✓Kuusamo	O	I	—
✓Tervola	O	2	1	✓Kälviä	V	—	I
✓Tampere	H	2	1	✓Kestilä	O	I	—
✓Alatornio	O	—	2	✓Lestijärvi	V	—	I
✓Alaveteli	V	1	1	✓Loimaa	T-P	I	—
✓Alkkula	O	—	2	✓Luvia	T-P	I	—
✓Honkajoki	T-P	1	1	✓Mustasaari	V	I	—
✓Joensuu	K	2	—	✓Porin maaseur.	P	I	—
✓Jämijärvi	T-P	2	—	✓Pihlava	V	I	—
✓Kurkijoki	ViiP	2	—	✓Rautalammi	K	I	—
✓Kaavi	K	2	—	✓Reisjärvi	O	I	—
✓Konginkangas	V	2	—	✓Rauma	T-P	I	—
✓Kotka	ViiP	1	1	✓Sysmä	M	—	I
✓Leppävirta	K	1	1	✓Siltajoki	V	I	—
✓Oulunkylä	O	2	—	✓Salo	O	I	—
✓Pyhäjärvi	O	1	1	✓Teisko	O	I	—
✓Puolanka	O	1	1	✓Tvrnävä	O	I	—
✓Rovaniemi	O	1	1	✓Tammela	H	I	—
✓Soini	V	1	1	✓Utajärvi	O	I	—
✓Säkkijärvi	Vii	2	—	✓Vuosjärvi	O	I	—
✓Saloinen	O	2	—	✓Säräisniemi	O	I	—
✓Toholampi	V	2	—	✓Syntymä paik-			
✓Enonkoski	M	1	—	ka tuntemat.	59	50	
✓Heinola	M	1	—				

16 vuotta nuorempien syntymäpaikkaa ei ole tässä merkitty.

Sananlaskuja.

Joka ensi pikarin juodakseen kohottaa,
Sille paholainen nauraa hohottaa.

Ei ori olutta kiitä, hevonen hapanta vettä.

Maksa palkka juomarille, menee kylälle ja juopi;
Maksa palkka juomattomalle, kaikki kotihin tuopi.

Viina miehen villitsee, vie väkevältäkin voiman.

Elä luota juomarihin: Viina viepi miehen mielen,
Miesi oiva mielestänsä; Olut oudoksi tekepi.
Paljon lupaa sanoissansa. Viina villihin tekepi;
Paljon aikoo, vähän pitää, Olut, tuopi toisen mielen.
Kohtalonsa kurjiin liittää.

Jos tahot tarkimmasti Suu syöpi suuret kassat,
Osata oikein eleä, Juopi vaimon vaattheekin,
Ole viinalle vihainen. Isänsä isot hopiat.

Miesi velkahan veäksen Voi, viina vihatun poika,
Joka ryypääpi rysyltä, Pettelet pyhätkin miehet,
Viinan viljasta elääpi. Viettelet sä viisahatkin.

Ymmärrystä ylhäiseltä. Viinat on pahan voitehia,
Kullassa tyhmän mieli, Oluet kyyn lääkkehiä;
Hopeassa hupsun himo; Eivät ihmisten iloja.
Viisas taitoa anooi,

Iloansa tyhmä etsii
Oluista, viinaksista;
Murheen mustan lähteistä.

Kipaten kiltaan, kontaten kotiin.

Anna armias Jumala, sitä mieltä miehen päähän,
ettei huomenna katuisi töitä tämänpäiväisiä.

Jo sinut, viina, tunnetahan,
Virkasikin arvatahan;
Et enään petä salanimillä.
Et ole "vesi elämän", vaan
Kuoleman sa olet myrkky,
Liemi "Tuonelan emännän".

Monta on juonta juopuneella,
Vaan ei yhtäkään hyveä.

Viina voittaa viisahanki, Suussa sydän juopunehen,
tauti tappaa taitavanki. pikarissa viinan myyjän.

Tuomari olutta juopi; Elä viivy viinan luona,
lakikirja lainehtiipi, Huoli hullun kumppaniksi,
oikeus uiskentelepi. Niin on kallo kauniimpi,
Taito tallella pysyypi.

Jumala mielen antaa, Ken kyllin kylässä juopi,
humala mielen ottaa. hän huolen kotia tuopi.

Isäntä olutta juopi, Viina viepi miehen mielen.
perhe piinoa pitääpi, Ylös syöpi ymmärryksen,
lapset nälkeä näkepi. Tunnon tuhmaksi tekepi.

Juomarist' ei holhojaksi ole miesten mielellisten;
konsaan lasten nuorellisten eikä naisten siivollisten:
Heidät pilalle pitääpi, silmät saapi kyynelille.

Joulurauha.

Maan ääristä äärihin sanoma soi,
Ja templien kellot ne huminoi
Hämyn hiljaisen hartauteen.
Tulet tuikkivi linnasta, töllistäkin,
Sydän murtunut sykkivi helpommin,
Ilo elpyvi uudelleen.

Sodan, kiistojen kesken ja melskeiden
Soi sanoma suuri ja suloinen
Ja kansoille viestin vie:
On syntynyt rauhan Ruhtinas,
Hän onpi veljesi, auttajas,
On armon ja autuuden tie.

On valtikka Hällä, mi voittaa maat,
Sen eessä taipuvi ruhtinaat,
Ne, joiden on orjana maa.
Hän on lääkäri sydänten sairasten
Hän vangeille antavi vapauden
Ja kahlehet irroittaa.

Maan ääristä äärihin sanoma soi,
Pyhät jouluvirret ne huminoi
Kera urkujen juhlivain.
Ja pienoiset laulavat riemuissaan
Ja vanhukset muistavat lapsuuttaan
Omat huolensa unhottain. —

Oi, joutuos joulu ja antisi tuo
Joka sieluhun seimi nyt uskossa luo
Johon syntyä Jeesus sais.
Ett' taivahan Herralle kunnia sois
Ja rauha ja suosio kansoilla ois
Eikä toistansa poljettais.

Kylväjälle Kaarlo Hammar.

Alkukuwan johdosta.

(Uuden vuoden enkeli).

Uuden vuoden enkeli lentää halki ilman. Hän on
jaanut käskyn sinetillä lukita täyteen kirjoitetun lehden
ajan juuressa kirjassa ja avata uuden, kirjoittamatto-
man lehden, niin pian kuin viimeinen jantajymänen on
luisunut aikalajin nielun läpi.

Setten juhlallinen vakavuus kuwaistuu enkelin kas-
voilla, joissa saattaa hawaita surumielisyyttä; melkein
tuskaa. Sekalaisin tuntein katselee hän yön hämärään
peittyynyttä maata ja kuuntelee sieltä korkeuteen noujemia
ääniä. Setkiseksi kirkastuvat hänen kaswonja ja rin-
nastaan lohoaa Sumalalle kiitos ja ylistys, sillä kaiken
sen rystekeen ja pauhinan keskeltä mikä alhaalta kuuluu,
eroittaa hän selvästi kirkonkellojen juhlallijia kumah-
duksia, urkujen säveliin jekaantumutta ylistyslaulua, hil-
jaisten rukousten hyminää ja suloiisen rauhansanomien
julistusta, kaikki yhdessä muodostaen ihanan yhteisjoin-
nun. —

Pian synkistyy taas enkeliin katse; hänen korviinsa
tunkeutuu räiskäväsä, meluavaa jekajorrosta: Musii-
tin sävelii, iloisen laulun, naurun ja puhelun ääniä,

tanssiwien jalan sipsutusta, lasten kilinää, juopuneitten hoilotusta, ilotyttöjen irstaita lauluja, intohimoisen ja petollisen mielen kuiskeita, tuskanhuutoja ja woihtinaa, hammasten kiristelyä ja epätoiwon huudahduksia, Iyhöntien läiskeitä, lasten parkua julmien, juopuneitten wanhempien käsisjä, firousta, jädattelua ja wannomista, nälkäisten ja wiluisten anelua ja sydämetöntä poishäätelyä, roskwon vaatimuksia, riitaa ja tappelua. Kaike-
ken tämän yhteydessä kohoji maasta ilmoille saastainen liian, weren ja hien sekainen höyry, ja enkeli wäriji kauhistuksesta ja laujui huواتen: „Tämä on ylspeän Luji-ferin työtä. Oi Herrä, kuinka kauwan sallit tämän jat-
tua?“

Uudenwuoden yön juhlallisjin hetki on Iyhönyt, wiimeinen jantajwänen luujunut alas; enkeli kääntänhi lasin ylösalasjin ja lufinnut juhlallisjella totijuuuulla täyteen kirjoitetun lehden aikojen kirjassa. Tätä tehdesjään silmä hän sitä ja janoo: „Kuinka äärettömän paljo saastaa ja werellä kirjoitettua siinä on, ja miten harwassa walopilffuja; mutta nyt on se lufittu eikä yksikään piirto siinä woi enää muuttua. Monelle on se ollut wiimeinen lehti ja monen tili siinä on jäänyt kuittaamatta“. Tämän jälkeen awaa enkeli wapisewin käsin uuden, puhtaan lehden kirjassa, jota tehdesjään laujuu: „Jospa maan asujamet nuuistaijivat ja tietäiawät, että ei yksin heidän tekonsa, mutta jokainen heidän janoistaankin tulee tähän kirjaan merkityksi heidän tilillensä, niin ehkäpä he silloin kokiawät niin laittaa asianja, ettei tilianjä kuittaamatta löytiäji, wuoden perästä palatesjani“. — — —

Uentäesjään yli osaksi lepääwän ja osaksi rientäwän, riehuwan ihmiskunnan, näkee enkeli paljon sekä kaunista että kauhistawaa. Hän junaä niitä, jotka nukkawat hywän omantunnon wirtistämässä unessa, ja senlajija näki hän enimmin maan matalimmisja majoisja ja lasten wuoteilla. Seille toiwotti enkeli onnellisjuuden ja ilon unta wuotta.

Æ.

Linnun rata.

Talvisen luonnon ihanimpia suljoja on Pohjolasja sen tähtitaiwas. Se on ihmeellisen voimakas ja kaunis kuwa tuo „taiwas“. Jos tosiaan jo „taiwaan“ nurjapuoli on noin kaunis, miten ihana onkaan taiwas oikealta puoleltaan.

Illä esitetyt lauseet owat kattelma eli keskenjäännyt kirjoitus rakkaalta pastori Seikki Anias-wainajalta. Tämä on työ, joka alotettuna löytyi hänen kirjoituspöydälään. Kirjoitus oli tarkoitettu Raittiuslehteen ja kuwalewy jo sitä warten tilattu, mutta kuoleman arnoton wälituntulo keskeytti tämänkin työn, joka näin kauniisti oli alotettu. Näyttää kuin olisi hän, rakas wainaja-weli jo näitä rivejä piirtäessjään aawistanut pian pääsewänsä silmin näkemään sitä mistä juuri kirjoitti: „taiwaan“ oikeaa puolta, ja jo sitä katsellut henkensä silmillä. Kuinka rakkailla, kuinka merkitsewiltä tuntuwatkaan nämä, aiwan kuin tarkoituksella meille lausutut jäähywäisjanat, ne wiittaawat niin vaatimattoman yksinkertaisesti, että kääntäijimme usein ja aina katseemme ja ajatuksemme hlöspäin ja sitä kotia kohden, jonne olemme tarkoitettu- ja toteutumaan maisen matkan ferta päättyessä.

S ä l l e j ä ä n y t .

Mihin suuntaan uudistustyä.

Ohkä tänä kesäkoron aikana monikin tätä kysyy, kun uudistajia ja mailman parantajia on niin monenlaisia. On aivan sääliäkin nähdä, että on niin monta, jotka luulevat aivan vähällä waiwalla ja yhdellä harppauksella astuwansa parempaan mailmanoloon, jossa ei olisi sitä pahaa, mikä nyt wallitsee. Kun on uudistuksesta puhe, niin tavallisesti tarkoitetaan yhteiskunnallisista uudistuksista, vaikka sen ehtona ja wälttämättömänä edellytyksenä pitäisi aina ajatella toista, nimittäin ihmijessä perjoonallisesti tapahtuwaa. Nähdäksemme on tämä sellainen aika, jolloin ihmismielet yleisesti ovat siihen määrään kääntyneet ulospäin, että ovat unhottaneet itseänsä suuresa määrässä. Tämän on tietinkin aikaansaanut kiehuwa uudistushenki, jonka edustajina muutamatsanomalehdet ovat. Tällä ei ole sanottu sitä, että toiset sanomalehdet ovat taantumukseksia; ainoastaan se, että ne ovat maltillisempia, kuin toiset. Koko tuon hurjennan uudistusharrastuksen tuntomerkki on se, että se aina tahtoo kääntää ihmisten mielet pois itsestä ulkopuolelle. Sinne mailman oloihin ja niissä wallitsewiin puutteisiin se tahtoo kääntää kaiken huomion. Seuraus on se, että omats puutteet unhotetaan. Niinpä woipikin sillä keinoin tapahtua niin surullisesti, että mies parhain ja kiroo „porwarillisten“ pahuuksia ja, ei aikaa-

kaan, niin liwistää matkoihinsa ja jättää waimon ja useampia lapsia kurjuuteen. Matkalla mennessään warmaan vielä kiroo „porwarillisia“, jotka koittawat pitää huolta hänen perheestään. Tämä on uudistusta! Saatapa tapahtua niinkin, ja siitä meillä on tuoreet kokemukset, että mies huutaa työläisjoukolla: Ne kirotut kapitalistit nylkewät teitä. Tuo huuto saawuttaa kannatusta sanjoissa joukoissa. Mies omistuu pääsemään kassanwartijaksi ja luikkii sen kansa tieheijä. Nyt hän on kapitalisti itse. Mitäs hän nyt sanoo kapitalisteista? Tämäkö on uudistusta!

Minä tahtoisiin wakaawasti kysyä tuollaiselta uudistuksen harrastajalta: mitä tarkoitat uudistuspyrinnöilläsi. — Sitä tietysti, että mailma tulisi onnellisemmaksi ja paremmaksi, tulisi warmaan vastaus. Sellaisen vastauksen pitää ainakin edellyttää saawanja siltä, joka huutajansa on tietoinen päämaalisistaan.

Mutta mitä tarkoitat onnellisemmalla ja paremmalla mailmalla? Siinä se onkin kysymys, jonka itseksin haaweilijan täytyisi itselleen selwittää, jollei aatetansa tahdo käyttää wain seikkailun wälkappaleena. Tojiasia on, että sellaisena sitä monet näkywät pitävän. Tällaiset eiwät ole mitään aatteen miehiä. Se owat suja lammaaswaatteissa. Mitä tarkoittaa onnellisemmalla mailmalla tuo, joka liwisti tieheijä ja jätti perheensä? Sitä warmaan, että hänen oma mailmansa tulee helpommaksi, kun perhehuolet poistuwat. Ei suinkaan siinä silloin ajateltu, että waimo ja lapset, luwultaan yhteenä monta kertaa enempi kuin tuo yksi, owat niitä joitten mailma tuon karkaamisen kautta tulee ainakin jossain suhteessa onnettommaksi. Tämä ei ollut suinkaan mailman parantamista. Tämä ei ollut sen taloudellisen eikä sen henkisen tilan parantamista. Sillä kokemus osottaa, että

se, joka on kovaassa aineellisessa kurjuudessa, on tämän kautta osaksi estetty myöskin henkisesti kohoamasta. Mutta kullakin parantajalla olisi ensimmäinen velvollisuus parantaa lähimmät olonsa. „Rakase ensin oma kynnys-lesi“, sanotaan syystä.

Me näemme niin monasti sen, että suurena mailmanparantajana esiintyvä ihminen ei vähintäkään painoa pane häntä lähimpänä oleville, siiveellijille velvollisuuksille. Sellainen parantamishanke on paljasta itsekkäisyyttä, oman paraansa etjimmistä hullulla tiellä. Warmaan on se ihminen rauhallisen omantunnon koonaan jättänyt laskuista pois. Sillä velvollisuuksiensa täyttämisestä johtuva rauhallinen omatunto on paras ja ensimmäinen maallisessa onnessakin. Ihminen, joka teki edellä mainitun miehen tavalla, lisäsi mailman onnettomuutta sen kautta, että hän niitten sen monien onnettomien joukkoon toi monta lisäsi. Parannusta hän ei myöskään tuottanut aineellisessa eikä henkisessä suhteessa. Rahensi itseään ja muita.

Mutta mitä ajattelee mailman onnellisemmaksi ja paremmaksi tekemisellä tuo, joka saarnaa wapaata rakkautta?

Sän ajattelee onnellisuudella ja hyvällä ololla samaa kuin turkkilainen paradisiilla. Turkkilainen ajattelee, että paradisin onnen tekewät alituiset juomingit, kenumut ja kauniit naiset. Niin ajattelee wapaan rakkauden saarnaajakin. Yhteiskunta, joka avioliittoa pitää yllä ja vielä pyhittää kiristää sen siteitä, on orjuuden opin kannattaja. Sellaisista pimeyden kahleista pitää päästä wapaaksi, ajattele wapaan rakkauden julistaja. Wapaan rakkauden opin elämässä toteuttaminen ei muuhun weiji kuin täydelliseen laittomuuteen siinä kynnysessä, joka on pyhin ja tärkein yhteiskunnassa, nimittäin perhe-

kynnysessä. Sen elämässä toteuttamisen pyrkimys ei muuta ole kuin tuota Muhammedin ja hänen oppilastensa wäärää ja karkeasti aistillisista taimashaaweilua. Sen onnellistuttamispyrkimys on aivan käytännöllisen materialismin periaatteen mukaista, että onni muka on aistillisessa nautinnossa, vaikka ainainen kokemus todistaa sitä vastaan. Ja turkkilainen, joka tässä mailmassa on tästä autuudestaan ja niin kyllästynyt ja uupunut, ei jaksaa ajatella edes sitä, että aistillisuus ei ole kaunista muusaa kuin mielikuvituksessa, ja että paradisi, joka on kuviteltu aistilliseksi, ei warmaan tulijakaan ajan pitkään ihanaksi, koska sillä warmaan olisi sama ominaisuus aistillisena kuin tällä maallisella materialistien paradisiilla on, että se wäsyttää ja kyllästyttää. Tämä pitäisi wapaan rakkauden haaweilantkin huomata.

Sän jaisi hywin pistää kättä turkkilaisen kansaa, sillä heidän parantamis- ja onnellistuttamispyrkimysensä owat samaan suuntaan käyviä.

Syvä weli, mistä johtuu nyt siis ero meidän ja wapaan rakkauden apostolin välillä mailman parantamis-kynnysessä. Siitä, että me ajattelemme onnellisemmalla ja paremmalla aivan toista kuin he. Me emme woi olla yhtä mieltä heidän kanssaan, koska me ajattelemme onnea aivan toisellaiseksi kuin he.

Me ajattelemme ensijikkin niin, että onni ei ole aineessa, vaan hengesä.

Me ajattelemme, että se perhe ei ole onnellinen, jossa isä tai äiti tai molemmat kulkijivat kapakasta toiseen ja kumpikin eri tahoille tekemässä uusia tuttavuuksia ja solmimassa uusia siteitä j. n. e. Näihin puuttuwiin maailman oloihin katsoen werrattain onnelliseksi me sitäwastoin woihimme sanoa sen perheen, jossa ei isä joiisi

(äiti sitä tekee harvoin), tekijä ahkerasti työtä ja saisi iloihin mielin tulla iltafella kotiinsa, jossa saisi ystäväliisen vastaanoton. Siiveellinen elämä perheessä kummalta puolen on perustus sen rauhalle, sopuoinnulle ja sen kautta onnellisuudelle. Tuolla tavalla edistämällä perheen rauhaa ja sopua edistetään onnellisuutta maailmassa yleensä. Se, mikä toteutui kaikissa pienemmissä piireissä, toteutui myöskin kokonaisuudessa. Se, joka huutaa maailman parantamisesta, mutta ei totenta sitä vähääkään omassa pikkuihmissään, on paljas loruilta ja haaveilta, jonka opissa ei ole siiveyden pohjaa, persoonallista wakaumuksesta ei puhuttakaan.

Me sanomme, että onni ei ole aineessa, vaan henessä. Mitä tämän mukaan siis koskee perhe-elämän onnea, on se olewa sopuoinnussa ja yksimieliisyydessä sen jäsenten kesken. Tällä ei kielletä sitä, etteikö riittävä toimeentulo ole hywin tärkeä yksimieliisyyden syh. Mutta jos aineellinen toimeentulo onkin eikä hengen sidettä ole perheen jäsenten keskuudessa, niin on sen kautta tuo hyvä toimeentulokin vaarassa, jopa useimmin senkautta mencee. Perheen siiveellinen ja säästäväinen elämä sekä yksimieliisyys ne ovat, jotka paraiten hyvän toimeentulonkin takaawat. Sehän on tunnettua.

Mutta, sanoo wapaan rakkauden julistaja, tällaista sopuointua ja yksimieliisyyttäpä juuri puuttuu usein. Kun ei sitä ole, niin ei sitä ole. Mistäs sen otat. Ja kun ei sitä ole, niin olkoon sitten erimieliisyys. Sätetään siihen! Mennään! Näin saarnaa wallaton lihan himo ihmiselle. Se ei tahdo tietää siiveellisistä siteistä eikä harjoituksista. Katkaiskaamme heidän siteensä ja heittäkäämme meistä pois heidän köyhtensä. Tuota wallattomuutta syhdän saarnaa.

Tuo tapa osottaa Jumalasta luopumista ja wan-

hurskauden tien hyljäämistä. Ja samalla, kun Jumalasta on luopumus tapahtunut, on myöskin kaikki aineellinen kaswaminen ja harjoitus jäänyt ja hyljätty. Perhe-elämässä se luopuminen ja hyljääminen merkitsee sitä, että ei ole enää olemassa perheen jäseniä toisiinsa sitowaa woimaa, jos aistillinen rakkaus on loppunut. Ennenkaikkei näin ollen ihmiseltä puuttuu tarpeellista ja wälttämätöntä itsensä kuitusta. Siisäiselle äänelle ei siinä tilassa anneta arwoa. Kaikki, mikä ihmistä itseä syhtää, jätetään huomioon ottamatta. Syh wöörätetään aina omilta niskoilta pois. Se on toisen yksilön tai yhteiskunnan. On selwää, että tämä tie on surma kaikelle itsekaswatukselle, ja lihanja kurissa pitäminen tämän kautta unohtuu tykkäänään. Tämä lopettaa kaiken ajatustensa, tunteittensa ja halujensa kurissa pitämisen. Näin kärsii henki ja liha saa wallan ja lihan wallan mukana kuittomuus ja laittomuus. Jos siiveellinen henki-elämä hyljätään, astuu woimaan materialistinen lihan hajottawa walta, joka ei ole woinut eikä woi koskaan koota, ei yksilöä jalostaa eikä yhteiskuntaa rakentaa. Se hajottaa perheet ja se hajottaa yhteiskunnat.

Onnellisempi ja parempi perhe-elämä on se, jossa wallitsee siiveellisyys ja Jumalan pelko. Eikö ole meillä ottaa, kun vielä tehtaamme „walistuneitten“ filmille wiskata nuo „homehtuneet“ sanat. Mehän eiwät enää ole „walistuneitten“ sanakirjassa. Kuitenkin me uskalamme niitä vielä edeskinpäin käyttää, koska me tiedämme, että „siiveys maan perii“ ja että ainoastaan se siiveys on elonwoimaista, joka on laskettu Jumalan pelwon perustalle. Siiveellisyys ja jumalanpelko ovat ne woimat, jotka ihmistä johtawat siisällisen parannuksen tielle. Ne ovat ne woimat, jotka johtawat ihmistä etsimään onnea oman itsensä walistamisen, jalostamisen ja kaswattami-

sen tiellä. Tällä tavalla on ihmisen onnellisuuden lähde hänesjä itsessä. Sitä ajattelee vanha, viisas sananlaskukin, joka sanoo: „Kukin on oman onnensa seppä“. Sumalan viisasta johtoa se juuri on, että me löydämme, jos tahdomme, onnen omaansa henkiolossamme emmekä tarvitse lähteä sitä ulkoa maailmasta hakemaan. Sillä jilloin se useimmille niin kävi, että he eivät sitä koskaan löytäisi; mutta kun se on omasta olostsa löydettävissä, niin voisivat kaikki sen löytää. Ulkomaailmasta, tiedämme, ajattelee onnen löytävän sekkin, joka perustaa sen yhteiskuntamuodon muuttumiselle.

Uudistustyö olisi enempi kuin tähän asti kohdistettava persoonalliseen yksilöiden jalostus- ja itsekasvatustyöhön. Me olemme yleensä liian paljon keskittyneet etsimään parannusta politiikassa. Se mikä on yleisempikin, puhumattakaan niistä, jotka selittävät mitättömiksi koko nykyisen yhteiskuntajärjestyksen ja lait. Tämä viimeksi mainittu on epähistoriallinen ja anarkistinen kanta. Epähistoriallinen on se siitä syystä, että se ei tahdo perustaa uudistuspyrintöjä yhteiskunnallisella alalla ennestään jo olevan perustuksella. Anarkistinen on se taas sentähden, että se siinä kun julistaa yhteiskuntajärjestyksen ja lait mitättömiksi, on valmis, hengesään kypsynyt kapinoitsija, jota se olisi teosfakin, jos olisi tilaisuutta.

Yhteiskunta on historian tulos ja sen uudistus käy myöskin historiallista tietä siten, että vanhan ja olemassa olevan perustalle lasjetaan mutta; eikä sillä tavalla, että ensin kaikki vanha poltetaan ja sitte luodaan uusi. Sumala ei ole pikaista ja perinpohjaista maailman uudistusta jättänytään meidän tehtäväksemme. „Sohentämysten ja kulluttamusten“ tekee hän itse. Me

saamme tätä maailmaa miljellä ja rakentaa. Kaikki tervejärkinen yhteiskunnallinen uudistusharrastus ottaa uudistuspuuhissaan lukuun olevat olot ja jo säädettyt lait. Mutta ennenkaikkea, se ei pyri uutta tuomaan vanhan sijalle vallankumouksen, vaan wakaumuksen tietä. Ottakaamme esimerkki raittiuspyrinnöstä. Se ei ole taantumuksellinen sillä, että se ei tahdo raittiutta ajettavan päämaaliin siten, että kiihotettaisiin kansanjoukko hävittämään kaikki kapakat. Se ei tahdo edes sosialistihäaleja ryöstää väkivoimalla. Sen sijasta koittaa se, mikäli sen toiminta on poliittista laatua vaikuttaa yleiseen mielipiteeseen niin, että se tulisi wakuutetuksi väkijuomain turmiollisuudesta ja pahentawaisuudesta. Sitten, kun yleinen mielipide on kypsynyt siihen suuntaan, ratkaisee se kyllä asian puhtaasti äänestysten tietä. Näin itse muutokset ja uudistus seuraa itsestään, kun wain on sille maaperä valmis. Tällä tavoin tullut uudistus voi olla pysyväinen, kun se on saatu wakaumuksen eikä wain kiihoituksen kautta. Se perustuu jilloin wakaumukselliseen tietoon eikä wain kiihoituksen kautta ärtynyeisiin tunteisiin. Sentähden ei myöskään kieltolakiin raittiuspiireissä pyritä sillä tavoin, että yleistä mielialaa ärhettäisiin kapakoita ja kapakanpitäjiä vastaan. Ei. Waan siihen pyritään istuttamalla mieliin oikeita tietoja alkoholista, ja juurruttamalla sellaista siwensäijitystä, että juopuminen on sekä paha, että ruma.

Täytyy tarkoin ottaa huomioon se, että uudistuksen arvo ja pysyväisyys riippuu siitä, millä tavalla yleiseen mielipiteeseen on vaikutettu. Ajatellaamme kahda erilaista tapaa, millä vaikutetaan yleisöön. Yksi sanoo: tappakaa, hirttäkää ne konnat, ne sortawat teitä. Tälläkin tavalla saadaan usein „yleisö“ liikkeelle. Uudistus, joka siitä liikkumisesta syntyi, olisi juuri tuon

saarnan mukainen. Myrskyhä, hävitystä. Siinä totentuu se, että joka tuulta kylwää, se saa niittää myrskyhä.

Mutta raiwaatwan myrskyn tie on wain hävitys. Se ei pysty luomaan uutta ja parempaa. Se, mikä sen woi tehdä, on myrskyn jälestä seuraawa rauha.

Toinen saarnaa näin: teidän ei saa wihata ketään, waan pyrkitää omistamaan oikea tieto hyvästä ja oikeasta ja tehdää työtä sen eteen. Alkoholii on myrky, joka turmelee terweytenne ja synnyttää teissä himon, joka johtaa niin monen ihmisen kurjuuteen. Sentähden pyhitää Jumalan avulla pyhä siitä pahasta wapaana.

Tämä on myöskin waiikuttamista yleiseen mielipiteeseen. Mutta huomattaamme, että se on yleisen mielipiteen herättämistä harrastamaan hyvä ääsiä, ensin yksittäisesti ja persoonallisesti ja sitten myös laajadännön tietä hyljäämään turmiollinen tapa.

Tuo edellä mainittu tapa waiikuttaa yleiseen mielipiteeseen on yhden kansan osan kiihottamista toista vastaan. Sellainen luokkawihan saarna on aina turmiollinen ja paha. Turmiollisuudessaan on se myöskin sangen lyhytnäköinen ja tyhjä, kun se luulee, että maailmaa parannettaisja ei tarwitisi ottaa kuin yhden kansanluokan tahto ja halu huomioon.

Mutta yhteiskunnallinen uudistus ei woi koskaan olla wain yhden yhteiskuntaluokan työ. Se on kaikkien luokkien yhteistyön tulos. Sitäwastoin juuri se luokka, joka ei sowlu yhteistyöhön muitten kanssa rauhallisella tawalla, jää haluinensa syrjästä katsomaan. Ujanpyörä kääntyy järkähtämättömällä tyhneydellä. Se pitää oman wauhtinsa. Älä pyri yksin sitä pyörittämään kiiwaamasti äläkä myös seisottamaan. Molemmisja tapauksisja olet woiaton.

Wanhahenkilinen raittiustyö on pyhynyt terweellisen

uudistuksen uralla siinä, kun se on pitänyt sen periaatteen, että uudistus on käypä yksilöllisen persoonallisen parannuksen tietä yhteiskunnan uudistamiseen, kun se ei hyväksy luokkarajojen panemista ihmisten välille ja, kun se ei hyväksy mitään kumouksellisia keinoja. Sentähden hurmahenkien punalippuhulluus ei olekaan laajemmasta raittiusriveisjä kannatusta saanut.

Suomalainen kansaweli! Sinulla oliji tositöitä tosioloisja. Ei sinun oliji pakko wain syrjästä katsella ja hyödyttömiä tuulentupia tuumailla. Yhdy samaan kansaan rauhallisena ahertajana. Älä loukkaudu, jos kunnosta puhutaan. Sitä me tarwitsimme ja siltä woiimme säilyttää tasa-arwon.

S. R.

Mik' on se voima?

(Kylväjästä).

Mik' on se voima, mi raittiuskansan
Sai työhön, sai taistohon ryhtymään?
Mik' on se voima, mi kautta maitten
Sai kansojen parhaat yhtymään?
Ja mik' on se sana, se tunnussana,
Mi piirretty meidän on lippuhun,
Se sana, mi voimia, intoa antaa
Ja pohjana työn on ja taistelun?

Se sana pieni, se sana suuri
On lempi, on uhraava lempi vaan,
On lempi kärsivään ihmiskuntaan
Ja kansahan kurjaan synnyinmaan.
On lempi, mi auttavaa tarjoo kättä,
Miss' ahdistus, ahdinko vallall' on,
Ja missä tuhannet miehet, naiset
On sortua tulvahan turmion.

“Rakasta!” — kaikuvi Herran käsky.
“Rakasta!” — käsky on siveyslain.
Rakasta, lemmi sä lähimmäistäs! —
Et itseäs varten sä luotu vain.
Rakasta työssä ja toiminnassa! —
Ei kielen kuiskehin, sanoin vaan,
Ja rakasta palkkoa pyytämättä! —
Se käsky on kunnian Kuninkaan!

Tää käsky korkein, tää käsky suurin,
Jonk' oppi Kristuksen tuntee vaan,
Se vaatii meitä, se velvoittaapi
Pois edut itsekkäät uhraamaan.
Se vaatii meitä, se velvoittaapi
Sen aatteen puolesta taistohon,
Min piirtänyt lippuuns' on raittiuskansa,
Min tarkoitus, yhteis-onni on.

Luo katsees ympäri! Kaikkialla,
Niin kauvas kuin katsees kantaa voi,
Näät alkoholin sä kolkot jäljet,
Näät tuhon, turmion, min se loi:
Tuoll' enneaikaiseen hautahansa
Sen uhri muutama vietihin.
Tuoll' elonsa keväässä murhan tehnyt
Mies nuori lyötihin kahleisin.

Tuoll' äiti kalvas ja pienokaiset
Taas puuttehissansa vaikeroi,
Kun loppui leipä, ja kodin turva
Taas työnsä ansiot tyhjiin joi.
Ja tuolla pettänyt nuorukainen
On suuret toivehet synnyinmaan.
Ja tuolla pettyneet immen toiveet
On sulhostansa ja onnestaan.

Mut ken sen kertoa voisi kaikki?
Ken kuvata kaiken kurjuuden,
Mik' ihmiskunnassa, ihmisissä
On vallalla tähden juoppouden?
Ei! Kuva moinen se kauhistaapi,
Se kauhistaa ja se velvoittaa
Meit' eespäin viemähän suurta työtä,
Jo vuosikymmenten alkamaa!

Siis eespäin, eespäin vain, raittiuskansa,
Jos vitkaankin taistelo voittoon vie!
Ei herjetä, kunnes on voitto saatu,
Ja päähän on asteettain päästy tie,
Ja kunnes kansamme kauttaaltansa
On raitis kansa, ja synnyinmaa
On pelastettu sen tulvan alta,
Mi vaurastusta sen vaimentaa!

“Rakasta!” — kaikuvi Herran käsky.
“Rakasta!” — käsky on siveyslain.
Tää kuningaskäsky kaikuako
Sais turhaan, kuuroihin korviin vain?
Ja kivistä oisiko sydän sulla,
Ja maasi onnesta voisitko
Sa huoleton olla, oi, kansalainen?
Niin itsekäs, kylmä sä oisitko?

Ei! Itsekäs kanta pois kansastamme!
Pois etujen halpa harrastus!
Jos yksi kärsii, niin kaikki kärsii,
Ja maa jos kärsii, niin riutumus
On seuraus kansalle kauttaaltansa,
On seuraus riutumus, taantumus.
Pois itsekäs kanta siis kansastamme!
Pois etujen halpa harrastus!

8—XI 1901.

Niilo Mantere.

Mitä uudet oikeudet ovat tuottaneet Suomen naiselle.

Kuvittelemmepä mielesämme joku, tuota valon osatonta lasta. Mäka sitten sinne yön pimeyteen päivän kirkkaat säteet tunkeutua, saa hän takaisin näkemisen suuren lahjan. Mituiseen yöhön hän oli jo totunut, sen hämäryydessä liikkumaan, toimimaan, sitä jo kuin luonnollisena ympäristönä pitämään. Walo, tähti, kirkas päivä, tuo häneltä kielletty ihmisen luonnollinen elinehto, se hänen sielussaan waan kaukaisena, hämäränä aawistuksena asui.

Niitä arkoja, haparoivia ensiaskeleita auringon walaisemalla tiellä! Se uusi monihöhtöinen maailma, joka sielulle awautuu! Se wiehättää, hurmaa, mutta waloon tottumaton wäliin peloittaa, wäristyttää ja monesti tuttuihin siimeksiin khyristyttää. —

Sellaista waloon heräämisen aikaa elävät nykyään Suomen naiset. Monethan jo aikaisemmin ennakolluolujen kahleet päältään puistaneet, walonmaille kauemmin eläneet, ne jo toisille tienwiittoina kulkewat; monet han jo heistä tottuneina maan lakien laadinmassa mukana ovat, kansan edustajina toimivat.

Suomen nimen he laajalti tutuksi ovat tehneet,

illä tiedonannoitan näistä, maailman ensimmäisistä naisedustajista, on sanomalehdistö kautta maailman lennättänyt. — On saanut meillä suuri oikeuden, ihmishyden woitto.

Syrjäytettynä, waan melwollisuukien painamana, on suuri ihmisjoukko naiset, ollut. Niiden lakien luomisessa, jotka heidät kylläkin edeswastuun alaiseksi tekewät, ei naisilla ole osallisuutta ollut. Sitä se yhteiskunnallinen fierous, naisen oikeudellinen wähenmyys, hänen lapsipuoliasemanja waltiollisessa ja yhteiskunnallisessa elämässä, joka kaikkialla on huomattawissa. Mikä onkaan luonnollisempaa, oikeutetunpa kuin että jokainen yhteiskunta muodostawa ihmisryhmä on luomassa tulkintansa niihin lakeihin, jotka heihin koskewat yhtä hywin kuin toisiinkin. Tämän tilaisuuden ovat nyt uudet oikeudet antaneet Suomen naiselle. Että meillä yleisesti naiset käsittiwät tämän uuden woiton tarkeyden, siitä todistukseksi wain wiimeaikain muistot. Oli wiime lokakuun 1 päivä, se päivä, jolloin tämä uusi laki woimaansa astui. Juhlaketki se oli todella kautta maan. Hartaina riensiwät silloin naiset suurin joukoin niin kaupungeissa kuin myös monin paikoin maaseuduilla iloisesti walastuihin juhlasaleihin päivää juhlimaan! Wiittiwät woiton riemukasta juhlaa esitaistelijat, naiswapauden tienraaijat silloin. Tunsi jokainen hereillä olewa Suomen nainen silloin uuden, edeswastuunalaisen asemanja.

Unesjittiin unia, ihania tulewaisuudelle, jonka luojana, tekijänä wälittömästi woi jokainen, nainenkin olla. Parhaansa hän antaa, sydämmensä salatur lämmön hän tuo kylmiin yhteiskunta-oloihin. Rakkaudella rakentaa. — — — Ja eiköhän jo nyt noussij, koittajij se uusi, ikäwoity wäljenden waltakunta? — — —

— Ja niitä waalitaijoja sitten! Sarwapa oli se nainen, joka ei silloin tilaisuuden ollen, äänestysoitteutaan käyttänyt.

Turhaaksi näyttivät nämät päiwät tuon usein kuulun wäitteen naisten oikeuksien wastustajain taholta etteivät naiset muka wälitä, owat itse asiassa haluttomia näiden oikeuksien käyttämiseen, waikkapa ne heille juotaisiinkin. Yhtä suurella kiihkolla, innolla näyttivät waan niin naiset kuin miehetkin silloin waaliin osaa ottawan. Sienee sitten tähän syht, waikkutimet moniltakin tahoilta haettawisja. Sienee suuret joukot sinne temmaisjut meillä äärimmillen kehittyneen kiihkoisan puolue-elämän tartunta. Sienevät monet itsetiedottomina, toisten talutusnuorisja kulkeneet. Raikkien näitten päällä kuohuwien syhtien pohjana ja perustana sienee sittenkin ollut meillä naisilla yksi ja yhteinen waikutin, tunne syhä, se, että me täten ensi kerran täysi-arwoisina kansalaisina käytämme oikeutta, joka awaa meille tien uuteen aikaan, uuteen kehitykseen. Se oli kenellä tietoisena, kenellä sielun sywyhdesjä uinuwana, hämäränä käsityksenä. Kyllä sen tunsi tuo elämän tyhjyyden, toimettomuuden kalwama hienoston nainen, tunsi sydänmaan wanha mökin waimo, joka kirkkain kynneltynwin silmin lausui: „Dispa tämä tullut meille 20 vuotta sitten!“

Sokainen walweutumut Suomen nainen niinä wiime maaliskuun päiwinä edustajia waltiopäiwille walittaessa katsoi että hän äänensä niille antoi, jotka siellä naisten asioita, heidän waatimuksiaan kannattiwat.

Epäkohtain poistamisen naisen oikeudellisessa asemassa, hänen täydelliseen lailliseen tasa-arwoon miehen rinnalla asettamisen owatkin naisedustajamme pontewana waatimuksena esittäneet. Naisen ihmis-arwoa alenawaahan on se holhuunalaisuus, johon lait hänet awio-

liiton kautta asettawat. Mies, olkoon mimmainen hultio tahansa, hänellä on täysi määräämiswalta kodin yhteisissä asioissa, hän on oikeutettu rajoittamaan waimonsja siweellistä ja hänen toimintawapauttaan. Omantuntonsa, henkenjä waatimukset on nainen usein saanut alistaa miehen tahdolle ja sen luomille laeille. Kuka woi kaan lukea ne kuumat, katterat kyyneleet, jotka hiljaisuudessa on tässä suhteessa turwattomuuden, oikeudettomuuden tunne pusertanut monen waimo-paran, monen onnettoman äidin ilmistä! — Etikä ole sukupuolisukskaan enää oikeutettu estämään tietoihin janoawaa, henkiseen korkeuteen hehtuwaa sielua kehityksestään. Kyky yksin siinäkin määrätköön. Tietä wapaaseen kehitysmahdollisuuteen naiselle edustajamme waltiopäiwillä aukowat. Pois jo myöskin rewitään naisen toiminta-alaa aitaawat monet rajat. Kaiken yhteiskunnallisen toiminnan aloille naisellekin wapaa pääsy. Ei enenewän kilpailun pelosta, ei hänen muka oikeilta uriltaan esymisen pelosta ole portteja häneltä suljettuna pidettävä. Sillä jos waan yhteiskunnalliset olot, ympäristö owat kerran terweet, kyllä luonto jo naisen wapauden alussa kentiesi liikanaisen wirmailun taltuttaa ja hänet luontaisiin tehtäwiinsjä asettaa, ja myöskin jokaiselle kyywylle laajentuwasta kilpailusta huolimatta toiminta-alan tarjoo. Monet kieroudet naisen tähänastisessa asemassa owat edustajamme Suomen naisten tulkkaina ilmi tuoneet, owat ihmishyden nimesjä niihin parannuksia waatineet.

Onhan yleisenä käsityksenä tuo, että miehelle kuuluwana pidetään enemmän järjen toimintaa, ja naiselle tunteen, sydämen. Että tämä on myöskin luonnonmukaisinta, sitä emme siunkaan woi minään ehdottomana totuutena pitää, sillä eiköhän wasta näiden molempien sielullisten kyyhjen jopujointuinen yhteistoiminta luo niin

miehestä kuin naifestakin ehjää persoonallisuutta, joka jokaisen ihmisen kehittymisen määränä tulee olla. Paremmiin voinee pitää tuo kylläkin huomattava ilmiö miehen ja naisen toiminnassa tuloksena wallinneista yhsipuolisista oloista. Mutta kieltämätöntä on, että nykyään tuo juuri nainen lämmön, tunteen sitä hywinkein puuttuvaan walkiolliseen ja yhteiskunnalliseen toimintaan. Selvästi sen näyttävät meillä monet naisedustajamme anomusejitykset. Unohdettujen, osattomien puolesta ne puhuvat. Seikkojen äänen ne kuuluviin tuovat. Sopa näyttää kuin olisi kirkaampi hohde syttynyt pienen, repaleisen mieron tietä tallustelewan pojan, tytön nälän kalventamille kasvoille. Näyttää kuin ne monet hymmäämättömän hoidon, järjellisen waalinnan puuttessa surkastuneet, kiihtuneet lapsukaiset elostuissivat. Seillähän on nyt puoltajansa. — — —

Dupa syttynyt himmeä toivo tuon elämän niljakkaille teille luisuneen ihmispolon ahdistettuun sieluun. Voi kuinka monet noista yhteiskunnan hylkäämistä sieltä yön syvyyksistä kiihkoijat, äänettömät awunhuutonja lähettävät, lähettävät niille, joilla on nyt waltaa toimia heidän hywäkseen, niiden kurjain yhteiskunta-olosten pois-tamiseksi, meidän kassinaisten, mädäntyneitten siweellisyyskäsitteiden poisjuurruttamiseksi, jotka juuri etupäässä owat sinne yön kuiluihin wajottaneet monen jalontin sielun.

Nyt on heilläkin puoltajat, on parempioisaiset sijarensa. Sehän woivat hymmää, eivät hylkyinä luotaan lykkää, waan auttavat, auttavat awutonta nousemaan — poistamalla syyn. — Waieten owat naiset saaneet kärkeä, saaneet monesti awuttomuudesta wäriwäsiin sydämiin seistä yhteiskunnallisten epäkohtien nurjuuksien edessä, kantaa katkerina niiden tuottamat seuraukset.

On vielä yksi sellainen raskas kierous oloissamme, joka naiseen läheltä koskee, ja joka heidät nyt on saanut toimintaan herätetyksi pontewammin. Kerron waan tämän walaisuksi tapauksen waalitajoilta.

Erään maamme rajaseutujen syrjäisen jalokylän opettajattaren luokse oli waalipäiwän aamuna vielä pimeän ollen tullut wanha waimo. Sieltä hän etäisen waaran rinteellä sijaitsewasta mökkirähjästään oli nyt sauwainja warassa kylälle kompuroinut opettajan, kyläläisten suureksi ihmeeksi, sillä harwoin hän sieltä kinsten keskeltä liikkeelle pääsi. Oli niinä waalikiikun aikana wiestit sinne jaloseutuihin wierähelleet. Oli waimokin hiukkasen yhden ja toisen puolueen ohjelmaselityksiä kuullut. Waan eipä niitä tajuta jaksanut, yli hymärryksen meniwät ja jiksipä ne toinen toisensa perästä siwu korvien solahtelivat. Oli kumminkin yksi asia jonka tuo wähäosainen waimokin käsitti, ja joka syöpä hänen sieluunsa niin että hän viimeisetkin woimansa olisi sen eteen uhrannut. Oli hän siinä siwumennen kuullut, että tahdotaan kieltolaki, tahdotaan saada wäkijuomat pois. Ja kun vielä kuuli, että hänenkin äänensä tässä asiassa jotain auttaa, niin läksi hän nyt kaikista waikeuksista huolimatta opettajan luo, häneltä vielä neuwoa kysymään.

Sai siinä opettaja kuulla tarinan, tarinan puutteista, kärjimyksistä, khyneleistä, tarinan, joka kyllä on hywinkein monen waimoparan jurullinen elämäntarina. „Wiinat pois, wiinat pois“, hoki waan tuo waimo. — ihan kuin nuortuneena lähti hän sitten waalipaikalle opettajan opastamana ja vielä kirkon ohji kulkiesjaan poikkeaa hän kirkonrapuilla hartaasti rukoilemaan. Oli ollutkin jotain ihan kuin yli-inhimillistä tuossa waimossa kun hän sitten khyneleet wiljawina pitkin ryyppyistä pos-

fia wierien wapijemin käsin piirsi wiivan äänestyslippuunsa. Se oli pyhä, juuri toimitus ja näytti kuin toivo uusien, onnellisempien aikojen koitosta tuoneen waloa tuon waimoparan elämän-ehdoille. — Ja mikä onkaan suurelle joukolle naisista ollut kärsimysten ehtymätömämpänä wirtana kuin juuri wäkijuomat. Kyllä tuojama huuto: Wäkijuomat pois! Kyllä se meille kuuluu kaikkialta misjäs köyhhyys ja kurjuus afustaa. Saat sen lukea monenkin waimoparan huolien ja kynnellen turruttamista kaswoista, kalpeista, kuitumeista lapsukaisista, kodin kylmyydestä ja raihnaisuudesta.

Meillähän puolueet kilpailawat, kiistelewät siitä, kuka pontewammin on kieltolaki-asiaa ajanut, sitä waatinut. Ehdottomasti noissa suuremmissä puolueraitiusharrastuksissa on paljon päälläkuohuwaa waahtoa, jonka wähänkin ankarammat tuulet pois puhaltawat, mutta emme harhaan ojune, jos wakuutamme, että hywimmällä wakaumuksella owat kieltolakiwaatimuksen kannattajina naiset. Yksimielisinä, kuulunewat sitten mihin puolueisiin tahansa, owat he waatineet wäkijuomien myymisöikeuden kieltämistä, waatineet sitä kärsiwien sisariensa tähden, kaikkien rakkaimpiensa tähden, joille tuo myrkykky woi lankeemukseksi olla.

Kuinka monesti äiti istuessaan pienokaisensa kehdon ääressä, on siinä sydämensä ihanat unet lapselleen uneksinut. Sielunsa parasta hän sille on tahtonut. Pahasta warjella, hyweitä sen sieluun istuttaa. Eän, äiti, tietää, että siellä maailmalla monet turmat on lastansa warttomassa. Siksi hän nyt koko sydämensä lämmön tuon kaiken wastapainoksi tahtoo antaa.

Mutta miten monen äidin sielua on läwistänyt ainokaisensa menettäminen, menettäminen paheitten kaut-

ta. Niin kiehtowana, niin hurmaawana on kaikkialla waanimassa nuorta sielua se nautintojen tulipunainen wirta!

Mitäpä hyödyttää äitiä parhaintansa koettaa lasten kaswatuksessa, häneen hyweitä istuttaa, kun yhteiskunta on wäkijuominensa, on siweettömyyslaitoksinensa walmiina poisjuurittamaan kodin työn.

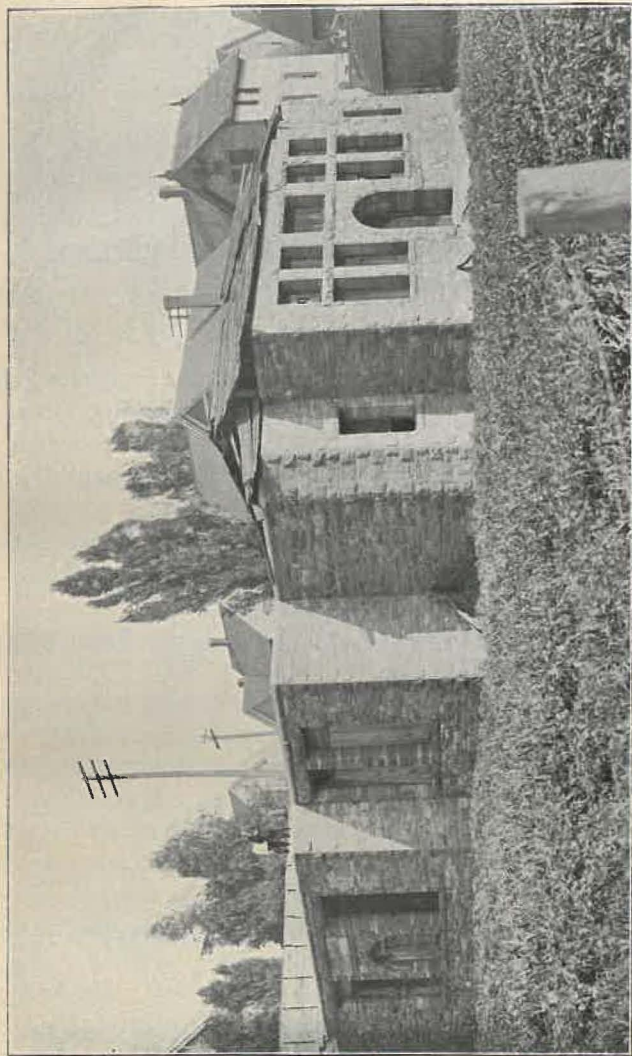
Mutta nyt ei enää Suomen äiti, kaswattaja, tarwitse epätoivoisella mielellä tärkeää kaswatusyötänsä tehdä. Nyt hän woi laajentaa toiminta-alaansa, hän woi itse olla mukana yhteiskunnan parannustyöissä. — Eiwätkö naiset meillä käsittäisi woiiton kalleutta? Käsitteiwät, riemuitsewalla sydämellä sen tuntewat. Ja eikä se suurin ilo siinä ole, että he nyt suoranaisesti saawat ottaa osaa waltiolliseen ja yhteiskunnalliseen elämään. Harwat ne naiset owat, jotka julkisen elämän pyörteisiin pyrkiwät ja wallasta kilpailu haluawat. Useamman rintaa hywemmästi sykäyttelee se tietoisuus, että tämä naisen laillisesti tasa-arwoiseksi tunnustaminen ulottaa waiikutuksensa paljon laajemmalta, aina kodin ahtaaseen piiriin. On warmaa, että moni raskaan työtaakan painama perheen äiti paljon iloisemmin tulee tehtäwänjäsä kodissa täyttämään, kun suuremmalla arwonannolla katsotaan häntä ja hänen työtään. Sillä ei juinkaan nämät edistysaskeleet lainlaadinnan alalla ole waiikututtamatta yleisiin käsityskantoihin ja tapoihin, joissa muutokset suurella osalla ihmisiä käywät wasta lasten muutosten jälkeen. Paljon uudistus yötä tarwitaa fin, et ä ihmismielet kaikkialla irottuijimat tuen wuofjato'a wallinneen käsityskannan: nainen miehen omaisuutena, tämän käsityskannan wielä meidänkin oloi sanne wallitsewista seurauksista. — Ihmiyyden wapautumiseen, nalloon kohoamiseen käy kehityksen tie. Sen aina eteen-

päin vieriwä wirta tempaa milloin yhden, milloin toisen ihmisjoukon mukaansa pimeyden sironn yöstä. Naisillekin sen herättävät äänet nyt voimakkaammin kaikuwat. Nukkuneetkin kuulostawat, heräävät, yhtyen ihanaan wapaudenlauluun. Ja woiton riemuisaa juhlaa wiettää wapautunut ihmisyyš.

Helsinki 24. 9. 07.

Selmi Salowaara.

S.-S.-R.-B. Seuran oman talon pohjaterros, Söppeningissä, Mitä.

Raittiustyöstä lasten keskuudessa.

Kirj. Nili Erhgg-Selenius.

Raittiustyönsä on monta eri puolta, kaikki tarpeellisia ja välttämättömiä. Jos kysymme, mikä on tärkein, vastaan minä kuitenkin empimättä: „lastenraittustyö“. Mistä syystä? Samasta syystä, kuin maanviljelijälle on tärkeätä, että maa, josta hän sadon korjaa, on hyvää, hyvin muokattua, ja että siemen on hyvää. Tästä tulee hänen huolehtia. Sumala on se, joka kasvan antaa. Tämän me kaikki ymmärrämme.

On luonnollista, että pidettäisiin epänormaalina sellaista henkilöä, joka ei muokkaiji eikä viljelijä maataan, vaan antaiji sen ensin seisoa viljelemättä, kasvavaan rikkaruohoa, orjantappuroita ja ohdakkeita — niin — jopa antaiji niiden juurtua niin syvään, ettei niitä enää voiji repiä ylös, ja sitten menişi pellonsa ja alkaiji työn, koettaiji kaimaa pois monivuotisia juuria tai kylväiji hyvän siemenen orjantappuroiden ja ohdakkeiden sekaan. Kyllä me kaikki sanoisimme häntä ymmärtämättömäksi tai ainakin kokonaan tietämättömäksi kasvuillisuuden ehdoista. Tahi, arvoisat lukijat, mitä Te sanoisitte sellaisesta hallituksesta, joka tietäen maan olevan vierasten viholliskansain ympäröimänä, kansain, joiden ainoana hakuna on hyökätä tuon maan

limppuun, valloittaa ja kufistaa se, sekä panna sen kansa orjuuteen, hallituksesta, joka istuişi kädet ristissä, kuten sanotaan, auttamatta kansaa puolustuskykyiseksi. Viholliset saisiivat hiipiä lähemmäksi, uurtamaata, salaisuudessa rakentaa linnoituksia, koota asevarustuksia ja sotatarpeita, ja vasta kun tämä kaikki tulişi jelsville — niin silloin vasta silloin, kufuişi hallitus kokoon harjaantumattomat joukot, antaiji aseet tottumattomiin käsiin, lähettäiji taistelun miehiä, joilla ei olisi aavistustakaan sodankäynnistä j. n. e. — Ajatelen, ettei löytyiji kyllin ankaraa tuomiota sellaiselle hallitukselle. Ja kumminkin, arvoisat lukijat, olemme me, raittiuskväki, tehneet samalla tavalla. Me olemme antaneet aattemme pellot ja niityt, ihmiset, olla kesantona ajan, joka olişi sopiwin työskentelylle ja kylwölle; me olemme antaneet tuon siunatun, hedelmällisen maan ensin täyhtyä orjantappuroilla ja ohdakkeilla. Vasta sitten olemme alkaneet ajatella niiden poisrepimistä ja hyvän siemenen kylwöä. Me olemme olleet tuon ymmärtämättömän, huolimattoman hallituksen kaltaijia, tuon, joka ei tehnyt kansalajia vastustuskkykyiseksi ja voimakkaiji kohtaamaan vihollista, vaan ensin antoi vihollisen miekkaasti hiipiä maahan ja saada siellä jalaansijaa ja vasta jitten koetti herättää wellostuneita ja heikkoja käsiä ja tahtoja taistelun. Nämä owat ankaria syhtöksiä. Mutta katjokaamme kerrankin totuutta juoraan silmiin. Me olemme tuhlanneet niin monta vuotta raskaaseen, kowaan työhön jaaden tuhteellisesti wähäiset tulokset, jensijaan että olisimme woineet saada paremmat tulokset, runjaamman sadon ja paljon juurempia woittoja, jos meidän wiljelksemme olisi ollut järkiperaisempää, sodankäyntimme älykkäämpää.

Mitä meidän jitten olisi pitänyt tehdä?

Meidän olisi pitänyt alkaa siitä, mistä me aina alamme, kun tahdomme saada tehdyksi jotain täydellistä, p y h w ä i s t ä; meidän olisi pitänyt alkaa l a p s i s t a. „Raittiustyöskäkin?“ kysyy joku hämmästyneenä. Raittiustyöskä ennen k a i k k e a. „Minäkätähden?“ kysytte Te taas. Tehkäämme vastakysymys. Mikä on vanhempien, mikä yhteiskunnan velvollisuus lapsen suhteen? Tehdä lapsi k e l w o l l i s e k s i e l ä m ä ä n e l ä m ä ä. Mitä sisältää tällainen vastaus? Lapsen kaikkia voimia on kehitettävä, tähdennettävä; hänen ruumiistaan on karastava, omatunto ja tahto, nuo korkeimmat voimat, ovat tehtävät kykeneviksi palvelemaan korkeimpia tarkoituksia, lapsen hymärrys on herätettävä ja kehitettävä, hänelle on annettava tietoja ja taitoja, jotka tekevät mahdolliseksi jokapäiväisen leivän hankkimisen ja sen lisäksi maansa ja kansansa hyödyttämisen. Vielä tulee meidän w a r o i t t a lasta hänen tulevaisuuteen uhkaavasta pahasta — kaikki tämä, velvollisuutemme lapsen suhteen.

Kuinka olemme täyttäneet nämä velvollisuutemme raittiustyöhön nähden tai paremmin: mitä laiminlyöneet lapsen suhteen väkijuomien turmiollisuuteen nähden? Ensimmäin on aikamme kaswawa polwi saanut perintönä, vanhempien väkijuomien käytön tähden, heikontuneet ruumiit. Tiede on lahjomattomalla warnuudella todistanut tämän; kokemus on tehnyt ja tekee samoin. Eikä ainoastaan heikontuneet ruumiit waan, mikä on vielä pahempi, turmeltuneen sielun. Eräs naispuhujaksi oli hyvin oikeassa lausuessaan: „juopumus löhtää sielun“. Ruuluisa amerikkalainen lääkäri Parker on sanonut: „ellei alkoholi saa aikaan mielipuolia ja kaatuwatautisia, heikontaa se omantunnon ja wahingoittaa tahdon, se tekee henkilön olennoiksi, jota ei johda järki,

waan intohimot“. Siis tuhansilta ja taas tuhansilta on jo syntyessä ryöstetty parhaimmat ihmis-oikeudet: terwe, wastustuskykyinen ruumis, onnellinen, toimelias elämän wälttämätön ehto, kuuliainen tahto, joka on elämämme liikewoima, sekä walwowa, herkkä omatunto, joka toimiamme o h j a a.

Tässä peräsintä ja kompassia puuttuwasssa, särkyneessä aluksessa työnnetään nyt purjehtija raukka elämän myrskylämälle merelle, waroittamatta häntä warallijimmasta, uhkaawasta salakarista. Hänen aivonsa ovat ahdetut täyteen kaikellaisia tietoja, hänelle on opetettu joukko taitoja ja niin luultu kaikkea wanhuruskautta tähtettävän. Myöskin on, jo hänen aikaisemmasta lapsuudestaan, alettu hänen ruumiiseensa walaa niitä myrkkijä, alkoholia ja nikotinia, joita vastaan h ä n e l ä on vielä wäheemmän wastustuswoimaa kuin hänen esi-isillään, häntä on opetettu pitämään k u o l e t t a w i n t a ja p e t o l l i s i n t a w i h o l l i s t a a n y s t ä w ä n ä, elämännautinnon ja elämänilon ehtona. Hänelle on sanottu, että w a p a u s on yksi meidän kalleimmista ihmisoikeuksistamme ja ettei hän pidä luopua siitä lasin ottamiseen nähden. Wanha, melkein kuolemaan asti ruostettu orja, Setä Tuomo, sanoi: „tämä minun ruumiini on Degreen orja, mutta minun sieluni on Jumalan vapaa mies“. Ei yksikään alkoholin orja woi sanoa näin. Meidän korkealle kehittyneen sivistysksemme keskellä, meidän walistuneella wuosijadallamme on olemassa orjuutta tuhat kertaa pahempaa kuin wanhan Setä Tuomo-raukan orjuus. Ja t ä h ä n orjuuteen me ajamme nuoret silloin, kun me lähettämme heidät elämään waroittamatta heitä alkoholista. Eräässä jaapanilaisessa sananlaskussa, jonka kaikki raittiushmiehet warmaan tuntevat, sanotaan: „mies ottaa rhyppyn, r y h p p y ottaa

toisen ryhyn ja lopuksi ottaa ryhppy miehen". On aika, sanoo Gough, jolloin mies voi lafata juomasta, jos hän tahto, mutta sitten tulee aika, jolloinka hän ei voi, vaikka tahtoiinkin, ja silloin on ryhppy ottanut miehen. Suuri tämä on syynä, miksi meidän ennen kaikkea tulee lapselle opettaa raittiutta. Ota taitamaton, oppimaton talonpoika, jolla on terve ruumis ja turmeltumaton joskin uinuwa hymmärrys, niin me voimme saada hänet oppimaan mitä asioita tahansa ja hän on käyttävä tietojaan elämässä. Mutta meneppä väkijuomia käyttävän miehen luo ja opeta hänelle, että nämä juomat ovat myrkyä, niin ei se enää auta, tieto tulee liian myöhään, laji on ottanut miehen. Profeetta huudahtaa: „minun kansani kuolee tiedon puutteesta". Meidän varoituksemme, meidän neuvoimme tulevat liian myöhään; tottumus, tapa ja himo tefewät tyhjäksi meidän wäsymättömmänkin työmme.

Sa kettä sitten ovat syypäät tähän julmaan rikokseen wiattomia pienokaisia kohtaan? Meitä ei oikeastaan pitäisi ihmetyttämän, jos ne wanhemmat, ne kaswattajat, jotka itse eivät tunne alkoholiwihollista, eivät hymmärrä waroittaa lapsiaankaan waarasta. Mutta meitä, raittiusihmisiä, kohtaawat raskaimmat syttökset, meitä, jotka tunnemme wihollisen, jotka ymmärrämme hänen petollisen, kuolettawan waltansa me olemme syhliset. Me olemme wuofikaisia antaneet sukupolwen toisenja perästä kaswaa ja lähtea elämään tietämättöminä nuorisoa wäijywästä hirmuifesta waarasta, aseettomina heitä odottawaa taistelua warten. Useasti silloin, kun wihamme kuohahtaa wästustajimme, huudahtimme Dawidin kanssa: „niin totta, kuin Serra elää, on se mies, joka tämän on tehnyt, kuoleman lapsi".

Mutta nyt on aika kuulla Herran ääntä, joka sanoo meille: „sillä ole se mies. Sinut minä olen woidellut tiedon öljyllä ja wapahtanut wihollisefi kädestä". Sa tässä me istumme ja lähetämme nämä Urjan kaltaiset, wiattomat nuorukaiset sotaan ja annamme Ammonin lasten miekan, juowutusjuomien, surmata heidät. Mutta niiden luo, jotka kappaleiksi rewittihinä, werifinä palaawat taistelutantereelta tai niiden, jotka makaawat puolikuolleina, kykenemättöminä elämäntaisteluun, niiden luo me menemme, niiden tähden uhraamme aikamme ja woimamme, mutta woi, miten pienet ovat tulokset! Sillä usein olemme näitä heikkoja, fortuneita sotilaita saaneet pitää ainoastaan hetkisen, he ovat pian taas kaatuneet. Miksi on raittiusjoukkomme harweneminen niin peloittawa? Siksi, että kylwämme hywän siemenen, tuomme esiin totuuden liian myöhään. Me emme ole totelleet Sumalan käskyä, emme kuulleet hänen lafiaan, sillä Hän sanoo: „kaswata lapsi elämäänjä warten". Sumala tunsi luotujensa luonnon, heidän kehityksensä lait sekä mitenkä parhaat tulokset saawutetaan. Mutta me raittiuswäki emme ole wälittäneet tutkia Sünnen tahtoansa. Me olemme kulkeneet omia teitämme, käyttäneet omia keinojamme päämäärämme saawuttamiseksi. Yhteen näistä tahdon nyt wiitata, koska se on suoranaifessa yhteydesjä aineemme kanssa. Useimpien raittiusihmisten lopputarhoitus on „kieltolaki" lafikirjaan. Jos sen saamme, on kaikki hywin! Mutta katsokaamme, ettemme rakenna taloa hiekalle. Amerikan kieltolakiwälioisfakin on määrätty raittiusopetus pakolliseksi oppiaineeksi. On opittu hymmärtämään, että jos kansalaisten tulee noudattaa jotain lafia, tulee heidän hymmärtää syhyt siihen ja tuntea lain wäatimusten oikeutus; muuten seuraa helposti lainrikkomi-

ja. Mutta juomalainen raittiusväki ei ole yleensä ollut kasvatuspillistä joukkoa. Se ei ole ajatellut, että „lapsi on miehen iä“, kuten englantilainen sananlasku sanoo.

Mutta jo nuhteet sifseen! Kyhäämme nyt, mitä meidän näin ollen on tehtävä. Vastaus kuuluu: o p e t t a a, k a s w a t t a a. Opettaa nuorille tieteelliset tosiasiat väkijuomien vaikutuksesta ruumiisemme ja sieluunne; senkautta olemme varoittaneet heitä.

Mutta, sanonee joku, meidän ei tule väsyttää nuoria varoituksilla. Ei, ei w ä s y t t ä ä. Mutta tieteellinen raittiusopetus tulee nyt avuksenne. Tehdään samoin, kuin muillakin aloilla. Mitenkä estämme pojan weneineen syöskymästä kuohuwaan wesiputoukseen? Siten, että s e l i t ä m m e hänelle, mitenkä käwiji sekä hänelle että weneelle, jos he joutuisivat wirran pyörteeseen — mitenkä wene pirstoutuiji tuhansijfi kappaleikfi ja hän sen mukana. Luuletteko, että hän heti tämän selityksen jälkeen on walmis soutamaan putouksen partaalle? Ne nuoret, joka laulaen ja waarasta wälittämättä ovat siihen joutuneet, e i w ä t o l e t u n t e n e e t sitä. Ja jos ovat kuulleet waarasta puhuttawan, eiwätkä siitä ole wälittäneet, niin eiwät ole saaneet asiaa oikein selwille. Tieteellisen raittiusopetuksen kautta oppiwat nuoret ne t i e t e e l l i s e t t o s i a s i a t, jotka selwästi näyttämät heille alkoholinikäytön seuraukset, ja oppiwat ne a j o i s s a. Meidän tähtyy a j o i s s a, ennenkuin himo on herätetty, osoittaa nuorille juomutusjuomain waarallinen ja petollinen luonne ja etenkin se tutkittu tosiasia, että jo pienetkin alkoholimäärät woivat hennyttää waarallisen himon, jota emme sitten enää woi hillitä, ja että sentähden warjin pientenkään alkoholimääräin käytäntö ei koskaan ole warmasti waaratonta. Meidän tu-

lee osoittaa heille, että ensimmäisen lasin ja juomarin lopullisen surullisen kohtalon wälillä on tieteellinen yhdysside. Meidän ei tule väsyttää poikaa yhä uudistuwilla saarnoilla, waan meidän tulee ohjata hänet luonnon lakien oppimisen kautta näkemään ja hymnärtämään, että woimallisen, terween ja hyödyllisen elämän formamaton siunaus ja onni on seuraus niiden lakien noudattamisesta, jotka ovat kirjoitetut meidän olemukseemme, ja että niitä vastaan tehdyistä rikofsesta on seurauksena rangaistus. Tehkäämme waan asia hänelle hymnärettäväkfi, siten waroitamme häntä. Ja waroitukset annettuina tässä muodossa syöpywät unehumattomasti hänen sieluunsa. Mieheni on kertonut, että sen jälkeen, kun hänelle 13-wuotiaana selitettiin juomutusjuomain wahingolliset vaikutukset ja hän teki raittiuslupauksen, ei hänen mieleensäkään johtunut tuollaisten aineiden nauttiminen enempää kuin musteen juominen. Muistan erään kokemuksen lapsuuteni ajalta. Wanhin wäijeni, joka wihasi jotaa, oli istuttanut mieleeni hyvän halwefsimisen sotilashenkilöitä kohtaan. Minä olin niin wakuutettu siitä, että luutnantti oli hyödytön olento, että kun kerrottiin erään ruotsalaisen luutnantin olewan woimistelun opettajana, luulin kuulleeni hullusti. Minä sanoin: „mutta eihän j o t i l a s w o i tehdä mitään h y ö d y l l i s t ä!“

Mikfi emme me käytäisi tuota ihanaa maaperää. Toiset ovat olleet meitä wiisaampia. Samillkar hymnärsi mikä woima piili asioiden juurruttamisessa l a p s e n mieleen. Hän otti pieneltä pojaltaan Hannibalilta pyhän lupauksen koko elämänsä wihata roomalaisia, karttagolaisien wihollisia. Ja Hannibal piti walanja, sen tiedämme historiasta. Me olemme karttagolaisia ja juomutusjuomat ovat meidän roomalaisemme; meidän

tulee opettaa lapsemme vihaamaan niitä niin, kuin vi-
hataan kaikkea pahaa, turmiollista.

Ajan käytännöllinen järjestely on Amerikassa saa-
nut parhaimman tuensa pakollisesta raittius-opetuksesta.
Mutta vielä on työkentelylle tilaa. Siis paitji opetta-
jia kaikki isät ja äiditkin aseisiin! Tulevaisuuden raha-
ja waltiomministerit, kenraalit ja arkkipiispat, istuvat nyt
koulun penkillä. Siiruhataa, siiruhataa, ennenkuin
on myöhäistä! Mikä antako yhdenkään käydä kynnys-
sen yli nuoruuden ajan pihamaihin saamatta kuulla to-
tuutta wälfjuomien suhteen!

Tahdothan!

Kun yksin istun, ja hiljaa on,
Niin elämän ääniä kuulen;
Ja, tiedätkö, ylitse äänen muun
Minä itkua kuulevan luulen.

Se hiljaa hyrskii ja vaikertaa
Ja huokauksissa viihtyy,
Tai huutaa suuria tuskia
Ja kirouksiksi kiihtyy.

Ne itkevät kaikki, ne itkevät,
Ne miljoonat lapset kurjat
Ja köyhät ja sairaat ja sorretut
Ja myrskyyn hukkuvat hurjat.

Jos korvat sulla on kuulemaan
Ja syömmes tuntemaan luotu,
Ja lämpöä jos on mielehes
Ja voimaa käsihis suotu,

Käy nuorna taistohon ankaraan,
Käy vastaan tuskien kyytä,
Käy surujen syntyä poistamaan,
Ja poista itkujen syitä!

Sä tahdothan auttaa ja lohduttaa,
Miss' kyynel vuotavi karvas,
Ja syömmesi lämpöä uhrata.
Niin tahdot, tahdothan, armas!

Elli Tavastähti.

Puhe,

Esittänyt W. Henriktion "Wäinön Loivon" iltamissa Ishpemingissä,
Mich., Suhtif. 27 p:nä 1907.

Arvoisat kuulijat, sekä vanhemmat että nuoremmat:—

Olen saanut pitääkseni tässä tilaisuudessa teille lyhyen puheen, jonka aineeksi on valittu — e n s i m m ä i n e n p ä i h t y m y s .

Minulla enempää kuin tavallisesti muillakaan lapsista, poikkeuksia lukuunottamatta, ei ole kokemusta wälewien juomien nauttimisessa ja niiden vaikutuksessa, joten meidän on niitä opittava tuntemaan siitä mitä me itse näjemme ympäristömme elämässä ja mitä muilta kuulemme tai kirjoista lujemme. Mutta jo siitä saamme tutustua niin paljooon pahaan, että se herättää meissä, lapsissa, luonnollista kauhua wieläpä jääliäkin wälijuomien nauttijoita kohtaan; wainin sen jälkeen, kuin meile on selitetty mitä kaikkea todella juoppo itse ja hänen omansa saawat kärsiä, ei ole meillä ensinkään halua saada sitä kunnijaa, että tulisimme kokemuksesta siitä tietämään. Me olemme ajatelleet antaa luonnon opettaa itijämme paremmille tawoille. Mainitsen tässä esimerkiksi sen kohtauksen puikin kanssa, jonka kerrotaan tapahtuneen eräällä Suomen entijistä sotilasfarmeista.

Raiikki, te aikuiset, tiedätte mitä eläin pufki on. Se

oli sellainen tavallinen pitkäpartainen, kiperäsartvinen ja lujaniuskainen puffi, josta on kysymys, ja sen nimi oli „pataljoonan puffi“, sitä omisti nähtäks koko pataljoona yhteisesti. Puffi jai kävellä jotenkin vapaasti miesten seurassa ympäri, missä waan, ja kufin ruoŕki sitä milloin milläkin. — Se oli muutoinkin jofaisen lemmitki; sillä pusketettiin ja teetettiin tempuja kuten sotilalla ainakin, ja puffi olifin hywin urhoollinen.

Sotamiesten oli siihen aikaan tapana juoda myöskin wäkijuomia; aina wälistä kumminkin. Sitä tuotiin toifinaan „pataljoonaankin“, niin kuin ne sitä kuuluvat sanoneen. Ristipä sitten kerran erään miehen päähän, antaa puffillekin olutta. Hän kaatoi sitä kaksikorwaiseen puu haarikkaan, jollaisia wielä isiemme ja äitiemme maassa kuulutaan käyttävän ja antoi siitä puffille juoda. Tämä jofikin warsin mielellään ja juopui luonnollisesti siihen määrään, että oli wietävä wäkiwellä karsinaanja, jossa nukkui pois humalan. Namulla oli kai puffin pää kipeä, koska sanotaan sen puristelleen sitä ja olleen muutoinkin hywin huonolla tuulella.

Suottaja ajatteli kai antaa puffille „päänparannusta“, kuten sitä juopot sanomat. Hän meni haarikkoineen puffia lähelle, tarjoten sille olutta kuten eilenkin, mutta puffipa ei enää siitä huolinutkaan, waan tälläji sen sijaan itfensä hylkkäys-asentoon, otti wauhtia ja antoi haarikalle sellaisen puffauksen, että se lensi oluwineen pitkän matkan päähän.

Kasarmissa eiwät sotamiehet hymmärtäneet tästä sen enempää, kuin että sille mafiasti naurowat, mutta heillä ei ollutkaan sitä tietoa wäkijuomista ja puhtaasta luonnosta, mikä meillä on. Me näemme tässä n. k. järjettömän luontokappaleen menettelyssä paljon luonnollista

„Mätin Sotawen“ ohjaajia ja jäseniä Söhpeming, Mich.

ällyä ja johdonmukaisuutta sellaista, että ainakin meillä luonnon puhtaudessa olevilla lapsilla on siitakin oppimista.

Meille, lapsille, kuuluu tämänlainen kehoitus:

Milloin mieli puhtahana,
Silloin rinta riemuisana,
Milloin tunto tahraton,
Silloin silmä kirkas on.

Tässä on saapuvilla iisiä ja äitejä, joilla on tuollaisia puhdas mielisii riemurintoja, ja puhdas tunteisia kirkasilmii, joitten jumalaista katsetta ja lapsen luotamuusta eivät syntien rumat saastat vielä ole syvältä raastaneet. Sallikaa minun, joka itse olen lapsi, kysyä teiltä, antaisitteko mielellänne pikku poikanne ohjata askeleenja juomarin tielle, tuolle mustalle, liukkaalle polulle, jolla on niin lukemattomia tilaisuuksia mennä turmioon, mutta niin vähän mahdollisuutta päästä saastattomana elämän läpi, toivojen satamaan. Mitä merkitsee mielestänne teille ja lapsellenne hänen ensimmäinen juopumisensa? Sanotte kenties: enpä tiedä, enpä ole tullut sitä ajatelleeksi, en ole milloinkaan sitä uskonut enkä woikaan sitä uskoa, että minun oma, hyvä ja tawottelemainen poikani rupeaisi juopoksi; hyi kaikkiakin, ei se ole mahdollista. Ainakin niin moni isä ja äiti sanoo, kuin heille joku mainitsee raittiudesta, ettei se „heille kuulu sellainen humpuuki, en minä sitä tarvitse“.

Se eivät tarvitse sitä ennen kuin sitten wasta, kuin heidän pojistaan on tullut heille itsellensä sydänsuruja ja unettomia öitä. Miksi meillä täälläkin Zshpemingissä on niin monta sellaista kotia, jossa huoataan poikien ja tytärien takia, että he owat menneet wäärille

teille? Se on sen takia, että wäkijuomia on jokapaisassa tarjolla ja esimerkkiä niitten nauttimiseen joka käänteessä, mutta niin harvoja waroittajia ja opettajia kasvawille lapsille, miehiksi tulewille ja itseänjä jo niiksi luulewille poikajille.

Woi kuinka paljon merkitseekään ensimmäinen juopumus jokajelle pojalle; sen kansja on menetetty lapsuuden puhtaus ja jouduttu polulle, joka johtaa sywyhkösiin, joista ei kaikki jaksu milloinkaan nousta. Kuin perustus on lasfettu wäärä, horjuwa ja kufistuwa, niin kuinka silloin voidaan toiwoa rakennuksen seisowan? Nuoruus on miehuuden perustus ja pohja, sanomat wiisaat opettajat, eikä mikään sitä niin kaunista ja tufewakki tee, kuin Sumalan pelko, wanhempien kunnioitus ja raittiit tawat.

Miihin tahtoissimme me pyrkiä, ja sellaiusten kalleusfien omistamiseen koittaa meitä tämänkin työ ohjata.

Mainitfen vielä erään esimerkin, joka selwästi todistaa sitä, että lapsista usein tulee senlaatuksia ja tapaisia ihmisiä, minköläisten ihmisten pariin he nuorina joutuwat. Lapset muodostawat nimittäin itsellensä ihan teen jostakin ihmijestä, jonka ihannekuwan mukaiseksi he kofewat itseänjä muodostella, jolta ajatus- ja käytöstapoja oppiwat, ja jota kunnioittawat hli muitten kuolewaisten.

Oli kerran kaksioiset, kaksi poikasta, jotka jo hywin pieninä jäiwät orwoiksi isästänjä ja äidistänjä. Se joutuwat köyhäinhuoitolaatokseen, jossa kumminkaan eivät tulleet kauwan olemaan, waan toisen otti kasvattifkeen kunnan perhe, joka kasvatti pojan hyväksii ihmijeksi. Sänestä tuli etewä lakimies ja muutoin jaloaatteinen mies, mies, joka wihajsi pahaa samoin kuin hänen kasvatus-isänjäkin, jota poika rakasti ja kunnioitti.

Toinen pojista taas joutui alhaisen intohimon uhriksi, kapakoitsijan kasvatiksi, joka tarkoitti ansaita pojalla rahaa, pitämättä lukua ollenkaan siitä, miten pojan itsensä kävi. Poika kasvoi kapakan tarjoilutiskin ja pelipöydän ääressä ja oppi jo varhain kaikki sen tieteen eri koulut ja wehkeet. Hän oli kuten weljensäkin terävä älyinen ja luonteeltaan awomielinen ja hywäsydäminen, mutta toimi ja ympäristö, johon hän oli joutunut, hurmasivat hänet kokonaan ja tukahuttivat kaiken hyvän siemenen hänen sydämesjensä, sitäwastoin otti hän ahmimalla vastaan kaikkea pahaa; hänestä tuli johtawa sielu siinä piirissä, johon oli joutunut onnettemuudekseen, kuten itsekin pian tuli huomaamaan.

Säneestä tuli wihdoin kurjien kostajien ase, oman weljensä hellän ja hyvän kaswatus-ijän murhaaja.

On vielä eräs kohta, johon tahdon koskettaa, koska siihen nähden on huomattu olewan osaksi erehdyttäviä ajatuksia.

Meitä, lapsia, ei opeteta tässä seurassa wihaamaan ja halwekijimaan juoppoja ihmisiä. Meitä kehoitetaan säälimään heitä, jotka useinkin owat joutuneet juomarin kohtalosta osalliseksi wähitellen, siitä itse tietämättään ja tahtomattaan; yleisen tawan ja wäkijuomien himoa synnyttävän ja kiihottawan vaikutuksen wälityksellä. Senka ruumis ja sielu on heikonnettu paheensa vaikutuksilla niin, ettei hänellä enää ole woimaa ja tahdonlujuutta irtautua paheestansa, waikka mitenkä ponnisteleisi.

Seitä todella tuleekin sääli, ja Jumalan puoleen opetetaan meitä kääntymään rukouksessa senlaisien ihmisten parantamisessa. Mutta sama seikka käskää meitä sitä utterammin ja pontewammin työskentelemään sitä tarkoitusta warten, että saisimme pois kiusauksen niitten heikkojen tieltä, että saataisiin ihmiset käsittämään wäki-

„Vainin Seuran“ jäseniä juuttimässä, Söppening, Mich.

juomien tarpeettomuus ja vaarallisuus, sekä sen taloudellisen liikkeen yhämmättömyys, joka niitä valmistaa ja myy niin että vihdoin saapui se aika, jolloin sanottiin kuin yhdestä suusta: Pois väkijuomat, juomutusaineet maasta!

Siispä, rakkaat isät ja veljet, Olkäätkä juoko, wiina kirkas Punertaapi lasisjaan, Mutta nauttijan se kurjan Ehöfjee tuskaan, kuolemaan.

Lapsen malja.

(Aihe eräästä kuvasta.)

Oi, pikari lapsen kädessä!
Se poijes ottakaa
Tuo viinamalja pettävä,
Ja maahan kaatakaa.

Lasissa piilee myrkkyä
Mi elon myrkyttää.
Hän ei voi vaaraa torjua;
Te häntä auttakaa.

Hän viatonna katselee
Käärmettä kavalaa,
Ja lasistansa maistelee
Turmansa tuottajaa.

Nyt voi hän antaa lasinsa;
Viel' ei se vaikeaa,
Vaan toiste ehkä himonsa
Jo pitää kahleissaan.

Pois lasi lapsen kädestä
Te, isät, ottakaa.
Ja lapsienne edestä
Te, äidit, rukoilkaa.

Linda M.

Ewelina Mafutja.

Edustaja Suomen Kansaneduskunnassa.

Edustaja-pulpetilla.

Helsingissä 1—10—07.

Ameriikassa olleina ja nyt joutuneina Suomen ensimmäiseen kansantavallaiseen eduskuntaan, jossa Kielto-lain laadinta on yksi sen tärkeimpiä tehtäviä, ja jonka lain toivomme tulevan hyväksytyksi läheisimmässä tulevaisuudessa, lausumme sydämellisen tervehdyksemme teille, tietäen että taistelette kanssamme saman kujan onneksi, saman aatteen toteuttamiseksi.

Suokoon Luoja menestystä teille siellä ja meille täällä, että kansamme vapautuisi himojen orjuudesta ja saisi nauttia siunausta siitä laista, jota se nyt parasta aikaa niin suurella toivolla ja ykkimielisyydellä laatii.

Eveliina Makulju, Diiji Rivioja.

Diiji Rivioja,
Eduktaja Suomen Kansanedusseurassa.

Jesaijan näky.

„Niin minä sanoin: voi minua, minä hukun, sillä minulla on saastaiset huulet, ja asun kansan seasja, jolla on saastaiset huulet; sillä minun silmäni ovat nähneet kuninkaan, Herran Sebaotin. Ja minä kuulin Herran äänen, että hän sanoi: kenenkä minä lähetän? Mutta minä sanoin: tässä minä olen, lähetä minua“. Jes. 6: 5, 8.

Mäolewat sanat kutsuivat uuden näköalan elämästä Jesaijalle ja mikä vaikutus sillä oli hänen sydämeheensä. Hän on suuressa hämmästyksessä oman tilansa ja ympäristönsä elämän tähden kun hän ilmestyiessä näkee Jumalan pyhyiden. Ja näin tapahtuu aina ihmiselle milloin nähtävättömän maailman voima lähestyy häntä, sillä Jumalan läsnäolo vaikuttaa mitä suurimman rauhattomuuden ihmisessä syntisyyden tähden. Jokaisen ihmisen elämän toiminta muodostuu sen mukaisesti, millainen käsitys hänellä on Raikkivaltiaasta maailman Hallitsijasta. Ellei ihmisellä ole mitään käsitystä siitä, ei hänellä myöskään ole mitään perusjäntöä, vaan on hän orja toisten ihmisten käsitteille, tai hän on ristiriidassa kaiken kanssa, jota on samaa kuin anarkia.

Jesaija näki Jumalan pyhyiden ja tämän paisteessa oman syntisyytensä. Syhdän on hänellä vielä paha ja tästä pahuudesta todistaa hänen suunsa puhe ja sentäh-

den näkee hän itfellänsä olevan saastaiset huulet. Samallinen tunto omasta heikkoudesta oli Moosella kun Sumala häntä puhutteli palomassa penjaassa, ja Pietarilla kun ihmeellinen kanlanjaanti ilmoitti hänelle, että se oli Jeesus, joka oli läsnä. Sumalan läsnäolo näyttää siis ihmiselle hänen tilansa. Jospa Hänen edessään itseämme tarkastaisimme. Todellista itsensä tuntemista ei ihmisellä voi olla ilman Sumalan tuntoa. Ihminen voi olla itseensä ja ympäristöönsä tyytyväinen, vaikka todella hänen elämänsä onkin saastaista tuon pyhän ja puhtaan olemmon edessä, joka on kaikki luonut ja hallitsee luomakuntaa. Sa voipi olla niinkin että ihminen ei todella pahaa tunnekaan, sillä hän ei ole tullut tuntemaan että tuo pahuus on hänessä „a priorinen“, synnyttävä ominaisuus. Väitetään, ettei ihmisiä voi jakaa heidän elämänsä ja käytöstensä mukaan hyviin ja pahoihin, vaan että ympäristö, yhteiskunta pakottaa olojensa kautta ihmisen tekemään pahaa. Toisin sanoen että kaikki ihmiset olisivat hyviä ellei olot pakottaisi heitä tekemään pahaa. Olen itse kuullut äskettäin tällaista väitettävän julkisessa puheessa eräässä raittiusseurassa. Tuo osottaa kuin ihmisellä ei todella ole tuntoa pahasta kun hänellä ei ole tuntoa Sumalasta.

Olet kenties nähnyt joskus luonnossa pilwisenä päivänä luonnon kauneuden kätkeytyneenä synkkyyteen, mutta yhtäkkiä aurinko loi herttaiset säteensä siihen ja tuo näköala jai kauneuden, suloiisuuden, jota et äskän huomannut. Liedemaailmassa on ollut monta tutkimuksen tulosta vuosikuhajia hämärtyydessä, mutta yhtäkkiä on tuotu selvyyteen jonkun neron havainnon kautta. Niin myös hengellisisä asioissa. Sumalan olemuksen salaisuus on pysynyt salaisuutena monille, ja pyyhwinä niinkauan, kun ei Häntä hänen ilmestystestänjä löydetä.

Mutta ellei Häntä tunneta, ei tunneta oikeaa pyhyyttä, ei oikeaa ihannetta elämälle.

Maalais-taiteilija, joka ei ole koskaan nähnyt parempaa taiteen tuotetta kuin omanja, voipi ihastua omaan teofseensa tietämättömyydessään niin, ettei hänellä ole käsitystäkään paremmista taiteen tuotteista. Mutta kun ihminen jaa verrata itseensä tähdellisempään, niin hän tuntee puutteensa; kun hän näkee Sumalan pyhyyden, niin siinä valossa näkee hän oman mitättömyytensä ja puutteellisuutensa tähdellisyuden rinnalla. Sa silloin hänen täytyy huudahtaa: „voi minua, minä hu-kun, sillä minulla on saastaiset huulet, ja ajun kansan seassa, jolla on saastaiset huulet“. Sa tämän Runin-kaan näkeminen ei tee meitä rauhattomiksi ainoastaan omaan synteimme tähden, vaan koko yhteiskunnan edestä, jonka jäseniä olemme. Me olemme seura-elämää warten luodut, olemme monet yhden ihmiskunnan jäsenet; kristittyinä Kristuksen ruumiin hengelliset jäsenet. Jos yksi jäsen on sairas, niin koko ruumis sairastaa. Emme voi erottaa yksitys-elämäämme yleisestä, eikä meillä ole oikeutta „asteetteina“ wetäytyä pois yhteiskunnasta. Siis siitä hetkestä kun alamme omaa elämäämme parantaa, niin halajamme luoda puhtaampaa yhteiskuntaa ympärillemme. Me näemme, että ajumme kansan keskellä, jolla on saastaiset huulet. — Sa mittähän olisivat ne synnit, jotka saastuttawat kansamme huulia?

Nitä olisi tosin monia, emme voi niitä kaikkia luettelaakaan. Platon kansja täytyy meidän sanoa: „Kaikki on pahan ja sairauden saastuttamaa ja turmelus kalvaa kaikkea. Sieluakin waiwaa paha tuhansia muodoissa“. Mutta kaiken pahan alku on ihmisessä itsessään, sydämessä. Plutarhos, kreikkalainen kirjailija ja filosofi sanoo: „Sntohimot owat ihmisessä syntyperäisiä, eikä

wasta ulkoapäin tulleita; ilman ankaraa kuria ihminen varmaankaan ei olisi keshympi kuin willein peto". Olojuhteet voivat tosin paljon vaikuttaa, huono seura wanhista seuransa jäsentä pahassa ja paha esimerkki on wahingollista.

Suoppous pahe, jota vastaan raittiuskansana taistelemme on seuraus osittain pahan esimerkin vaikutuksesta, mutta myöskin siitä, että sydämesiä tuo synnyntäinen perintö on päässyt wallalle, ja ihminen on silloin altis pahan vaikutuksille. Sywälle lankee moni juoppouteen, alentaen itsensä eläimen kannalle. Ruumis kärsii siitä, järki tulee tyhjäksi ja tahto heikontuu. Monelainen kurjuus on seurauksena juoppoudesta. Sen turmiollisuus on tunnettu kaikille, ei kukaan ole siitä tietämätön, mutta kuitenkin saa se sängen monia uhria wuosittain meidän siirtokansamme keskuksesta. So olisi aika meidän tehdä loppu tästä. Siian monta on jo sortunut kansamme lapsia täällä wieraalla maalla. Siian paljon olemme jo kärsineet juoppouspaheesta. Siian monta nuorta miestämme on sen palweluksessa.

Jos Herran profeetta katsoisi meidän aikaamme jumalattomuudessaan ja aistillisuudessaan; jos hän näkisi nuo kurjat kodit, joista lämpö on kadonnut ja äiti yksin lastensa kanssa saa iltoja ja öitä wiettää, isän huwitellessa itseään kapakoissa; jos hän tarkastaisi noita lukemattomia turmion pesiä kun ne awaawat kitanja puoli yönä ja laskewat ulos laumottain williintyneitä, horjuwia ihmisraukkoja, joiden kiroukset ja kamala melu niin kamalasti kajahtaa yön hiljaisuudessa, niin eikö hän huudahtaisi: „helwetti on lawialta sielunsa awannut, ja hänen kitanja on ammollansa ilman määrää?"

Suuliji tämän asian tilan koskewan jokaiseen ihmiseen niin kipeästi, että hän olisi walmis lausumaan pro-

feetan kansja Herrallensa: „tässä minä olen, lähetä minua" ilmoittamaan kansjalleni Herran pyhää tahtoa. Mutta tämä kurjuus ei koske kyllin kipeästi kaikkien, he eivät tunne sen sywyhttä, sillä he eivät tunne Sumalan hywyhttä, eikä sitä kutsunusta, joka ihmisellä on. Moni rakentaa siweys-oppinsa ateistiselle kannalle ja on oleminaan jo täydellinen. Sellainen ihminen ei tunne että hänellä itsellään on saastaiset huulet ja tarwitsee tulla puhdistetuksi Herran armonalttarin „hiilellä". Tässä on se tuli, joka woi kuluttaa synnin pois sydämestä. Tämä on se tuli, joka woi juoppouden himon sydämestä polttaa. Tätä tulta, tätä puhdistawaa woi-maa me tarwitsemme Herramme lähettiläänä. Me kaikin olemme kutsutut saattamaan weljillemme, lähimmäisillemme tietoa pelastuksesta, ja auttamaan heitä synnin alta.

Tehkäämme työtämme täällä pohjalla, jolle raittius-työmme on perustettu. Käöntäkäämme katseemme Ruunikaasemme ja omistakaamme Hänen alttariltaan rakauden liekki, joka sydämemme lämmittää niin, ettemme unniastaisi filmiämme kansamme saastaisuudelle ja henkijelle kurjuudelle, waan että korwamme owat auki jokaiselle welwollisuuden kutsunukselle. Tässä maassa on wielä paljon pimeyhttä ja syntiä: tuhansia on niitä, jotka kärsiwät kauheampaa orjuutta kun Israelilaiset Egyp-tissä — orjuutta, joka ei ainoastaan kahlehti ruumista, waan myös sielun, orjuutta, joka ei riistä ihmiseltä ainoastaan maallista kansalaisoikeutta, waan sulkee häneltä ijäisen elämän portit.

S. W a r g e l i n.

Vuonna	Wiiniä	Mallasjuomia	Tislattuja juomia	Alkoholia 100 prof.
1840	0,29 gall. *)	1,36 gall.	2,52 gall.	1,34 gall.
1850	0,27 "	1,58 "	2,23 "	1,34 "
1860	0,35 "	3,22 "	2,86 "	1,60 "
1871—75	0,44 "	6,74 "	1,59 "	1,11 "
1876—80	0,49 "	7,08 "	1,19 "	0,93 "
1881—85	0,44 "	10,06 "	1,40 "	1,14 "
1886—90	0,53 "	12,52 "	1,29 "	1,20 "
1891—95	0,39 "	15,43 "	1,38 "	1,35 "
1896—1900	0,36 "	15,60 "	1,12 "	1,22 "
1901—1905	0,49 "	17,70 "	1,41 "	1,46 "

Alkoholikäytäntö Amerikan Yhdysvalloissa ja kieltolait.

(Lohjori Matti Selenius-Seppälän XI:sä kansainvälisessä raittiuskongressissa pitämä esitelmä.)

Amerikan Yhdysvaltain, raittiusrienteiden ja nyky-aikaisen kieltolakiuuden kotimaan, olot näyttävät olevan verraten oudot Euroopan raittiusrienteidenharjoittajillekin. Parana todistuksena siitä on se viimeisen kansainvälisen raittiuskongressin päätös, että XI:nnessä kansainvälisessä raittiuskongressissa on otettava keskustelun alaiseksi kysymys alkoholin käytännön lisääntymisen syistä Amerikassa, joka kysymys on saanut vielä epävarmemman muodon kokousohjelmassamme.

Ennen kieltolain alkua Yhdysvalloissa 1 u o n o t t o m a s t i nousi. Virallisen tilaston mukaan oli vuotuinen alkoholijuomien käytäntö aivan kohon-

nutta sanottavasta viinin ja viinan käytännön lisääntymisestä viime vuosina ei siinä ole puhuttakaan.

Muokastaan mallasjuomien käytäntö on viime aikoina säännöllisesti lisääntynyt, mutta tämä seikka ei ole Amerikkaan nähden huomattavampi kuin moniin muihin maihin nähden.

S u n d b e r g ' i n mukaan, joka laskee tislattujen juomien alkoholimäärän 50 %:ksi, mallasjuomien 4 %:ksi ja viinien 10 %:ksi oli vuotuinen alkoholinkäytäntö (100 %) kaikissa juotuvuusjuomissa yhteensä:

Ranska	16,71 litraa.
Belgia	13,20 "
Schweitsi	12,62 "
Tanska	11,10 "
Saksa	9,86 "
Italia	9,80 "
Itävalta-Unkari	8,42 "
Suurbritannia	8,36 "
Manfaat	5,73 "

*) Amer. gallon = 3,79 litraa.

Ruotji	5,43 litraa.
Yhdysvallat	4,89 "
Korja	2,46 "
Suomi	2,04 "

Suhteellisesti on alkoholin käytäntö Yhdysvalloissa siis pienempi kuin useimmissa Euroopan maissa, ja tässä suhteessa voidaan „Setä Samulin“ maata lähinnä verrata Ruotjiin.

Alkoholin käytäntö (@ 100 %) on vaihdellut seuraavalla tavalla:

	Yhdysvalloissa	Ruotjissa
1860	6,06 litraa*)	— litraa.
1866—70	— "	4,91 "
1871—75	4,21 "	6,65 "
1876—80	3,52 "	5,80 "
1881—85	4,32 "	4,85 "
1886—90	4,55 "	4,59 "
1891—95	5,12 "	4,50 "
1896—1900	4,62 "	5,43 "
1901—1905	5,53 "	— "
1901—1904	— "	6,13 "

Mutta sitä paitji on olemassa erityisiä asianhaaroja, jotka riittävät täydellisesti selittämään alkoholin nautinnon nousun Yhdysvalloissa.

Ennen kaikkea vaikuttaa siihen juomattoman juuri siirtolaisuus. Siirtolaisia tulee enimmäkseen sellaisista maista, joissa ehdoton raittius on vielä jotenkin outo käsite. Se pääsevät monesti paljoa paremmille työ-

*) Yhdysvaltain virallisen tilaston perusteella lassemme luvut eroavat hiukan verran Sundbärgin numeroista.

ansioille ja liikkutelevat siis rahaa runsaammin, kuin mihin ovat kotimaassaan tottuneet. Ei ole niin ollen ihme, että juuri osa ansioista menee juovutusjuomiin, joiden nauttimiseen jo kotimaassa on totuttu, varsinkin kun vieraisissa ja monesti vielä järjestymättömissä oloissa elettäessä kapakka on viekoittelevimpana virkistys- ja huvittelupaikkana.

Virallisen tilaston mukaan oli Yhdysvaltoihin tulleiden siirtolaiisten luku vuonna 1871—1905 yhteensä 15,736,300.

Wuofina 1901—05 tulleista 3,833,076 siirtolaisesta oli 2,562,742 eli 67 % Itävalta-Unkarista, Italiasta ja Wenäjältä. Suurin osa viime wuofina Yhdysvaltoihin muuttaneista siirtolaisista on siis tullut maista, missä raittiusharrastus vielä on jotenkin wierasta alimmille kansankerroksille.

Wielä on tässä kohden otettava muuan tilastollinen seikka huomioon. Siirtolaisista on verraten suuri osa täysi-ikäisiä, siis sitä ikäluokkaa, joka etupäässä nauttii alkoholia. Sitä paitji on heissä paljoa enemmän miehiä kuin naisia, esimerkiksi wuofina 1901—05 2,684,584 miestä ja 1,148,492 naista. Täten lisää siirtolaisuus wariinaisten alkoholin käyttäjien lukua hywin huomattavassa määrässä. Kun alkoholin käytäntöä eri maissa vertailtaessa maan koko kulutusmäärä jaetaan afukasluvulla, siis lapsetkin mukaan otettuna, niin käy Yhdysvaltain wertausluku kansan raittiutta arwoisteltaessa muihin maihin nähden tästäkin syystä jonkun verran epäedulliseksi.

Paljon nostaa alkoholin käytäntöä se wapaus, millä kapakkaliikettä harjoitetaan varsinkin „Suuressa Lännessä“ monin paikoin, missä eivät mitkään kielto-

räykset ole sitä rajoittamassa. Siellä ovat kapakat aina auki, hötä, päinvää, pyhänä ja arkena.

Viime vuosina ovat taloudellisessa suhteessa erinomaisen hyvät ajat osaltaan myöskin lisänneet juomatusjuomain menettä.

Näin ollen täytyy pikemmin ihmetellä, ettei alkoholin käytäntö Yhdysvalloissa ajasta kohden ole nousnut suuremmissa määrässä. Siihen on vain yksi selitys: raittiustyön ja ennen kaikkea kielto lakien vaikutus n. k. kieltovaltioissa.

Mistä riippuu, että meillä Euroopassa jotenkin yleisesti on väärät käsitykset Amerikan oloista? Osittain se riippuu tietysti siitä, että olemme liian etäällä voidaksemme tarpeeksi seurata, mitä siellä tapahtuu. Mutta pääsyytä näihin väärin käsityksiin on kuitenkin ne vaaleet, joita alkoholikapitalistit järjestelmällisesti lewittävät kielto lakien vaikutuksista.

Amerikalaisen alkoholikapitalismin raittiutta vastustamassa järjestetystä toiminnassa voidaan erottaa kolme haaraa: 1) kielto lakien vastustaminen; 2) yritykset saada kielto lakia rikotuksi niin paljon kuin mahdollista, jotta se mahdollisesti saataisiin jällen kumotuksi; 3) väärin tietojen lewittäminen kielto lakien vaikutuksista.

Minä oastan harvoilla meistä on tarkempaa selkoa mitenkä tavattoman mahtava Amerikan alkoholikapitalismi oikeastaan on.

Yhdysvaltain juomatusjuomatehtaiden luku ja niihin kiinnitetyn pääoman suuruus oli:

Vuonna.	Tislattujen juomien tehtaiden		Walusjuomatehtaiden		Winihtehtaiden	
	luku	pääoma dollaria	luku	pääoma dollaria	luku	pääoma dollaria
1880	844	24,247,595	2,191	91,208,224	117	2,581,910
1890	440	31,006,176	1,248	232,471,290	236	5,792,783
1900	967	32,551,604	1,509	415,284,468	359	5,838,015

Yleensä on siis juomatusjuomatehtaihin kiinnitetyn pääoman nousu hyvin tuntuva, mutta kuitenkin jäävät muut tehtaot kokonaan warjoon jättäiläismäisesti kasvaneen olutteollisuuden rinnalla.

Viimeisen census-tilaston mukaan vuodelta 1900 oli siis juomatusjuomatehtaihin kiinnitetty pääoma 457,674,087 dollaria. Mutta ei tuokaan suunnaton summa vielä edusta Yhdysvaltain alkoholikapitalin koko mahtia.

Puolueettomassa esityksessään Yhdysvaltain waltiollisista puolueista kuwaa yhteiskunnallisena kirjailijana tunnettu t:ri P a t t o n alkoholiliikkeen harjoittajan vaikutusta seuraawasti. Juomatusjuomaliikkeen etuja walwomat: 1) paljottaismyyjät, joilla myöskin on miljoonia dollareita pääomaa, 2) kapakkain pitäjät, 3) wiina- ja oluttehtailijat, 4) pelihelwettien ja muiden sen tapaisen laitosten pitäjät, 5) ulkomaisten wiinien myyjät. Tämä kaikki woima yhtyy wastarinnaksi mitä poliitista järjestöä wastaan tahansa, joka uskaltaa pyrkiä raittiusreformiin päin, waiikka kuinka kohnuulliseen. — — Tämä waltansa tietäwä mahti tuntuu melkein kaikilla, sen wooksi sitä tunnottomat poliitikoitijät hännystelewät, ja siitä johtuu, että se tekee waatimuksiaan häämäästättäwällä röyhkeydellä, sanoo P a t t o n. Toi-

nessä paikassa lausuu hän: „Merkeistä päättäen tämä maa on tästä lähtien waituttava sekä eri valtioiden että Yhdysvaltain maalien määrämisesä melkein yhtä suuresti kuin entis-aikoina orjakyhmyks. Sen waitutus on paljoa laajemmalle alalle lewinnyt kuin orjuuden kannatus, sillä tämä ei koskaan ulottunut Masonin ja Dixonin linjan pohjoispuolelle, paitsi kuokkawieraana; mutta juowutusjuomamahti ei piittaa valtioitten rajoista eikä psyh alueellijena, ja mikä on vielä waarallisempaa kansalle, se on kaikkeen tunkewa“.

„Kollei Amerikan kansa saa pidettyä kurisja juowutusjuomaliikettä, on se pitäwä kurisja kansan“, lausuu Roojebel.

Kun kieltolain olemassa olo muutamassakin valtiossa uhkaa arveluttawalla tavalla alkoholiliikkeen aineellisia etuja, ei ole mitään odottamatonta, että sen puolelta ollaan walmiit mihin uhrauksiin tahansa kieltolain wastustamiseksi ja, jos suinkin mahdollista, kufistamiseksi.

Yhdysvalloissa on, eri valtioiden yhdistyksiä lukuun ottamatta, useita suuria yleisiä juowutusjuomaliikkeen harjoittajain järjestöjä, joista huomatuimmat ovat vuonna 1862 perustettu „The United States Brewers Association“ ja vuonna 1886 perustettu „The National Protective Association“. Järjestöt ovat taas wuorostaan yhteistoiminnassa keskenään. Niiden palveluksessa on wälisiä etewiäkin lakimiehiä ja sanomalehdentoimitajia johtamassa yleistä mielipidettä harhaan juowutusjuomaliikkeen nähden sekä kokonainen armeija kaitellaisia asiamiehiä, jotka matkustawat ympäri maata walmomasja juowutusjuomaliikkeen etuja. Järjestöillä on omat wakinaiset edustajansa myöskin Yhdysvaltain pääkaupungissa ajamassa niiden asioita kongressin jä-

jenten keskuudessa. Suurista yhteisistä rahastoista maksetaan niiden liikkeenharjoittajain sakot ja muut menot, jotka joutuwat kiinni kieltolain rikkomisesta. Yleisistä waroista menewät myöskin ne rahat, mitä tarwitaan todistajain ja oikeudentin lahjomiseen, misjä se käy päinsä. Niillä, jotka yrittawät salakapakoimista kieltowaltioissa, on täten aiwan erinomainen selfänöjä; heidän ei tarwitse huolehtia siitä, mitenkä saawat sakot maksetuiksi, enempä kuin siitä, mistä saawat tawaraa ja muuta apua uudelleen yrittääseen lain rikkomista. Vielä enemmän tarwitaan waroja waaliagitatiioniin, jossa häikäilemättä ajetaan ainoastaan wiina- ja olutliikkeen etuja. Siinä kohden weti Yhdysvaltain oluttehtailijain yhdistys jo vuonna 1867 rajat selwitfi hymäkyksensä seuraawan päätöslauselman: „P ä ä t e t t y, että me käytämme kaikki keinot psyhäntääksemme tämän fanatisen puolueen (i. o. raittiuspuolueen) kehityksen ja turwataksennne yksilöllisiä oikeuksiamme kansalajina, sekä ettemme misjään waalissa kannata ketään ehdokasta, kuulukoön hän mihin puolueeseen tahansa, jos hän on taipuwainen ehdottomaan raittiuteen“. Samantapaisia päätöslauselmia on tehty juowutusjuomaliikkeen harjoittajain kokouksissa myöhempinäkin aikoina, samalla kun on päätetty, että heidän tulee kannattaa waltiollisissa waaleissa niitä henkilöitä, jotka kannattawat heitä, poliitijista erimielisyksistä huolimatta.

Alkoholiliikkeen etuja walmowien järjestöjen yritteliäisyksistä riittänee todistukseksi yksi ainoa esimerkki. „The Protective Bureau of the Wholesale Liquor Dealers' Association“ ilmoitti kertomuksessaan kesäkuussa 1904 päättyneeltä toimintawuodelta lewittäneensä yhdesjä wuodesja noin 4,050,980 kappaletta kirjallisuutta. Wuoden kuluesja oli toimisto „ottanut osaa“ 237 waa-

liin 25 eri valtiossa ja voittanut 74 % niistä riitajuutuisista, joissa se oli ollut vuoden ajalla osallijena. Kirjallisuus lähetetään useimmiten postissa suoraan äänestäjälle, joiden nimet ja osoitteet juovutusjuomaliikkeen kannattajat hankkivat toimistolle.

Monesi eivät alkoholiilijärjestöt ole uskaltaneet kuitenkaan esiintyä oikealla nimellään, vaan on niiden julkaisuissa ilmoitettu kustantajaksi „The National Publishing Association“, „The American Printing Company“ tai joku muu sellainen totuutta jalaava nimitys. Luonnollista on näin ollen, että itse julkaisuissa hywin vähän välitetään tosiasioista.

Kun juovutusjuomaliikkeen etujen palkatut valtojat siis hywin usein puhuvat siitä, kuinka yleistä kieltolafia on mahdollon walwoa, käsittää oloihin tarkemmin perehtynyt hywästi, minkä wuoksi he näin puhuvat. Soll'ei kieltolafi olisi paras keino alkoholismin wastustamisessa, mitä syhtä olisi juovutusjuomaliikkeen puolelta aina käydä erityisesti j e n kimppeun?

Pari esimerkkiä riittänee osoittamaan juovutusjuomaliikkeen kantaa kieltolafiin nähden. So ensimmäisesä kokouksessaan vuonna 1886 teki ennen mainittu „The National Protective Association“ m. m. seurawan päätöksen: „P ä ä t e t t y, että me olemme muuttumattomasti kieltolafia vastaan, sekä yleistä että paikallakunnallista“. — „P ä ä t e t t y, että me olemme kieltolafia wastustawa yhdistys puhtaasti ja suorasti“, selitti „The New York State Brewers' and Malsters' Association“ vuonna 1883.

Tunnettua sitä wastoin on, kuinka toisin sillä taholla puhutaan korkean kapakkaweron (high license) järjestelmästä. „Sywä korkean kapakkaweron järjestelmä, joka helpottaa ihmisten muita weroja, on rauhoittawa

heidän omaatuntoansa; mikään muu ei teppi“, lausuu alkoholietujen äänenkannattaja „The Bar“. Sen wuoksi kapakkapuolue sitä järjestelmää kannattaa. „Teidän juuri sotahuutonne olkoon: korkea kapakkawero kieltolafia vastaan“, neuwoivat oluttehtailijat B o w l e r B r o s, hengenheimolaisiaan kieltolafitaitistelun aikana Nebraskassa.

Crittain selwän käsityksen amerikalaisen alkoholikapitalin mahdista ja laadusta saamme presidentt R o o s e v e l t' i n kuwauksesta New York City'n olosuhteista niiltä ajoilta, jolloin hänellä poliisipäällikkönä oli sunnuntaijulkemislafi täytäntöön pantawa („American Ideals“ New York, 1904). Teoksessaan esittää tuo korkea auktoriteetti pätewät syht lausunnolleen: „Suowutusjuomaliike ei ole samalla tasolla kuin muut ammatit. Sillä on aina taipumus rikollisuuden synnyttämiseen wäestönsä yleensä ja lain rikkomien aikaan saamiiseen kapakoitsijain omassa keskuudessa“. Ja, kuten R o o s e v e l t edempänä huomauttaa, „kapakoitsijat ovat aina käsi kintaassa ammattipoliitikoitsijoihin nähden ja heillä on näiden kanssa sellaijet erityijet wälit, jollaisia ei ole millään muulla ryhmällä“. R o o s e v e l t i n kokemus sunnuntaijulkemislain täytäntöönpanossa New York City'ssä oli hänen omilla sanoillaan kerrottuna: „Mhaiset ammattipoliitikoitsijat, kapakoitsijat, muutamien salfalaisten sanomalehtien toimittajat ja sensatsioni-sanomalehdistö yleensä hyökkäijiwät kimppeumme wimmalla, joka todenteolla lähene hulluutta“. Miten paljoa „wimmastuneempana“ tähtyykään juowutusjuomaliikkeen olla, jos kieltämättä paljoa tärkeämpää kieltolafia pidetään woimassa syhtä hywin, kuin sitä on viimeisimpinä aikoina ylläpidetty Mainessa ja Kansajissa! Eras New Yorkin poliisikuntaa vastaan tehdhistä wäitteistä ansait-

jee tässä erityisesti huomiota. Roosevelt kertoo: „Ei ollut mitään valheellisuuden lajia, mihin vastustajamme eivät turvautuneet saadakseen meidät lannistumaan tarkoituksessamme. Viikkokausia he kiikheästi hokivat, että kapakat olivat yhtäläisesti avoimma kuin ennenkin, mutta herkesivät lopulta tästä, kun juomutusjuomakauppiaiden yhdistyksen asianajaja oikeudessa julkisesti tunnusti — meidän toimittaessamme tuomituksi kolmekymmentä hänen puolustettawaansa ja siten saataessamme taistelun loppuun — että enemmän kuin yhdeksän kymmenesosaa kapakoitsijoista oli joutunut vararikkoon, lopetettuaamme sen laittoman kaupan, josta heillä oli tulojensa paras osa“.

Sävel „avonaisista kapakoista“, että „kieltolaki ei tiellä“, oli siis jama jilloin kuin se on nyt kieltolain vastustajien suussa!

Olen tavannut esimerkkiä siitä, että amerikkalainen olutkapitalismin palveluksessa oleva tiedemies itse tekee tilastollisia numeroja, joiden nojalla hän sitten wetää olutta puolustawat johtopäätöksensä. Näin ollen ei ole ihmettlemistä, että meikäläisten olut- ja viinapitalistien etujen valvojien kirjallinen työ on läheistä sukua amerikkalaisten virkaveljien toiminnalle. Mainittakoon siitä pari pientä esimerkkiä. „Suomen panimoiteollisuus Yhdistys“ julkaisi vuonna 1905 kirjasen, joka jaettiin kaikille valtiopäivien jäsenille ja refererattiin laajasti maamme enimmäin lewinneessä ruotinkielisessä sanomalehdessä. Kirjasessa, jolla tahdottiin „selvittää ja todistaa, että kieltolaki, joka on absoluuttisten lopullinen päämäärä, tuottaisi suurempia suruja ja suuremman hädän kuin katovuosi konsanaan“, tehtiin selkoa, missä Yhdysvaltain valtioissa nykyään on yleinen kieltolaki vallalla, mutta lueteltiin kolmesta kalli wäi-

rin, ja toisessa paikassa sanottiin, että kieltowaltioita lienee jälellä „yhä eli pari“. Mutta waikka näin epävarmat oltiin jo kieltowaltioiden luvusta, niin kuitenkin tiedettiin „tosiajaksi“, ettei „missään Yhdysvalloissa helpommin saa wäkewämpiä juomutusjuomia yöt, päiwät, pyhäinä, arkena, kuin juuri noissa samoissa valtioissa, joissa kaiken myhmin kieltowallitjee“. Mainittakoon vielä tuorempi esimerkki! Vuonna 1906 julkaisemassaan kirjasssa Norjan wiinalain vaikutuksista suomalaisen pormestari Schaman löyhti pääauktoriteettinaan norjalaisista Fasting'ia, jonka Norjan nykyinen maanviljelysministeri Arrestad ja tri Scharffenberg jo pari vuotta aikaisemmin olivat paljastaneet „Norjan oluttehtailijayhdistyksen palkattui asiemieheksi“, „julkeaksi walehtelijaksi“ ja Bengerin polyteknillisessä yhdistyksessä vuosikausia tapahtuneen „laittoman wiinakaupan“ toimeenpanijaksi. Kun Schaman kirjassaan mainitjee itse käyneensä Norjassa tutkimustaan warten ja tulleen „elävästi wakuutetuksi“ Fasting'in johtopäätösten jääwittömyhdestä, täytyi tosioloja tuntewan lukijan ja silloin kyhyä, oliko pormestari Schaman kykenemätön löytämään totuutta tuollaisia tutkimuksia tehdesjään, wai esittikö hänkin ajat, niinkuin alkoholitetujen palkatut asiamiehet tavallisesti tekewät. Mutta kun tämä sama tutkija yhdesjä toisen henkilön kanssa alkoholikapitalisteilta otti matkarahan tutkiaakseen kieltolakien vaikutuksia Amerikassa ja julkaisi alkoholitehtailijain kustannuksella selonteon matkastaan, niin häntä on ympäri Skandinawian sanomalehdistön ja ehkäpä laajemmaltikin mainittu puolueettomaksi auktoriteetiksi kieltolakikyhyhmyksessä!

Winkälaijet owat sitten kieltolain vaikutukset todellisuudessa?

Vähtiesjäni tutkimusmatkalleni Yhdysvaltoihin toivoin moivani korkeintaan tehdä sen palveluksen ajalle, että saisin osoitetuksi, mistä syistä yleisen kieltoain onnistumattomuus Amerikassa riippuu ja että meillä Euroopassa ei ainakaan juuri oja noista syistä ole waitutamassa. Gämmästykseni kuitenkin ennen pitkää näin, että olot olivat tärkeimmisjä kieltoaktivaltioissa paljo paremmat, kuin olin osannut odottaakaan.

Mainessa ja Kanajissa pistää silmään hywinwointi ja todellisen kanjanwalistuksen leima, jotka melkoisesti eroavat siitä, mitä monin paikoin muualla Yhdysvalloissa saa nähdä. Ja wirallinen tilasto osoittaa, ettei tämä hywinwointi ole wain näennäistä. Tietysti on mahdotonta muutamassa minutissa esittää tyhjentyvästi näitä tilastotodistuksia; sen wuoksi täytyykin minun tyytyä wain muutamien tärkeimpien seikkain mainitsemiseen.

Mainessa on kieltoain ajalla säästöpankkien luku wuodesta 1855 wuoteen 1905 nousjut 11:sta 55:een ja talletusten kokonaissumma 825,815 doll. 16 senttistä 79,115,188 doll. 66 senttiin. Noin joka kolmannella ihmisellä Mainessa, lapset mukaan luettuina, on oma säästöpankkitilinsjä, ja jokaista tallettajaa kohden oli wuonna 1905 säästöpankkissa keskimäärin 367 doll. 77 senttiä. Mainen asukkaiden kaikki rahatalletukset eiwät kuitenkaan ole säästöpankeissa. Niiden ohella on waltiossa kaikkellaisia muita luottamus-yhtiöitä. Yhteenjä oli säästöpankkien ja luottamus-yhtiöiden tallettajien sekä laina- ja rakennusyhtiöiden osakkaiden luku wuonna 1905 267,058 ja heidän saatawiansa kokonaissumma 103,448,-301 doll. 19 senttiä. Mutta säästöpankit ja muut sen tapaiset luottoyhtiöt owat aiotut talletuslaitoksiksi kanjan säästöille etupäässä wain siksi, kunnes yleisölle ke-

rääntyy sellainen määrä, että hän woi sen sijoittaa edullisemmin joko johonkin liikeyritykseen tai kiinteistöön. Wirallinen tilasto sijältääkin walaisemia tietoja siitä, kuinka edullisiksi talon- ja maanomistussuhteet owat muodostuneet Mainessa, Yhdyswaltain huomatuimmasja kieltowaltiossa. Kaikista taloista, joiden omistussuhteet olivat tunnetut, oli Mainessa wuonna 1900 64,8 %, siis noin 2/3 perheiden omia; ja maatiloista oli 94,4 %, siis kaikkein useimmat, wiljelijain omia. Ja noista omista taloista tai maatiloista oli noin 3/4 kaikesta rakituksesta wapaita. Waiwaishoitolaisuus on Mainessa alentumistaan alentunut, ja köyhäinhoitolaitoksissa olevien luku on siihen nähden, että on kysymyksessä alkuaan hywin köyhä waltio, wärjin pieni, tammik. 1 p. 1905 ainoastaan 1,124 henkeä, koko wäkiluwun silloin ollessa noin 710,000. Kaikissa näissä suhteissa on Maine edullisemmasja asemassa muihin samantapaisiin waltioihin nähden.

Rikollisten luvun pienuuteen nähden on Maine myöskin edullisemmasja asemassa kuin mikään muu saman aluerhyman waltioista ja kuin useimmat muut Yhdyswaltain waltiot, waiikka Mainessa on wankien lukua lisäämässä aiwan erikoinen rikollisten ryhmä, nimittäin kieltoain rikkojat, ja waiikka siellä juoppoudesta ranskajeminen on tarkempaa ja ankarampaa kuin useimmissa muissa Yhdyswaltain waltioissa. Kesäkuun 30 p. 1904 oli kaikkien erilaatuisten wankien luku 1,000,000 asukasta kohden Yhdyswalloissa 1,006, Pohjois-Atlantin piirin waltioissa 1,216, mutta Mainessa 700.

Waiikka Maine aikoinaan oli alkoholiliikkeen rappeuttama ja köyhdyttämä waltio, osoittaa wirallinen tilasto siis, että se nykyään on yleisen hywinwointiin ja

kanzan siiveelliseen tilaan nähden paraita Yhdysvaltain valtioita.

Mitä hyvät ovat kieltoain vaikutukset Kansajissa. Virallisen tutkimuksen mukaan ei 25:själä valtion 105 tuomiopiiristä ollut vuonna 1899 olemassaakaan waiwaistaloa, 5 waiwaistalossa ei ollut mainitun vuoden kuluessa ketään hoidettavaa ja useissa toisissa waiwaistaloissa ei ollut keskimäärin yhtäkään hoidettavaa kuukaudesta kohden. Niistä 46 tuomiopiiriin tai kaupungin wankilasta, missä vuosina 1901 ja 1902 tehtiin virallinen tarkastus, oli sillä kertaa 7 aivan tyhjinä ja 29:själä oli 1—5 wankia. Kansajissa on 10,000 henkilön asumia paikkakuntia, joissa ei kuukausmääriin ole esillä ai-noatakaan rikosjuttua.

Tällaista siunausta saa aikaan waininainenkin amerikkalainen kieltoain, joka kieltää ainoastaan juomitusjuomain valmistuksen ja myynnin, mutta ei niiden tuontia toisista valtioista tai ulkomaalta, koska Yhdysvaltain kauppalait eivät tällaista kieltä sallii.

Mutta luonnollista on, ettei tuollainen ainoastaan alkoholijuomien valmistuksen ja myynnin, mutta ei niiden tuontia kieltävä „kieltoain“ woi waukuttaa yhtä tehokkaasti, kuin täydellinen, maahan tuonninkin kieltävä kieltoain tekijä. Sattuwasti lausui Kansain kuwernööri tämän kirjoittajalle: „Teidän on hywin waikea waujella taloanne rotilla silloin, kun se on neljän, wäiden talon keskellä, joissa kaikissa wuiksemällä wuiksee rottia!“

Tietysti kieltoain rikotaan, niinkuin kaikkea muutaakin laakeja maailmassa. Jos kerran asetutaan sille kannalle, ettei uskalleta kieltoain jättää siitä pelosta, että sitä pyritään rikkomään, niin johdonmukaisuuden wuoksi jaisimme peruuttaa kaikki muuttakin lakimme, sillä

kaikkia niitä rikotaan. Mutta en ole kuullut kenenkään järjellisen ihmisen wauitiwan, että waukouden tai murhan kieltämät laait olisimat peruuettawat, waukka niitä aina on rikottu. Silmät awoinna kulkewa tutkija tulee Amerikasja pian waukuttetuksi, ettei yleistä kieltoain kuitenkaan rikota läheskään yhtä usein, kuin niitä rajoitettuja rikotaan, millä kapakkawaltioissa on alkoholin nautintoa koetettu saada pysymään edes ulkonaisen siiwouden rajoissa. Mainessa on jonkun werran salakapakoita, joita alituisesti ahdistetaan. Kapakkawaltioissa on jättäjäimäiset julkiset wiina- ja olutpalatsit ynnä salakapakat, jotka saawat hyvässä rauhasja harjoittaa liikettään. Sa seurauksista saadaan wauha opetus, ettei kaiketi asia siitä parane, että wuotawassa laimassa lyödään selareien rinnalle oikein julkinen reikä.

Suuri on kuitenkin eroitus, jos siiveellisesti turmetunut henkilö koettaa salaa, wuastoin laakea, myhä juomitusjuomaa toiselle henkilölle, jonka siiveellinen tuntu myöskin on niin tylsistynyt, että hänkin on puolestaan wauimis laakea rikkomään, taikka jos laillisesti oikeutettu kapakoitsija saa koota pahaa aawistamattomat nuorukaiset julkiseen rawintolaansa, joka woi täysin „laillisesti“ johtaa heidät perikatoon. Sääntönä woi pitää, että alakapakkain osaa tawallisesti wain jo juopotteluun waujonnut, mutta julkinen kapakka koettaa juomitusjuomaa ääreän wuikoitella kaikkea.

Kuten tunnettua, on kieltoain rikosyhtymys nykyään päiwän polttawimpia rikosyhtymisiä isänmaassani, Suomesia. Niitä olemme waukawaasti tutkineet. Hallituksemme lähetti kaikki stipendiaattia Amerikan jikkäläisiä oloja itse paikalla tutkimaan, raittiusriweihin kuulumatoman lakimiehen ja minut. Kuten jo olen maininnut, alkoimat oluttehailijamme kuitenkin tuntea wuhäsen epäwau-

muutta ja hekin lähettivät kaikki herraa, joihin he luottivat, Amerikkaan. Nämät ja hallituksen lakimies matkustivat paljon yhdessä. Ja mikä on ollut tuloksena kaikista näistä tutkimuksista, joiden tulokset on julkaistu eri teoksissa? Seuraus on ollut, että kaikista varotuksista huolimatta Suomen kansaneduskunnassa on kaikkien puolueiden taholta tehty kielto lakiesityksiä, joissa on vaadittu kaikkien alkoholinpitoisten juomien valmistuksen, myynnin ja tuonnin kieltämistä. Suomen 200 kansanedustajasta kuuluu noin 90 % puolueisiin ja ryhmiin, joiden ohjelmassa on täydellinen kielto laki. On siis aivan varma, että Suomen eduskunta jättää yleisen kielto lain. Toinen kysymys on, saavutetaako tämä laki Suomen suuriruhtinaan, s. o. Venäjän tsaarin, hyväksymisen. Se mahdollisuus, että hän kieltäisi laista wachwistuksen, on nykyään alkoholietujen kannattajiemme viimeisenä toivona. Nimmepä saaneet kokea senkin häpeällisen tosiasian, että alkoholietujen kannattajat agitatioonissaan kielto lakiehdotusta vastaan ovat tahvanneet Ranskan ja Saksan nimeä väittäessään, että nämät valistuneet kansat kauppasopimustensa edun kannalta tahtoisivat panna esteitä Suomen kansan tielle, kun se on ryhtynyt lopulliseen ponnistukseen päästäkseen viimeinkin vapaaksi alkoholin ikeestä.

Alkoholijuomilla käsitetään suomalaisissa kielto lakiehdotuksissa kaikkia juomia, jotka sisältävät 2½ % taikka toisen ehdotuksen mukaan 1½ % ja usein enemminkin alkoholia. Mutta jos kielto lain saamme tulla alkoholiraja yhä alenemaan.

Dietyksi täytyy kielto lakia aina olla kannattamassa asiasja valistettu kansantaho. Minä woin tässä ainoastaan lyhyesti viitata tähän tärkeään puoleen kielto lakikysymyksessä kertomalla lauseen, jonka yhtämittaa kuul-

lin Amerikassa: „Kannuuna on hyvä ase, mutta se ei yksinään paljon merkitse, jollei ole miehiä kannuunan takana.“ Kielto lakia ei siis ole katsottava loppunäättäkki, waan ainoastaan paraakki aseeksi raittiustaitelussa. Meensä kuitenkin meillä myönnetään, että Suomen kansan suuri enemmistö on yleisen kielto lain puolella.

Kysymykselle lainjättäjälle esiintyy alkoholikysymys kokonaan toisessa walossa, kuin missä sitä kulunena aikoina on katsottu. Kysymys on käynyt periaatteellisesti paljoa yksinkertaisemmaksi. Toiselta puolen on se yhteiskunnallinen waurio, mitä alkoholi saa aikaan, paljastettu kaikessa kamaluudessaan; toiselta puolen on nykykainen tutkimus osoittanut, että sitä hyötyä, mikä alkoholilla luultiin olewan kohtuudella käytetynä, ei ole todellisuudessa olemassa, waan että alkoholi on sosiaaliselta kannalta katsottuna wain myrkyksi luettava. Myrkyttä ei saa missään siwistysmaassa myydyä muithin kuin lääkinöllisiin ja teknillisiin tarkoituksiin sekä tieteellisissä töissä käytettäväksi. Sen wuoksi on myöskin yhteiskunnallisessa suhteessa kaikkein waarallijimman myrkyin, alkoholin, wapaa kauppa lopetettava.

Myöskin kokemus on osoittanut, että kaikki lainjättännön yritykset, joilla on koetettu „järjestää“ alkoholin käytäntöä niin, että se pysyisi kohtuullisuuden rajoissa, ovat olleet turhat. Amuluisa professori Curtis on osannut oikeaan väittäessään, että „kaikkien ihmisten muuttaminen kohtuullisiksi on utopiata“.

Meinen kielto laki on siis ainoa loogillinen johtopäätös niistä premisseistä, joista meidän on lähdeittäwä yhteiskunnallisen alkoholikysymyksen ratkaisussa.

Wielellään uskotellaan juowutusjuomaliikeen harjoittajain taholta muille ihmisille, että kielto lakien aika

Amerikan Yhdysvalloisja on ollut ja mennyt. Mutta toinen ääni on kellossa jilloin, kun niiden omasja piiristä näistä asioista puhutaan. Mjain kulkua läheltä seuranneina myöntävät he toisilleen, että on wain ajan kysymys, milloinka kaikista heidän wastaponnistuksistaan huolimatta, käyttävät he kuinka häikäilemättömiä keinoja tahansa, kieltolaki-aate on päässyt lopulliseen voittoon Yhdysvalloisja. Puhuessaan juomutusjuomaliikettä wastustawista voimista lausuu alkoholietujen äänenkannattaja „The Bar“: „Antaapa niiden kaswaa samassa suhteessa muutamia vuosia eteenpäin, niin liikkeenme on tehty olemattomaksi. Jokainen wiinatehdas, jokainen olutpanimo ja jokainen anniskelupaikka tulee suljetuksi taikka pakotetuksi toimimaan henkitappona“. Tämä alkoholietujen äänenkannattajan lausunto on paras todistus Amerikan kieltolakien todellisista vaikutuksista.

Pimeys — valkeus.

(Kylväjästä.)

Syntisen sydän se riehuen lyö,
Kiehuvi kuumana posket,
Sieluhun siirtyvi synkeä yö,
Kuohuvi kärsimyskosket.

Entinen elämä riemuinen
Liikkuu silmissä sielun.
Nostaa kuumaksi kyynelveen
Pyörteessä syntien nielun.

Sydän, oi, sinne kun syventyy,
Paheiden pohjahan taipuu;
Siellä on syntien kauhea kyy,
Sinne se vaivahan vaipuu . . .

Ja sitte hän himoilla ratsastaa
Ja henkensä riemuja ratkoo,
Salasyntien luolahan kiiruhtaa,
Ja onnensa oksia katkoo.

Mutta rakkaus suuri kun sieluhun saa,
Elon uuden nousevi haamu.
Se sydämmen temppelin puhdistaa,
Sinne koittaa autuas aamu.

Eetu Lohipoika.

S. K. R. Meliöyysseuran 20:s yleinen edustajakokous ja vuosijuhla,

Calumetissa, Mich.

Heinäk. 20:nen päivän illasta 27 p:n iltaan 1907.

Luentokurssit.

So edellisen viikon lopulla oli kokoustaupunktiin kerääntynyt melkoinen määrä edustajia ja osanottajia; useat pitemmänkin matkan takaa. Oli nimittäin niitäkin, jotka tahtoivat olla mukana luentokurssilla, jotka oli päätetty panna toimeen warjinaisen edustajakokouksen edellisinä eli heinäk. 20, 21 ja 22 päivinä.

Nämä kurssit pidettiin Calumetin Suomalaisella haalilla, Suom. Kansanvalistusseuran talossa, jossa kokouskin sittemmin pidettiin, ja jonka huoneuston Kansanvalistusseura luovutti kurssijaikseen ilmaiseksi.

Kurssien johtajaksi oli pyydetty vasta ikään Suomesta saapunutta Calumetin Betlehemin seurakunnan pastoria B. Rautasta, joka ei kummiinkaan toimijensa vuoksi voinut tehtävään ryhtyä, vaan tähtyi yhdistyksen sihteeri J. Kamisen ottaa se tehtäväkseen. Luennoitsijoiksi ja avustajiksi olivat lupautuneet: Toimittaja J. Parkkila ja opistolainen Aveli Pesonen Hancockista, Alfred Laakso Ishpemingistä ja L. L. Johnson South Kan-

gelta. Jonkinlainen lupa oli saatu myöskin Tohtori Armielalta, neiti Granquistilta ja neiti Siltalalta, mutta heistä ei kukaan voinut kursseille saapua. Pöytäkirjan laatijana toimi S. Tolonen, Majs Citystä.

Mitään suuria vaatimuksia vastaaviksi ei kursseja ollut aijottu eivätkä ne sitä olleetkaan, kumminkin oltiin niihin yleensä tyytyväisiä, niin tilapäiset kuin olivatkin. Kuulijoita, sekä paikkakuntalaisia että edustajia oli ylipäätään hyvin runsaasti, varsinkin iltaluennoilla. Tämän vuoden Raikkuslehden 16 numerossa on näitten kurskien pöytäkirja julkaistuna, joten ei tässä tarvitse niistä tarkemmin mainita; sanottakoon vaan, että useat esitetyistä luennoista ansaittivat erityistä huomiota sijällön ja esityksen suhteen. Keskustelut senlaiset kun maanantaina saatiin kuulla luentojen lomissa ovat kerrassaan suuresta merkityksestä, niin asiallisia ja monipuolisia ne olivat. Suotava vaan on, että vastakin kursseja, ja yhä laajempia ja paremmin harjittuja, pannaan toimeen vuosi- y. m. suurempien kokousten yhteydessä, ja että ne pidetään ennen kokousta, jolloin mielet vielä ovat pirteät ja väsymättömät. Nämä olivat kokeilua ja osottivat selvään, että niillä tulee olemaan menestystä.

Kuuvista, jonka tässä esitämme kurskien luennoitijoista ja muutamista pitkämatkaisista innoista osanottajista, on jäänyt pois S. Parkkila, joka ei ehtinyt kuvauspaikalle.

Edustajakokous.

Kello 10 keräännettiin Betlehemin seurakunnan kirkkoon, jossa avajaisjumalanpalveluksen toimittivat pastorit B. Rautanen ja D. Stadius, joista edellinen saarnasi, käyttäen tekstinä Kor. ep. 5 I. 14 wärsyä.

Muutamia kursseista tulleet
S. Tolonen, R. S. Saksen, M. Korho, S. Saminen, S. Perä, W. Saario,
W. Rautanen, S. Rautanen.

Tilaisuudessa kannettiin keräys lasten raittiuskou-
lun hyväksi ja tuotti se \$10.00.

Eduskunnan saavuttua Kansanvalistusseuran ko-
kousjaliin pitivät tervehdyks- ja onnittelupuheita yhdis-
tyksen varaesimies Oskar Frisker, J. W. Lilius, J. K.
Aytölä, neiti Miina Perttula sekä yhdistyksen esimies M.
Slyttä, kukin huomauttaen kokouksen tärkeydestä ja yh-
teistyksen tarpeellisuudesta.

Mainita sopii myöskin, että „Uusi Martia“ raittius-
seura, jonka suojassa 20:n esitajakokous pidettiin,
tarjosi eduskunnalle vapaan juhlapäivälisen kokouksen
avajaispuheitten päätyttyä.

Edustettuina kokouksessa oli 52 seuraa 94 edusta-
jalla, joitten äänimäärä johtokunnan jäsenet lukuunotet-
tuina oli 174.

Puheenjohtajana toimi esimies Slyttä, pöytäkirjan
laattijana sihteeri Kaminen ja puhtaaksikirjoittajana neiti
Miina Perttula. Puheenmuorojen mekittijänä toimi
Alex Pantti, maalien tarkastajina L. L. Johnson, M. Pet-
terjon ja Esa Torcko. Esitysvaliokuntaan valittiin: J.
K. Aytölä, Alfred Kaartinen, Juho Kukko, J. M. Li-
lius, Alfred Laakso ja Herman Perä. Talousvaliokun-
taan: Hanna Siltala, J. E. Kotalo, Matti Manner, L.
L. Johnson, S. Perä, Vihtori Manko ja J. Laurell. Pöy-
täkirjan tarkastajina toimivat: Juho Malila, Matti
Torcko ja S. Lamajärvi.

Esimies M. Slyttän esittämästä, laajasta ja asialli-
sesta vuosikertomuksesta, joka kokonaan julkaistuna löy-
tyy paitti useissa uutislehdissä, Raittiuslehden 15 ja 16
numeroissa, käy selvälle m. m. r.-työn aatteellista puolta
koskevana „Raittiusliittojen perustaminen vuoden ku-
lussa usealle eri seudulle, kuten Minnesotaan ja Pohjois-
Wisconsiniin, Kuparialueelle, Marquette kauntiin, Iron

ja Cogebeic kaunteihin. Samoin huomautetaan ilahduttavana ilmiönä sitä seikkaa, että raittiusväki alkaa yhä yleisemmin kääntämään huomiotansa valtiolliselle tahtolle ja vaatimaan kieltolafia. Tästä todistuksena mainitaan kieltolafipuolueen äänimäärän kohonneen 2 vuoden kuluessa 261,000 äänestä 660,000 ääneen, vaikka ei viime kerralla toimitettu waaleja kaikissa valtioissa. Raittiusväen yhtymispuuhasta lausutaan siinä myös mielihyvän ajatuksia ja toivomus sen toteutumisesta. Synväna ilmiönä mainitsee esimies myöskin sitä seikkaa, että molemmat kansallijista oppilaitokijistamme ovat ryhtyneet raittiutta edistäviin toimenpiteisiin. Raitti nämä puhuvat selvää kieltä yleisen mielipiteen voittamisesta ehdottoman raittiuden ja kieltolain puolelle.

Raittiuspuhujia on Weljehsjeuran toimesta, kuten wuosikertomuksesta näkyy, kustannettu mellein ympäri vuotta. Puhujina toimivat herra Wilho Reima, Suomesta, lähes 4 kuuta, Alfred Laakso, Ishpemingistä 4 kuukautta ja L. L. Johnson, South Rangelta noin 5 wiikkoa. Näitten puhujien kustantaminen on maksanut yhdistykselle \$987.49, jota vastaan on puhujarahastolla ollut tuloja \$644.85. Näihin ovat myöskin lasketut kulut niistä 3-päiväijistä luentokursseista, jotka toimeenpantiin Tohtori Matti Helenius-Seppälän ja opettaja W. Reiman y. muitten avustajien johdolla, viime syysinä Worcesterissa, Mass., sekä kulut niistä tilapäijistä puhujamatkoista, joita sihteeri Raminen oli vuoden kuluessa tehnyt.

Lasten raittiusopetuksen suhteen on viime vuoden kuluessa herännyt erityistä wirkeyttä; raittiuskouluja ja lastenofastoja on alulla siellä ja täällä ympäri maata, vaikka ei niistä ole vielä ehditty luetteloa walmistaa. Eijmiehen tietojen mukaan toimii lasten ofasto tai koulu

nykyään noin 10:nen yhdistykseemme kuuluvan seuran yhteydessä.

Kirjallijista julkaisuista mainitsee esimies m. m. uuden laulukirjan, jota saatiin uudistaa juuri tässä edustajakokouksessa.

Seuraawasta taulusta näkyy Weljehsjeuran jäsenluku heinäkuun alussa w. 1907, sekä waltiot, joissa ne toimivat:

	Seur.	Mieh.	Naij.	Mht.	Näst.	Mht.
Michigan	49	1584	1072	2656	328	3084
Minnesota	17	739	469	1208	172	1380
Ohio	10	330	307	637	77	714
Pennsylvania .	7	200	174	347	23	397
Massachusetts .	5	201	203	404	16	420
Illinois	3	149	132	281	16	297
Montana	3	30	25	50	—	55
Wisconsin	2	14	17	31	1	32
S. Dakota	2	18	14	32	7	39
Indiana	2	9	9	18	5	23
Canada	2	92	63	155	26	171
West Virginia	1					
New Hampshire	1					
Mississippi ...	1					
California	1					
Oregon	1	44	55	99	1	100
Mhteenjä	107	3402	2540	5940	692	6634

Kuolleitten luku viime työkauden kuluessa oli jurullista kyllä ollut erinomaisen korkea, 44 henkeä. Näitten joukossa meni manalle Amerikan suomalaisen raittiusväen suureksi juruksi myöskin pastori Heikki Anias.

Kokoukselle esitetystä tilistä käy selville, että yhdistyksellä oli tilivuoden kuluesja ollut:

Rahaa kasjassa tammik. 1 p. 1906	\$1,527.28
Luloja	\$8,746.19
	<hr/>
	\$10,273.47

Menoja	\$9,067.83
Rahaa kasjassa tammik. 1 p. 1907	\$1,205.64
	<hr/>
	\$10,273.47

Yhdistyksen omaisuuden arvo samana aikana oli \$4,346.19. Tilinvapaus myönnettiin johtokunnalle samaten kuin sen toimet muutoinkin hyväksyttiin.

Kokouksen käsiteltävänä oli monta perin tärkeätä merkityksestä olevaa kysymystä, joista epäilemättä etujalle asetettavia ovat raittiussväen yhtymis- ja oman kirjapainon hankinta-kysymykset. Raittiussväen yhteenliittymistä koskewassa keskustelussa tuli ilmi jokseenkin yksimielinen yhtymistä lämpimästi kannattava mielipide joskin keinoista oltiin eri mieltä ja toisaalta kehoitettiin varovaisuuteen tässä asiassa. Raittiuden ystävien yhdistyksen puolesta, jolle Weljeyksseuran johtokunta oli vähän aikajemmin esittänyt ehdotuksen yhteenliittymisestä ja sitä warten neuvotteluun kehoittanut, oli kokoukseen saapunut kaksi edustajaa, Matti Kaappela Tshpemingistä ja R. Karlson Kirjistikistä. He ilmaisivat lämpimästi kannattavan mielipiteensä yhdistyspuuhalle uuden yhdistyksen perusteella. Pitkän ja monipuolisen keskustelun perästä, jossa käytettiin noin 50 puheenmuoroa, hyväksyi eduskunta Minnesotan ja Pohjois-Wisconsinin Raittiussliiton taholta tehdyn ja esityswalioikunnan

kannattaman esityksen, että kutsutaan kaikkia tällä mantereella toimivia suomalaisia raittiussyhdistyksiä lähettämään edustajansa yhteiseen neuvottelukokoukseen, jossa keskustellaan yhteenliittymisen ehdoista, ja jonka kokouksen päätökset alistetaan eri järjестöjen wuositkokouksille ja itsenäisten paikallisseurojen kokouksille lopullista päätöstä warten. Tähän neuvottelemaan kokoukseen on kufin raittiussjärjestö oikeutettu lähettämään wiisi- ja kufin itsenäinen raittiussseura yhden edustajan ja pidetään kokous tammikuun 6:tenä ja sitä seuraawina päiwinä De Kalbisja, Ill. Kirjuri Kamijen esityksestä teki kokouksen liiäyksen tähän ehdotukseen, että Weljeyksseuran johtokunnan, tulee ennen mainitun kokouksen kufumista, tiedustella eri raittiussjärjestöiltä ja mahdollisuuden mukaan myöskin itsenäisiltä seuroilta, sitä kuinka moni heistä kannattaa yhteenliittymistä siinä määrässä, että lähettävät edustajan kysymyksessä olemaan neuvottelukokoukseen, ja että kokous tulee pidettäväksi jos wähintäin kolme raittiussjärjestöstä: S. Raittiuden Ystäwien Yhdistys, Ydän Suomalainen Raittiussyhdistys ja S. A.-R.-Weljeyksseura suostuivat edustukseen. Edustamaan S. A.-R.-Weljeyksseuraa yllämainituksja neuvottelukokouksessa walittiin: esimies M. Skyttä, sihteeri J. Kamminen sekä edustajat Herman Perä, J. W. Viljus ja Miina Perttula sekä waraedustajiksi: Matti Torlko, past. Otto Stadius ja A. Laakso. Täten oli Weljeyksseura, suuwinpana täkäläijistä järjестöistä, ottanut tärkeän ensi-askelen Amerikan suomalaisen raittiussväen yhteenliittämishankkeessa, jonka lopullinen menestys nyt riippuu suuressa määrässä siitä, minkälaisiksi tuon suuren „rauhan kokouksen“ päätökset muodostuwaat.

Oman kirjapainon laittamis-esitys tapettiin wihdoin pitemmän taistelun perästä, jossa käytettiin suuri määrä

puheita puoleen ja toiseen ja toimitettiin yhdeksän eri äänestystä. Oma kirjapainoa puolustivat 119 ääntä 54 vastaan, joten esityksen tähtyi raueta $\frac{3}{4}$ enemmistöö kun ei saatu sen puolelle. Painoesityksen rauettua oli luonnollista, että Raittiuslehden julkaiseminenkin jäi entiselleen.

Toisin kävi oman talon hankintaa koskevan esityksen; sitä kannatti talousvaliokunnan enemmistö ja kokous hyväksyi sen melkein yksimielisesti. Itse esitys oli johtokunnan tekemä ja esitettiin siinä ostettavaksi Yshpemingissä sijaitseva, seurakunnan hajoamisen takia keskeenteoiseksi jäänyt kirkon pohjakerros, jonka yhteyteen kuuluu kolme rakennustonttia kaupungin parhaalla osalla. Rakennus on kivestä, hyvää tehoa, 15 jalkaa korkeaa ja jotenkin hyvin säilynyt. Sen suuruus on 100 jalkaa ja 70 jalkaa ja oli maksanut rakentajilleen yli kymmenen tuhannen dollarin, mutta oli nyt saatavana \$2,700 summasta. (Siivulla 67 tässä kalenterissa on S. R. R. Veljeyshseuran uuden kodin kuva nykyisessä ajussa).

Tärkeitä periaatteellisia kysymyksiä oli myöskin käsitellä. Niistä ansaitsee mainitsemista erittäin kysymys raittiuslupauksen merkityksestä. Alustuksen kysymykselle esitti lyhyellä puheella rahastonhoitaja Alex Pantti. Tässä alustuksessa tuotiin esiin niitä vakavia ja oikeudenmukaisia syitä, jotka oikeuttavat lupauksen ottamiseen ja antamiseen sekä niitä kokemuksia perustuvia syitä, joitten nojalla alustaja kannatti nykyistä vakavaa lupauksen muotoa. Asiasta lausuiwat monet edustajista kantansa puoleen ja toiseen; lausunnot selviävät jotenkin tarkkaan pöytäkirjasta ja uutislehdistä, joten tässä ei tarvitse niihin kajoa. Esitysvaliokunta kannatti parin seuran tekemää esitystä siitä että nykyisestä lupauksen kaavasta poistettaisiin sanat „Suomalain apuun luottaen“,

mutta eduskunta päätti pysyttää toistaiseksi lupauksen entisellään.

Puhujan lähettämisen suhteen lausuttiin ja hyväksyttiin seuraavaa:

Seuran johtokunnan on pidettävä huolta siitä että seuran puolesta on aina liikkeellä vähintään yksi puhuja, jonka samalla tulee olla paikallisseurain toiminnan järjestäjänä. Samalla on seuran johtokunnan lähetettävä matkoille tilapäisiä puhujia mikäli seuran varat sen sallivat ja sopivia puhujia on saatavissa.

Puhujain lähettämisesä ja palffaamisessa pyrkivään seura yhteistoimintaan muiden raittiusseurain kanssa“.

Raittiuskurskien toimeenpanon suhteen lausuttiin toivomuksia että niitä toimeenpantaisiin ainakin yhtymiskokouksen yhteydessä Illinoisissa; tulewan vuoden vuosikokouksen yhteydessä ja — jos mahdollista — Ohiossa. Kurskien järjestely jätettiin johtokunnalle.

Raittiuskirjallisuuden hankkiminen jätettiin myöskin johtokunnan huoleksi ja Raittiuskalenterin kirjailijakilpailu päätettiin jättää ainakin toistaiseksi käytännöstä pois.

Toivon Liitoista päätettiin ottaa jäseniä ilman lupauksen tekemistä heidän tultuaan lailliseen ikään.

„Toivon Uutinen“ seuran entisen jäsenen Selma Waltojen hautausraha päätettiin suorittaa, koska pidettiin uskottavana vainajan ottaneen myrkyä hetkellisessä mielenhäiriössä.

Soitto-, laulu- ja voimistelukilpailuja päätettiin edelleen toimeenpantavaksi vuosijuhlien yhteydessä.

Omistelu- ja kirjallisuusalan ja kirjeitä saatiin runsaasti ja lähetettiin kokouksen päätöksestä Ydän Suomalaisen Raittiusyhdistyksen vuosikokouksen eduskunnalle, Kan-

jainväliselle raittiuskongressille Tukholmaan ja Suomen Kanjaneduskunnalle.

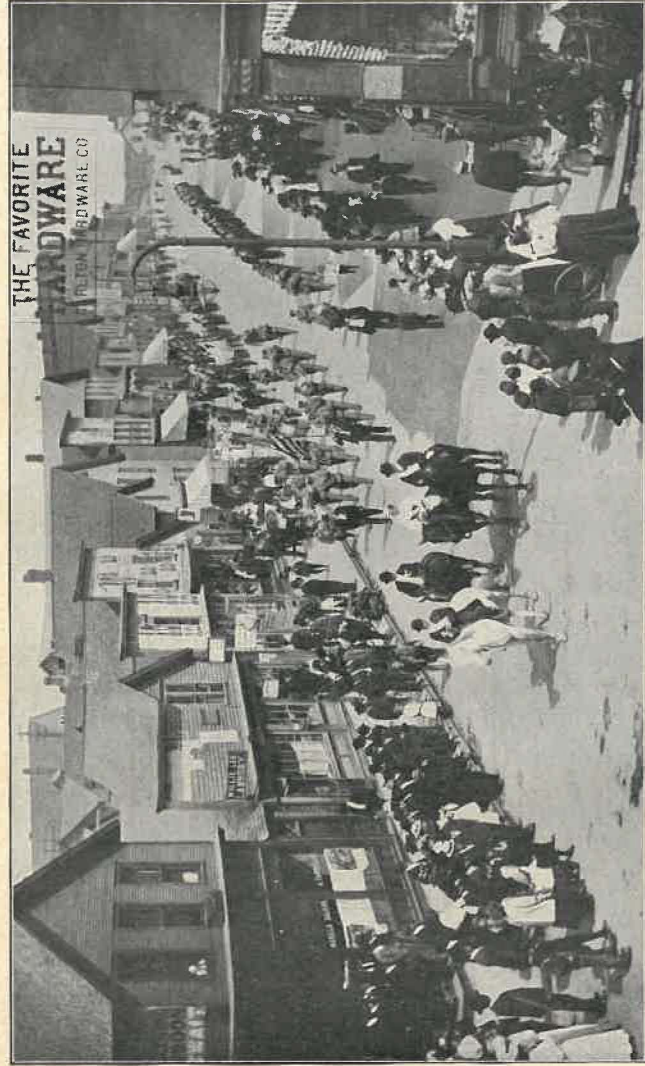
Seuraava eli 21:n yleinen edustajakokous päätettiin pitää Monesfenissa, Va.

Sihteerin kuukautinen palkka kohotettiin 70 dollarista 80 dollariin ja johtokuntaan valittiin: esimieheksi M. Skyttä, sihteeriksi J. Kaminen ja rahastonhoitajaksi M. Pantti kaikki edelleen sekä jäseniksi E. Torffo Soudanista, Minn., Hanna Siltala, Hancockista, Mich. ja A. Laakso Sshpemingistä, Mich.

Mainita sopii myöskin että kokouspäiväin iltoina hajoivat edustajat pienemmissä joukoissa ympäristön eri seuduille „hyökkäysretkille“. Näillä tarkoitettiin tutustuttaa eduskuntaa ja seudun raittiushyölejöä toisiinsa ja monta hauskaa, muistettavaa hetkeä niistä muodostuikin.

Viimeisen kokouspäivän iltana pidettiin ohjelma-iltama eli konsertti Weljeyksseuran oman talon hyväksi, Calumetin kaupungin talolla. Tähän konserttiin oli saapunut „Gumina“ soittokunta Ashtabula-Harborista, O. sekä Rastas laulusseura paikkakunnalta. Soiton ja laulun välissä jaettiin kuulla hyviä puhe- ja runo-esityksiä; siellä esiintyi m. m. eräs nuori Toimon Liittolainen Sshpemingistä huomattavalla puheella. Rahallinen tulos konsertista oli \$53.51.

20:nestä edustajakokouksesta on sanottava, että vaikka se oli niinkin suuri ja laajalta alalta kerättyistä edustajista koonpantu, ja vaikka epäilemättä vastakkaisia mielipiteitä löytyi eri kysymyksiin nähden, niin oli mieliala hilpeä ja sowingto hyvä. Warjin kumiiksi ja herttaijeksi muodostui kokouksen loppuhetki, joka teki mo-
neen pshywan vaikutuksen.

S. S. W. B. -Seuran 20:n es juhlatilanne, Calumet, Mich.

Kokouksen johtajat ja „Gumina“ soittokunta. (N:o 1).

Ju h l a p ä i w ä.

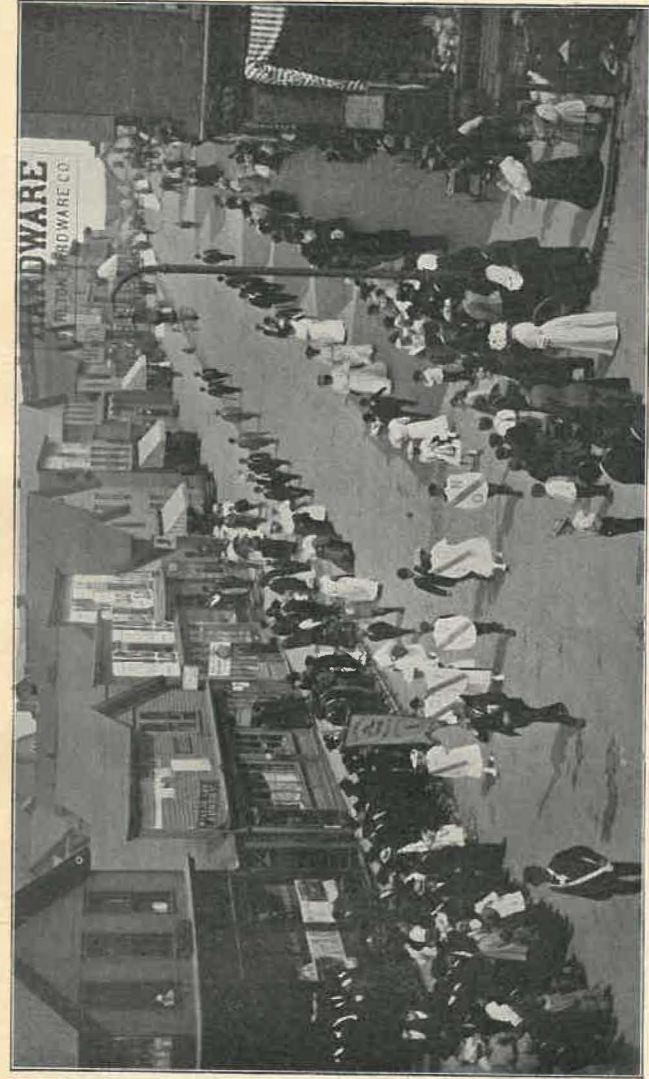
Kauniina walkeni lauantai 27 p. heinäkuuta ja juhliwaa yleisöä alkoi jo warhain liituskella taajoisia parwisia kaupungilla. Ilmääräiset junat toivat lähiseudun paikkakunnilta toisia innoistuneita juhliwieraita. Selwää oli että juhlasta tulisi ainakin niin suuri kuin mitä oli uskallettu toivoa.

Tuossa kahdeksan seuduisia alkoi kuulua soiton säweliä ja tulwia kansaa Suomalaisen Gaalin edustalle.

Tässä muodostettiin juhliakulkue, joka jatkui lähes mailia pitkäksi. Ensimmäisenä kulkivat juhlian johtajat, ratjastaen kansallismäreillä koristettujen hevosten selässä; yksinpä rohkea Suomen tyttökin oli nousnut ratjun selkään kuten lukija voi kuvasta hawaita. Heitä seurasi lipunkantaja Amerikan tähtilipun hulmutesä raittiisissa aamu-ilmassa. Sitten seurasi „Gumina“ soittofunkta ja heidän jälesjään kokouksen edustajia.

Heitä seurasi osa juhliayleisöstä ja rivien keskustassa käweliwät lasten joukot lippuineen ja kilpineen. Kuwassa N:o 2 näkyy Jshpeningin Wäinön Toiwon edustajat kukin kantaen sinivalloista kilpeä, jotka yhteenjä muodostawat lauseet: „Toiwon Liitto“ sekä „Wapise kuningas Alkohol, me kaswamme juuriksi“. Heitä seurasi osa juhliwieraita ja taas lastenparwi Calumetista ja Hancockista.

Heitä seurasi South Rangen suomalaisten soittofunknan johtamana woinimistelijat ja laulajat sekä pitkät rivit juhliayleisöä, joitten jälesä Calumet & Seclan soittofunkta Kalewan Ritarien, edustajien ja naisilla tähtettyjen ajopelien seuraamina. Sanotaan kulkueessa olleen lähes 2,000 henkeä, jotapaitfi katuwieret olivat kaikfiällä täynnä katsojia tai seuraajia.

S. S.-R.-W.-Seuran 20:n es juhliakulkue, Calumet, Mich.

„Toiwon Liittolaita“ ja esusajia. (N:o 2).

Kiertomatka läpi Calumetin valtakatujen, Calumet & Seclan muhteitten rakennusten ympäri ja takaisin kaupungin kautta Tamarack puistoon oli pitkä ja uuvuttava varsinkin naisille ja lapsille, josta syystä ruoka ja juoma maistui erinomaiselta kun sitä juhlapaikalla vihdoin saatiin.

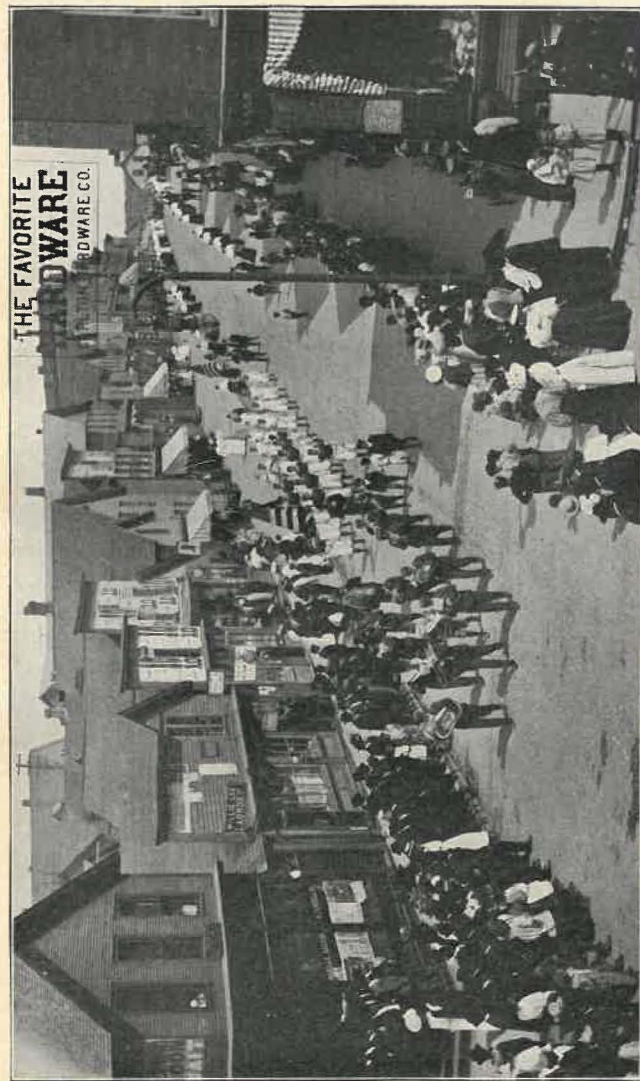

Pastori W. Nautanen.

J u h l a - o h j e l m a.

Kun sitten oli hiukan lewähdetty ja tyhdytetty ruumiin tarpeita, niin alkoi tuossa kello yhden tienoisja ohjelman suoritus. Sillä wälin oli kerääntynyt kansaa puistoon tuhansissa lukien.

Sänmaan wirsi, Maamme ja America sekä soitet-

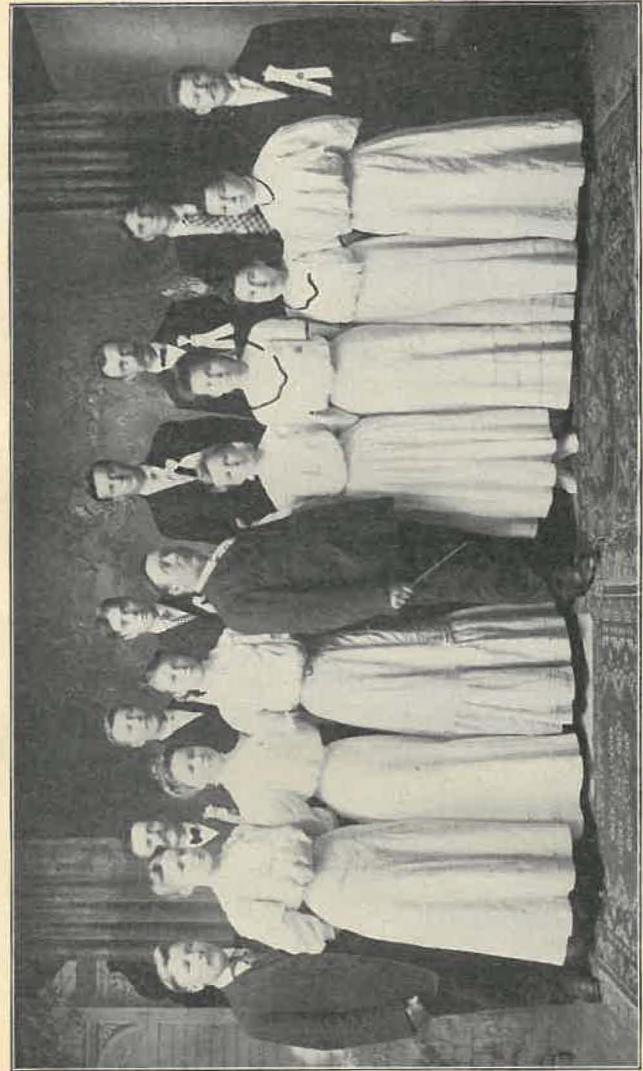
S. R. W. Seuran 20:nä juhlatuone, Calumet, Mich. South Kangen inen. Istitus, voimistelijat ja laulajat. (No 3).

tiin että laulettiin, niin juhlallisen vaikuttavan voimakkaasti, että moni sydän heltyi ja silmä wettyi sitä kuullessa. Tervehdykspuheen piti ohjelman ohjaaja Oscar Friskey ja juhlapuheen, joka ufkui sekä lämpöä että voimaa, piti pastori B. Rautanen. Seurasi sitten ohjelmassa juhlaruno, jonka sujuvasti ja kuuluvasti esitti nuorukainen Arwid Hyväri. Puhujina esiintyivät englanninkielellä pastorit J. Wargelin ja E. Marwin, jonka puhe on jitemmin suomennettu Raittiuslehdelle ja suomenkielellä Jaakko E. Saari, joka puhui tunnetulla vaikutuksellaan. Sihteeri Kaminen oli tuonut mukanaan joukon pieniä apulaisia, joitten kansja edusti lasten raittiusyhötä. Kolme poikaa ja yhtä monta tyttöä astui lavalle juhlatwelyssä kantamansa kilwet käsissään, asetuiwat riviin ja kajauttiwat heikoilla äänillään Toiwon Riiton marsjin ensi wärsyn, jonka perästä johtajansa Kaminen teki heille kysymyksen: Mitä Kristus teki ja janoi kerran kuullessaan opetuslastensa kiistelewän siitä kuka heistä suurin olisi? Lasten wastattua tähän Markuksen 9 l. 36 ja 37 wärsyhjen sanoilla, puhui opettajansa näitten sanojen johdosta wakawia sanoja welwollisuudesta lapsia kohtaan, tehden sitten kysymyksen lapsille mitä jama Mestari janoo niille jotka eivät täytä welwollisuuttaan lapsiin nähden? johon lapset wastasjivat edellä wiiitatun luvun 42 wärsyn sanoilla, joitten johdosta seurasi puheen edellistä raskaampi puoli. Laulettuaan Toiwon Riiton marsjista wiimeisen wärsyn poistuuiwat lapset lavalta.

Puheitten wälillä kajahteliiwat wuoroin soiton, wuoroin laulun säweleet ja sekä innostus että juhlatunnelma näkhi tarttuneen kaikkiin läsnäolewiin.

Seurasi sitten kilpailujen wuoro. Soittokunnista oli „Sumina“ ainoa ja sai tietyksi arwostelijoilta ensi

Ståns Sefatööri, Salmes, Mich.

palkinnon oikeuttavan lausunnon. Guminan soitto onkin jellaista että se vastaa täysin ensi luokan vaatimuksia.

Sekafuoroja oli kaksi: „Rastas“ Calumetista ja Hancockin Sekafuoro. Näistä ei kumpikaan ollut niin onnellisia, että olisi saanut ensi palkintoa, vaan jaettiin heille tasaväkisinä toinen palkinto kummallekin. Mieskööri ei ollut muita paitsi tavaksi tullut „Sätärieska“, joka täällä kerta lauloikin laulut melkoisen puhtaasti. Voimisteluseuroja esiintyi Hancockin „Reipas“ ja „Suima“ South Rangelta. Näitten välisessä koitossa pääsi Suima voittajaksi ja sai ensi palkinnon, joten Reippaan pojat menettivät monta vuotta pitäneensä Weljeyshseuran kunniasauwan.

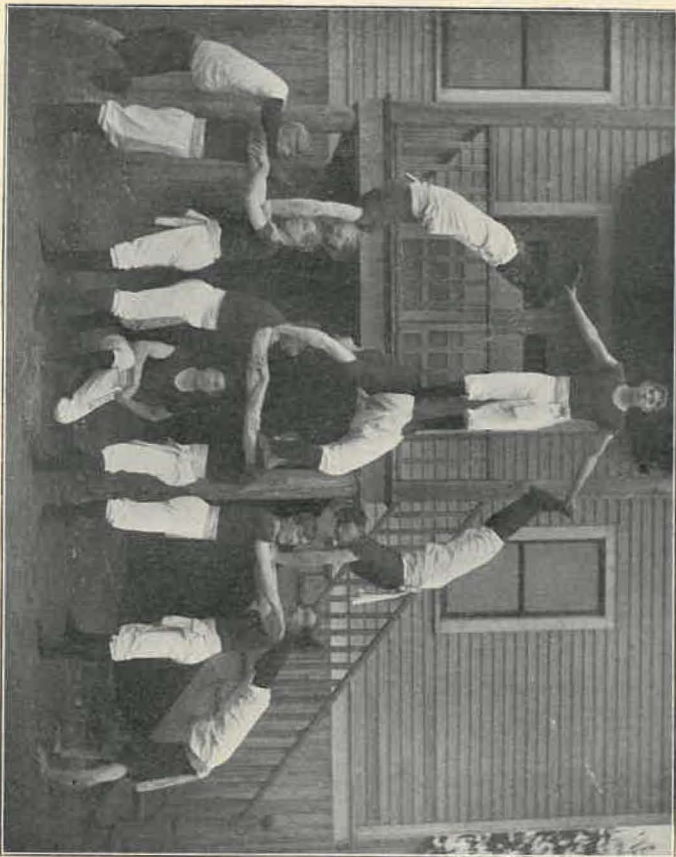
Täten oli päivä kulunut iltaan. Wähneinä palattiin kaupunkiin, jossa vielä oli vähän ponnistettava. „Guminalla“ oli ensin konsertti kaupungin talolla ja sitten oli Uusi Wartiija seuralla konsertti sotilaskasarmissa, joihin tilaisuuksiin saapui melkoiset kuulijakunnat. Saatiin vielä kuulla erinomainen luento pastori Rautaselta, runo mrs. Palmerilta, soittoa Guminalta, laulua Rastasta ja näppäriä temppuja Suiman pojilta. Olivatpa „Wäinön Toiwon“ tytöt ja pojatkin vielä tilaisuudessa ja esiintyivät kummaelmalla.

Tyhentyvänsä onnistuneen juhlan suhteen joskin vähneinä wetähdyttiin vuoteilleen ja S. R.-R. Weljeyshseuran 20:nes yleinen vuosikokous ja juhla oli päättynyt.

Voimistelu-seura „Suima“, South Range, Mich.

Terme Teille Lännen siskot!

Tällä hetkellä istuu Suomen kansaneduskunta poh-
timassa kieltolakityhmystä. Ja me kärjivän, apua pyh-
tävän äidin lapset, me värjemme päätöstä odottaes-
jamme. Me olemme wakuutetut siitä, että ellenime kiel-
tolakia awuksemme saa, emme woi wapautua wärijuomien
tuhotulwasta.

Mutta yhtä hywin kuin tämän, hymärrämme myös
sen, ettei kieltolaki yksin meitä pelasta. On sitäpaitji teh-
tämä yksilöllistä, perjoonallisen wakaumuksen tietä käy-
wää raittiustyötä — on tehtävä kodit raittiiksi. Ei siis
yksin lainsäädännön ja siitä johtuwien olojen uudistuk-
sen kautta waan myös sydänten ja luonteiden puhdistu-
misen ja lujittamisen kautta tahdomme luoda uutta, rait-
tiimpaa, todellisempaa ja onnellisempaa poistuwana, kär-
jimykkiä tuottawan tilalle.

Saammeko kieltolain, on sen käytännössä toteutu-
minen sekä elämän raittiuden kehittämisen woinia kshy-
wä tehtävämmä; pettäkö toiwomme, on taistelumme
olewa entistä ankarampi. Woinia siis vielä tarwitaan,
onhan wihollisemme wäkewä, onhan hänen waltakuntan-
sa laaja! Meitä naisiaakin kutsuu raittiustyö woinien
mittelyhn. Ja minä luulen toden lausuwani, kun sa-
nor, että meistä jokainen tahtoo taistella oikean ja hy-

wän puolesta, kunhan waan tulemme kaikki käsittämään minkätähden ja miten työtä on tehtävä.

Tyhjentävää vastausta näihin kysymyksiin en tässä voi esittää, pyyhän waan lausua muutamia ajatuksiani asiasta. — Miksi olisi nuori nainen raitis? Eräs nuori tyttö kirjoitti kerran päiväkirjaansa: „Jos minulta kysyttäisi, mitä kaikkein mieluummin tahtoisin lahjoittaa jille miehelle, jota rakastan, vastaisin: hyvän, toimintahaluisen ja terveen waimon. Tämä olisi mielestäni paras lahja rakastettavalle miehelle. Tokainen nainen, joka tahtoo palkita miehensä tai tulewan miehensä rakkaudesta voi sitä tehdä myös terveyttään hoitamalla“. Mutta todellisen terveyden yksi tukipylväs on ehdoton raittius. Nuoren naisen tulee siis olla raitis sekä oman terveytensä että tulewan kotinsa elämänonnen tähden. Vielä on huomioonotettava se vaikutus mikä nuorella naisella on seurapiiriinsä. Monet miehet ovat wakuuttaneet, että jos nuoret naiset itse olisivat ehdottomasti raittiita ja pitäisiwät yllä raittiuswaatimusta, olisivat miehetkin pian raittiita. Nuoren naisen on siis woimansa tuleen tuotawa, auttamaan ihmiskunnan wapautumista hirmuisesta alkoholi-wihollisesta. Nuorten naisten on suojeltawa tulewat kodit. Vännen juomalaiset nuoret naiset! Nuoriso raittiiksi ja elämänhaluiseksi ja tulewat kodit raittiiksi! — siinä yksi tärkeimmistä tehtäwistämme.

Miksi sitten waimo, miksi äiti olisi ehdottomasti raitis? Sallikaa minun kertoa pieni kappale elämästä. Eräs perhe oli muuttanut wilkasliikkeisesta oluttehdaspitäjästä toisen pitäjän metsäkulmalle. Perheen isä oli „olueenmenewä“, mutta t a h t o i raitistua. Kolme kunkautta oli hän uudesja talosja aiwan raitis. Emäntä iloiaksi. Hän peji lattiaa puhtaaksi, piti ikkunat kirkkaina,

lasten waatteet puhtaina ja ruokaa hän laittoi pöhtään niin hymää kuin taisi, menipä vielä ukkoansa vastaan — fin tämän kaupungista tullesja raittiina. Mutta 3-kunkautisen onnen ajan perästä tuli isäntä taas kerran juopuneena kotiin. Emäntä ei mennyt vastaan — waan isännän tupaan tullesja alkoi torua häntä. Isäntä painoi owen hiljaa kiinni, meni naapuriin ja joi. Satuin taloon seuraavana päivänä tämän jälkeen. Istuimme isäntä, emäntä ja minä jutellen kamarisja. Isäntä sanoi: „kylä minä y m m ä r r ä n, että minun tulisi luopua wätkjuomista“. „Wastakos sen nyt ymmärrät“, tokasi emäntä ja lähti pois. Isäntä toisti äskeisen lauseensa ja jatkoi „mutta minä e n w o i niinkauan, kun waimoni on noin paha“. Rhyneleet alkoivat kieriä hänen silmistään. — — — Kun lähdin talosta, peitti isäntä itsensä wuoteeseen ja itki ääneensä kuin lapsi. Ymmärrättekö mitä hän itki? Minä käsitin hänen itkewän ensin omaa heikkouttaan, mutta myös sitä, ettei hänen waimonsja häntä ymmärtänyt. Hän oli luonne, joka kaipasi tukea taistelussja, kaipasi hellhyttä ja osanottoa pyhäkseen rohkeana. Ja hänen waimonsja, se ainoa, joka olisi woimut häntä tukea — hän työnsi towerinsja heikkouden hetkellä takaisin wihollisen syliin. Ja se waimo, joka tämän teki hän itse „otti wiinilasjin“. —

Raista on sanottu kodin sydämeiksi. Olakseen onnellisen kodin hymä sydän tulee waimon itse olla ehdottomasti raitis ja auttaa miestään taistelussja kodin raittisuuden puolesta. Ja minä uskon, että kun rakastawa waimo koko rakkautensa woimalla tahtoo miehensä ja kotinsja onnen wuoksi wätkjuomat kodistaan karkoittaa, tahtoo sitä mieskin. Waimoina siis taisteluun miestenne rinnalla kotien raitistuttamiseksi!

Ja äiteinä — niin, mitä woikaan werrata niiden

syiden painavuuteen, jotka äitiä melvoittavat raittiuteen! Onhan hänelle kalliit lapsensa, onhan hänen elämänsä tuhansilla siteillä lapsiin sidottu. Hänen terveydestään riippuu lasten terveys osaltaan, hänen antamistaan eväistä lasten kestävyys elon ankarassa taistelussa. Oi, eihän tahtone rakastava äiti kantaa poivellaan alkoholi-käärmettä, joka hänen lastensa elämän myrkyttäisi! Ei, vaan raittiina tahtomat äidit jakaa tuleville polville voimaa, terveyttä ja sielun jaloutta. Vännen suomalaiset äidit! Olkaa poikienne ja tyttärenne ymmärtäväisiä kasvattajia, heidän jaloja etukuviaan ja helliä suojelejoitaan!

Vännen siskot! Waikka erillään olemme, yhtykäämme taistelussa yhteistä vihollista, wätkjuomia vastaan! Yhtykäämme miesten mukana työskentelemään Suomen suwun raittistuttamiseksi ja kehittämiseksi.

Olkaamme itse raittiit ja walloittakaamme kodit raittiudelle!

Helsingissä 17. 10 1907.

S u o m e n t y t t ö .

Eduskunta.

Suomen kansan eduskunnan suomalaisen puolueen erojaispäivällisillä esittänyt LIISI KIVIOJA.

Äsken vielä näin unta,
että uusi eduskunta
kammarissa kauniisti
kansallemme lait laati,
kaikki epäkohdat vaati
poistettavan peräti.

Vedet toivoi kalaisiksi,
metsänriistojakin siksi
lisääntyvän runsahasti,
jotta köyhät kaikki saisi,
eikä mikään rajoittaisi
pyytehiä pyytäjän.

Toivoi täyden tasa-arvon
jota maailmassa harvon
kukaan muille tunnustaa.
Toivoi sitä aikaa uutta,
ettei kukaan rikkautta
saisi, eikä tahtoiskaan.

Toivoi aikaa eloisata,
jolloin hauska kulkurata
joka soppeen kiidättäis.
Kulkuneuvon toivoi parhaan
ettei polku, viepä harhaan
enään kuljettava ois.

Koulut tahtoi joka soppiin,
että lapset kaikki oppiin
estämättä ennättäis.
Naisillekin hyvät päivät,
vaikka lemmyyttä jäivät;
kaikki kaatuis hyvin päin.

Viinavirroillekin salvat,
että juomaveikot halvat
ihmisiksi saataisiin.
Kieli toivottihin yksi,
vanha tapa hyljätyksi
vihdoinkin jo virkettiin.

Kaikki oisi käyvän luullut,
jollei itse oisi kuullut,
kuinka kuohui Kunta tää.
Jokaisella oma tahto,
jok'ei toisen mieltä kahto,
vaikka johtaa sama Pää.

Joku kipunan kun viskaa,
köyristyypi monta niskaa,
säkeniä jo sähköää.
Toinen syyttään aina toistaan
kilvan rientää itse loistain,
puhekuoro puhkeaa.

Kesken on tää uni vähä,
saispa joskus toiste nähä,
toteutuuko toivot nuo.
Kykeneekö Suomen kansa
muodostamaan olojansa,
että niissä elää vois.

Kammari ois hyvä yksi,
asujisto kun ois kypsä
toisiansa ymmärtään.
Osoittaisi paljon mieltä,
kun ei kaikki käyttäis kieltä,
joita puhe innostaa.

Raittiuskansamme yhteenliittymishanke.

Muutos eri ryhmiin hajautuneen raittiuskansamme yhteenliittymisestä ei suinkaan ole mikään aiwan eilispäiväinen päähänpisto. Siitä on aina silloin tällöin lausuttu sana, pari sekä julkisuudessa että yksityisissä keskusteluissa; melkeinpä heti alkaen siitä ajasta, jolloin useampia eri raittiuserjestöjä siirtokansamme keskuuteen muodostui. Se, yhtähyvin warojen kuin voimainkin tuhlauks, mikä koitui raittiuskansamme työskentelystä hajallaan eri ryhmiksi, on ollut niin silmiinpistävä, että ajattelevimmat raittiushemie me eivät ole sen suhteen saattaneet waijeta. Onhan tässä suuressa ja rikkaassa maassa saatu monella muulla toiminnalla nähdä miten sitawastoin hajanaisien voimain yhteenkokoaminen ja keskittäminen ennen pitkää muodostaa todellisen mahdin. Ja kun raittiuskansain, omalle ajalleen uskollisena, luonnollisesti tahtoo esiintyä wäkijuomaliikettä wastustaessaan niin woimakkaana mahtina kuin suinkin mahdollista, on aiwan luonnollista, että jonkunlainen woimain keskittämiseen pyrkimys on lähes yhtä wanha kuin hajaannuskin.

Mutta haawoja, jotka aikoinaan on tullut isketyksi kotonaisen kansallisuuden kansallisuusruumiiseen, ei saata muutamassa päiwässä parantaa. Se, suomalaisen kansanheimon suurta sukupuuta jähtävä eripuraisuuden

työpä kun nyt kerran pääsi lewittämään tartuntaansa Amerikan suomalaisen raittiuskansain keskuuteen, niin se wain jatkoi järkemistään ja repimistään, waihkapa jottut jo waaran huomasiwatkin.

Suomalaisen kansanaineksen luontaisia ominaisuuksia on muiden muassa mitä hellittämättömin itsepäisyys, ja siitä itsepäisyydestä eivät missään tapauksessa tahtoneet luopua ne raittiushyötä ohjaawat miehet ja naiset, jotka oliwat hajaantumisen sallineet tapahtua. Tosinhan ei hajaantuminen raittiuskansamme keskuudessa ole tapahtunut yhtä rumalla ja repiwällä tavalla kuin esim. hajaannus seurakunnallisella alalla on tapahtunut, sillä onhan useita itsenäisiä raittiuseruroja muodostunut wasta hajaannuksen jälestä; mutta ellei jyrkkä itsepäisyys olisi alkujaan päässyt hajaannusta aiheuttamaan, niin on aiwan luultawaa että itsenäisetkin raittiuserat aiwan wähällä waiwalla olisi saatettu liittää yhteen päähdistykseen. Hajaannuksen siemen kun kerran oli kylwetty, niin se wersoi jo laajemmalla kuin wain omalla warjinajella pellollaan.

Mutta yhtä suurella itsepintaisuudella kuin toiset pyyhivät kiinni niissä kaikenlaisissa shissä, mitkä raittiuskansaa pitivät hajallaan, yhtä itsepintaisesti toiset kerta kerran jälestä teroittiwat miten suuri häwiö raittiuskansain hajallaan työskentelemisestä koituu itselleen raittiuserialle. Ja ennen pitkää täytyi selwäin tosiasian päästä waiikutukseensa woiitolle. Raikkialla alettiin periaatteessa tunnustaa suomalaisen raittiuskansain yhteenliittymisen tarpeellisuus ja hyödyllisyys.

Yhtymisen tarpeellisuuden yhteinen tunnustaminen luonnollisesti oli jo suuri woiitto itse yhtymiserialle, mutta äärettömän kaukana oltiin wielä käytännöllisestä yhteenliittymisestä. Tokaisessa pääyhdistyksessä, wieläpä

jokaisessa itsenäisesjässä raittiusseurassa ylipäänsä pidettiin sääntöjen jokaista pykälää, jokaista sanaa muuttamattomana ikuisiin aikoihin saakka, ja kun eri yhdistysten säännöt nyt muutamissa, osaksi jangen vähäpätöisissä siunausioissa sisäljivät erilaisia määräyksiä, waikkapa ne itse raittiuswaatimuksen suhteen olivatkin samalla kannalla, niin käytännöllinen seurain yhteenliittäminen monenkin mielestä tuntui kerrassaan mahdottomalta. Useain S.-R.-N. Weljeyshseuraan kuuluvain paikallis-yhdistysten jäsenten oli mahdoton käsittää miten wakawaa raittiusystötä saatettiinkaan tehdä leikkien ja tanssien, kuten naapuriyhdistyksessä tehtiin, — ja itsenäisen seuran jäsenet taas puolestaan iwailiivat Weljeyshseuraan kuuluvan yhdistyksen kokouksia yksinomaan uskonnollisiksi hartaushetkiksi, joilla raittius-asian kansa oli perin wahan tekemistä.

Tällaiset katjomuskannat olivat eri yhdistysten yhteenliittymiselle ensi näkemältä aiwan ylipääsemättömänä aitana, samoin kuin ne owat vieläkin yhteenliittymis-asian onnistumiselle wakawana waarana. Eikä iinä kyllin että eri yhdistyksissä muutamista asioista ajateltiin jyrkästi eriawällä tawalla, waan eri yhdistysten jäsenet myöskään eiwät edes koettaneetkaan tehdä mitään, pääsikäseen hymmärtämään toisiaan, ja toistensa mielipiteitä.

Kaiken muun lisäksi pitivät S.-R.-N. Weljeyshseuran jäsenet hellittämättömästi kiinni wanhimman ja suurimman yhdistyksen jäsenyys-aruostaan. Se eiwät yhtoneet kuulla puhuttawankaan mistään muusta yhtymisestä kuin sellaisesta että kaikkien muiden seurain olisi yhdyttävä S.-R.-N. Weljeyshseuraan ilman ehtoja. Myöskään olivat S.-R.-N. Weljeyshseuran paikallis-yhdistysten useat wanhat ja kokeneet jäsenet huomaawinaan kaikissa toisentapaisissa yhtymisiteissä jonkun uuden hajoitta-

miskeinon. Sillä yhdyntän puuhaajainkin rebellisiä tarkeitusperiä useasti epäiltiin.

Suunnilleen tämantapaisella kannalla olivat allekirjoittaneen mielestä asiat niihin aikoihin kuin pastori Heikki Anias-wainaja alkoi huomattawalla tawallaan tunnustella raittius-asian harrastuksen sywyttä Suomen Synoodin kirkkoryhmän johtawissa piireissä. Ja miten ollakaan, niin ainakin osittaisesti käwi selwille, että ei sillä taholla ollutkaan raittiusseuratyölle niin aiwan suosiollisia kuin jotkut raittiusseuralaiset ehkä olivat itelleen luulotelleet. Toisen kirkkoryhmän, Kansalliskirkkokuunnan, johtawain ainesten kylmä suhde raittiusseuratyöhön niinkään tiedettiin.

Samaan aikaan alkoi Amerikan suomalainen sosialistinen ryhmä kerskaillla että heidän ohjelmanja ainoastaan saattaa taata Amerikan kansalle kieltoain. Ja samalla sosialistisen ryhmän taholta perin ankarasti hyökättiin kaikkien raittiusseurojen, yhtiä hywin eri päähydistykseen kuuluwain, kuin itsenäistenkin seurojen toiminnan kimppuun. Mutta kun raittiuskansja tiesi että tämän maan sosialistipuolueen ohjelmassa ei edes ollut kieltoain vaatimusta, eiwät selwänäköiset raittiusmiehet ja naiset saattaneet sosialisteissa nähdi mitään muuta kuin yhden uuden wärijuomapuolueen jäseniä. Wastustajinaan alkoivat raittiusseuralaiset ja sosialistit toisiaan yleensä pitää, waikkakin sosialistit tarjoliwat edelleen raittiuskansalle ohjelmanja wakuutellen että he kyllä otawat kieltoain vaatimuksen ohjelmanja kunhan kerkiawät.

Näin ollen muodostuiwät olot wähitellen sellaisiksi, että raittiuskansja ilman mitään erinäisiä opetuksiaakin huomasi joutuneensa sellaiseksi keskustaksi, joka ei saata olla yhtiä äärimmäisten wanhoillisten, eikä myöskään

äärimmäisten radikaalien kanssa. Ja kun tällaiseen asemaan tunsiwat joutuwansa jokaisen raittiusjärjestön jäsenet, alkoivat he tietysti entistä enemmän ajatella yhteenliittymistä keskenään. Saman aatteen miehet ja naiset tunsiwat entistä voimakkaampaa tarvetta saada hekin koota woimansa yhteen raittius-aatteen lipun alle. Pääpyrkimys saatuksi jälleen johtotähden aseman.

Edullisesti waikeuttivat myöskin Suomen tapahtumat yhtymisharrastuksen juurruttamiseen. Kun siellä tehtiin uudistuksia, heräsi siirtokansankin keskuudessa halu saada aikaan edes jonkunlaisia uudistuksia omisssa pyrkimyksissään. Täällä saatiin nähdä että Suomessa kansan yhteistä parasta filmälläpitäen epäroimattä muutettiin näitä satawuotisia, muuttamattomiksi luultuja perustuslakeja, ja luultawasti sellainen muutos- ja uudistuswirtaus sai aikaan sen, että useat raittiusseurainkin jäsenet lukiwat kerran läpi seuransa säännöt siinäkin mielessä, että eiköhän niissäkin sentään saattaisi olla jotain uudistamisen ja korjauksen waraa. Luulen tämän waikeuttaneen ainakin osaltaan siihen, että S.-A.-M. Weljeyseuran keskuudessa ei enää pidetä läheskään wälttämättömänä kaikkein muiden seurain liittymistä siihen, Weljeyseuran sääntöjä muuttamatta.

Ja wihdoin yksi seikka, mikä Suomesta päin kaikkein waltawimmin waikeutti ei ainoastaan raittiuskansan yhteenliittymisen elwoyttämiseen, waan kansallisen kokoomisthön elwoyttämiseen ylipäänsä, oli Suomen waltiolisten puolueiden kiwas taistelu toijiaan vastaan.

Kun täällä siirtokansan pikku ryhmät riidellä natiselitelwat toistensa kanssa, ei sitä täällä niin turmiolliseksi huomattu kuin mitä se todellisuudessa oli. Suomessa siirtokansan riitelhä kyllä surkuteltiin ja naurettiin, mutta mitään ei sieltäpäin niiden estämiseksi kuitenkaan tehty.

Mutta jitte kun siirtokansa täältä meren takaa sai seurata Suomen puolueiden kamppailua, ja nähdä miten puolue-etuhen wuofsi useasti pantiin kansan yhteinen etu wakawille waaroille alttiiksi, wasta jitte opittiin täälläkin elwämmin tajuamaan meidän puoluetaiteluiden juuri turmiollisuus. Ja me olisimme tojiaan olleet typeriä, elleimme olisi ryhtyneet ainakin aiheettomia ryhmäkamppailuja omasta keskuudestamme kiireen kaupalla poistamaan.

Olkoonpa nyt kaikkien näiden waikeuttimien lisäksi muut woimat ja seikat olleet raittiuskansamme waikeuttamassa missä määrin tahansa, ne jääkööt kuitenkin tässä mainitsematta, ja mahdoton olisi kaikkia niitä mainita-kaan. Mielestäni owat nyt mielet raittiuskansan yhdyntän asialle siinä määrin kypsyneet, että yhdyntän harastajat saattawat toiwoa parasta. Nyt ei raittiuskansan käytännöllinen yhtyminen ole enää wain kaukainen utukuwa, waan saatettanee se pitää ajan kysymykseenä. Jos raittiuskansan „rauhankokous“ ensi tulewan tammi-kuun 6 ja sitä seuraawina päiwinä tekee De Kalbisissa tarkkaan harkiten työtään, niin yhtyminen ehkä piankin tapahtuu.

Luulen woiwani olla wakuutettu, että tuohon, Amerikan suomalaisten raittiusyhdyntäsieltämättä historialliseen yhtymiskokoukseen, ei tule edustajana saapumaan ainoatakaan yhtymis-asian wastustajaa. Kuitenkin raittiuskansaa tietää sen, että nuo muutamat edustajat eiwät woi yhtymisestä päättää, waan tulewat sen raittiusseurain jäsenet itse tekemään. Ainoastaan suunnitelman laatiminen on „rauhankokouksen“ edustajain tehtävä. Siellä laaditaan „rauhanehdot“, jotka jitte jätetään seurojen jäsenten itsensä hwoykyttämiksi.

Wielä ei siis suinkaan ole yhtymiskysymys ratkaisu; ja sen vuoksi että se ei vielä ole ratkaistu, mutta ratkaisun aika kuitenkin jo on lähellä, olisi nyt jokaisen yhtymis-ajaa harrastaman riennettävä tekemään raittiusseuraweljilleen ja sisarilleen selwäksi yhdyntän suuri tärkeys. Se olisi saatava selwäksi jokaiselle raittiusseuralaiselle, sekä raittius-asian menestystä että siirtokansamme onnea silmälläpitämällä. Teroitettakoon edelleen raittiusseurain jäsenille tuota suurta, ja ehdottomasti paikkansa pitävää totuutta: „Yhdistettyinä me seisomme mutta hajallaan ollen kaadumme“.

Nyt on Amerikan suomalaisella raittiuskansalla kaikkein vähimmin oikeus kaatua. Tuoreet wiestit Suomesta owat tuoneet sen meille mieluisan sanoman, että Suomen kansaneduskunta on yksimielisesti hyväksynyt yleisen kieltolain yhdeksi arwoikkaimmista helmistä Suomen lakikoelmasja. Suomen kieltolaki kaipaa tätä kirjotettaessa wain suuriruhtinaan allekirjoitusta. Toiwottawasti saa tuo terpetullut laki sen wälttämättömän wahwistuksen. Mutta wahwistaapa suuriruhtinas sen tai ei, niin Suomen kansan historiaan on nyt kuitenkin tehty yksi uusi, mitä kaunein ja sisältörikkain lehti. Antakoon se siirtolaiskansallisuutemme raitteille joukoille uutta intoa liittää kädet käsihin. Siten tekee Amerikanfin suomalainen raittiuskansja ikimuistoisen lehden omaan historiaansa.

Wiimeaikaisista tapahtumista Suomessa olemme saaneet paljon elwytystä tälle tärkeälle yhtymis-ajalle; antakoon sen vuoksi tuo kieltolain säätäminen meille intoa saattaa alottamamme työ onnelliseen loppuun.

Woimatta tällä kertaa kauemmin wiipyä tässä mieluisassa aineessa, pyyhän wain jättää nuo ylläolewat hajanaiset lauselmät raittiuskansamme luettawiksi. En ole niitä kirjoittaessani silmällä pitänyt lainkaan erityisemmin S.-R.-M. Weljeyshseuran jäseniä, syystä, että otaksun jokaisen raittiin naisen ja miehen koettawan hankkia itselleen tämän Raittiuskalenterin.

Omasta puolestani tulen aina edelleen pitämään parhaana keinona yhtymis-ajian toteuttamisessa sitä, että yhteinen aatteemme raittius-aate kohotetaan paljon korkeammalle kaiffia muita raittiusseuraimme harrastuksia. Tuon yhteisen aatteemme woima kyllä itsestään pystyy meidät yhdistämään. Yhdyntän toteuttamiselle käytännössä pidän suuresti helpottawana keinona paikallis-yhdistysten itsehallinnon laajentamista erinäisissä sisäistä työtapaa koskewissa kohdissa. Näitä kahta asiaa, nim.: raittius-ajian kohottamista raittiusseurain kaikkein muiden harrastusten yläpuolelle ehdottomasti wallitsewaksi woimaksi, ja paikallisseurain itsehallinnon laajentamista sisäistä työtapaa koskewissa kysymyksissä, tulen pitämään johtolankanani mikäli tulen tämän yhteenliittymis-ajian kansja tekemisiin.

Duluth, Minn., 10 p. marrask. 1907.

S. W. Silius.

Tupakan käyttämisestä.

(Suomen Urheilusehti.)

Tupakkakyshmys, joskin meidän maasjamme suhteellisesti vähän pohdittu, on sekä kansataloudelliselta että terveydelliseltä näkökannalta katsottuna sangen tärkeä ja siihen nähden kulkewa käsitädesä raittiuskyshmyksen kanssa, jostaan se ei ole tämän weroinen. Molemmat, sekä tupakka että alkoholi, ovat nautintoaineita ja semmoisina eivät juinkaan wälttämättömiä ihmisruumiille. Päinwastoin ovat ne aineita, jotka wäärin käytettyinä woitwat saada aikaan suuria sekä terveydellisiä että aineellisia waurioita.

Koska näin ollen molemmat kyshmykset ovat läheisessä yhteydessä järkipärisen urheilun eli laajemmin sanottuna yleisen terweydenhoidon kanssa, esitän tässä muutamia kohtia tupakan käyttämisestä.

Mikä tekee tupakan nautintoaineeksi?

Siinä löytyvät niin kutsutut kaswi-emäksiset eli alkaloidit, joita kemiallisesti tutkittuna on siinä hawaittu olewan hywin monta. Tärkein näistä on tuo kaikille tuttu nikotiini, joka wapaana on öljymäinen, wäritön, polttawan karwasmauinen, ilkeä tupakanhajuinen neste. Tuoreissa tupakanlehdisissä ei löydy nikotiinia tähttä yhtäkään prosenttia, mutta kuivissa woi sitä löytyä aina 10

prosenttiin asti. Tupakka semmoisenaan ei ole sopiwa nautintoaineeksi, waan täytyy sen saada „kähdä“, jolloin siihen syntyy useita uusia aineksia, käymis-öljyjä, mitkä antawat tupakalle tawallaan miellyttävän hajun. Nikotiini määrä alenee kähdessä, joten se walmiisja, hywäsä polttotupakasja on noin 2 %.

Paitji käymistä, käytetään raa'an tupakan walmistamiseen useita muita keinoja jekoittamalla eri aineksia, kuten rhytejä, sokeria, siirappia, spriitä, y. m. aina sen mukaan, laitetaanko siitä nuuskaa, sikaaria tai muuta tupakkaa. Nikotiini-määrästä ei juinkaan riipu tawaran laatu, waan alkuperäisistä kasweista sekä eri walmistustawoista.

Onko tupakan käyttäminen wahingollista?

Wastataksemme tähän, on meidän otettava huomioon ne eri tawat, miten tupakkaa nautitaan.

Polttamisessa syntyy sawu, joka syntyy tuliferroksen lähellä olewasta kuumenewasta ferroksesta, on pääasiasja wejihöyryä, johon on jekoittunut hiiltä ja haihtuwia käymis-öljyjä kuin myös nikotiinia höyryn muodossa. On tieteellisesti todistettu, että tupakan sawu todella sisältää nikotiini-myrkkyä höyryn muodossa, ja se todistus on suuri-arwoinen.

Tapa, miten kukin polttaa, on tietyksi hywin erilainen. Ne, jotka paljon polttawat, wetävät eli „nielewät alas“ sawun keuhkoihinsa (osaksi myöskin watsaan), joista se ei täysin samallaistena takaisin tule, waan jää siitä aina hiiltä sekä noita alkoloideja enemmän tahi vähemmän keuhkoihin. Nikotiini imeytyy ruumiiseen, tultuaan yhteyteen limakalwojen kanssa, ja kuta enemmän aikaa se saa seistä suussa, nielusja, henkitormessa tahi keuhkoissa, sitä suurempi on myrkyttämisen waara.

Tupakan pureminen eli „mallin“ pito suussa saa

aikaan ainoastaan paikallisia häiriöitä suun limakalvos-
sa. Ainoastaan siinä tapauksessa, kun käyttäjä nielee
sylen, johon on jekoitunut tupakkamehua, voi sitä syn-
tyä ruuanjulatushäiriöitä.

Uuuskaaminen on kaikista käyttötavoista vähim-
min vaarallinen. Se saa aikaan aivastuksen, jolloin
jo suuri osa tupakkaa poistuu. Pitempiaikaisesta käyt-
tämisestä häiriytyy tosin hajuaistin toiminta jonkun
merran.

Kaikki, jotka tupakkaa käyttävät tavalla tai toisella,
käyttävät sitä sekä huvin että nautinnon vuoksi. Työ-
mies, merimies tai kalastaja tuntee tuskaa, kun tupakka
loppuu. Leivän loppuminen on siihen verraten vain
leikkiä. Tupakalla he sanovat voivansa tyhdyttää nä-
län ja janon, poistaa väsymyksen j. n. e. Genkijän työn
tekijä väittää ajatuskyhynsäkin tupakoitsemisesta teroit-
tuvan.

Todellisuudessa vaikuttaa tupakka noiden taval-
laan miellyttävien käymis-öljyn kautta virkistävästi
aivoihin, jota vastoin taas nikotiini vaikuttaa huuma-
vasti hermostoon, isommat määrät lamauttavasti, pie-
nemmat taas haihduttaen hetkeksi ikävät tunteet, kuten
nälän, väsymyksen y. m. Nämä ominaisuudet tavallaan
puoltavat tupakan käyttöä; samoin niinkään sen lääke-
ominaisuudet, jotka nykyisin tosin ovat melkein unho-
laan joutuneet. Sitä paitsi arveltiin tupakan tappavan
bakteereita, vaan tämä ominaisuus on huomattu mitättö-
män pieneksi. Väinvastoin valmistaa se sijaa bakte-
reille synnyttäen katarreja limakalvossa.

Tupakan vahingolliset seuraukset ovat joko äkil-
listä (akutista) tai pitkälistä (kroonillista) laatua,
riippuen nikotiinimyrkytyksestä. Helpoissa myrkytys-
taupauksissa, joita ehkä jokainen on alotteluisissa huomannut,

tulee polttaja joka alussa on ollut hilpeä ja pu-
helias, vähitellen hiljaisempi ja väsymyksen näköiseksi. Hän
kalpenee ja kylmä hiki nousee ihon pintaan. Sykkirau-
haiset erittävät runsaasti. Häntä pyörryttää, sydämen
toiminta kiihtyy ja pahoinvointi päättyy oksennuksella.
Muutamana tunnin kuluttua on väsymys pois ja ter-
veys ennallaan.

Waikeissa nikotiini-myrkytyksissä voi kuolemanin-
seurata yleisen halvauksen johdosta. Eräskin mies poltti
wedon perästä tupakka 18 piippua ja kuoli hetken ku-
luttua. Tämä on selitettävissä kun ajattelee, että niko-
tiini on niin lujaa myrkyä, että 1—2 tippaa sitä saapi
aikaan kuoleman ja että yksi ainoa väkewä sikaari voi
sisältää nikotiinia kuolettavan määrän kahdelle kolmelle,
tupakkaan tottumattomalle täysikasvuujelle henkilölle.

Kroonillisesti nikotiini-myrkytettyjä ovat kaikki
vanhat polttajat, joiden elimistö on tupakkaan niin tot-
tunut, etteivät he voi sen käyttämisestä millään ehdolla
luopua. Myös enemmän ja enemmän he vaan sitä hi-
moitsevat kuten alkoholin, opiumin ja morfinin käyttäjä
näitä huumaavia myrkyjä. Samoin kuin viimemainit-
tujen myrkyjen suhteen ei tupakkaan suhteen voi ku-
kaan edeltäpäin tietää, minkä verran hänen ruumiinsa
sietää tätä myrkyä ja missä määrin hänelle siitä on vuo-
sien eli vuosikymmenien kuluttua terveydellistä haittaa.
Tässä kuten monessa muussa suhteessa on yksilöllinen
taipuvaisuus ja erotus eri henkilöitten välillä suuresta
merkityksestä.

Samoin ovat eri ikäkaudet eri lailla vaaralle alt-
tiita. Lasten ja nuorison on ehdottomasti pidättämi-
nen tupakasta, sillä nuoreen, kasvamaan elimistöön
vaikuttaa myrky paljon vaarallisemmin kuin täysikas-
vuiseen, kehittyneeseen sekä muuten terveeseen henkilöön.

Paitji katarreja hengityslimissä, suussa ja nenässä saapi tupakanpolttaminen aikaan paljon muitakin tautteja. On yleisesti tunnettua, että n. k. huulisyöpä melkein poikkeuksetta tawataan tupakoittijoiilla. Tämä waarallinen tauti kehittyy aina sille kohdalle missä asianomainen henkilö on piippua tahi mälliä pitänyt. Tosin tupakka ei suorastaan ole syövään synnyttäjä, waan se sekä siitä johtuva likaisuus ärsyttää limakalwoa ja siten muokkaa maan tuolle waikalle taudille joweliaakki. Näisillä tämä tauti on perin harwinainen ja ne, joilla sitä on tawattu, ovat olleet polttajia.

Suomauttamatta älköön tässä jääkö se suuri tarunnan waara, joka woi olla olemassa, kun käytetään toisen henkilön imuketta tai piippua. Täten on huomattujen esim. kuppataudin siirtyvän wallan wiattomiin henkilöihin.

Sydän ja werisuonet eiwät liioin jää osattomiksi tupakan waikutuksesta. Kiihtyneempi sydämen toiminta sekä kalkkiutuneet suonien seinät woiwat usein saada alkunsa tupakan liiallisesta nauttimisesta.

Erityisesti on mainittawa, että eräs waarallinen filmätauti on tupakan synnyttämä. Silmän suonikalwossa tapahtuu muunnoksia, potilas alkaa nähdä huonommin sekä jekoittaa wärit; hän tulee wärisokeaksi. Paitji wärisokeita, tawataan kowien tupakankäyttäjien joukossa usein semmoisia sokeita, joilta näkö on häwinnyt määrättyltä alalta filmäpohjassa (n. s. sentrali-iskotomi). Että tupakka on tähän syynä, selwiää siitä, että tauti useimmiten paranee, kun kokonaan kieltäydytään tupakan käyttämisestä.

Tiedämme löytyvän henkilöitä, jotka lihowat tawallista enemmän, jos luopuwat tupakan käyttämisestä. Tämäkin seikka on todistus siitä, että tupakka on itses-

jään tahi että se synnyttää ruumiin rawintotilaan alentawia aineita.

Tästä johtuu myös, etteiwät hywät urheilijat tupakoi. Se owat käytännöllisesti huomanneet tupakan epäedulliset waikutukset. Samoin jokainen, joka tarpeeksi huolehtii terwehdystään ja sen säilyttämisestä, on ehdottomasti hylkääwä tämän tawan.

Kowat tupakkamiehet owat sitäpaitji hywin hermostuneita. Seitä waiwaa unettomuus, päänsärky, pyörötykset y. m. hermohäiriöt.

Siwuuttamatta ei saa jäädä myöskään se siwoton tapa, jolla tupakan wiljelijä usein kohtelee sekä itseään että ympäristöään, niin hywin pilaantuneen ilman kuin muun likaisuuden muodossa.

Kuten huomaamme, on tupakalla tafanaan suuri syntiluettelo, joskaan sen ei tarvitse eikä se aina saakaan näin paljon pahaa aikaan. Että tupakanpoltto woi eri hikiilöihin nähden waikuttaa wahingollisesti, on jokaisen muistettawa, sillä mainitsemani seikat owat tie-teellisesti todistetut.

Näin ollen olisi tietysti parasta, että tupakan käyttö maailmasta tyhten loppuisi, waan niin optimistia me emme parhaalla tahdollakaan saada olla, sillä heikkoon ihmislouonteeseen on tuo huumaawa nikotiinimyrkky saanut siksi wakawan jalanstijan, ettei se siitä hewillä helviä. Niinoa keino olisi waihtaa se toiseen wähemmän waaralliseen ja halwempaan nautintoaineeseen, jolla olisi osaksi tupakan ominaisuuksia, nim. sen hywät puolet, waan semmoista ainetta — ikäwä kyllä — ei wielä ainakaan tunneta. Jos tupakan käyttö ilman muuta lopetettaisi, woiji sijalle astua paljon waarallisempi aine esim. opiumi, joten woiitto olisi wain negatiivista laatua.

Joka tapauksessa olisi suotawaa, että kaikki ne hen-

filöt, joilla asemaansa nähden on tässä suhteessa jonkun-
moinen auktoriteetti, kuten vanhemmat, lääkärit, opetta-
jat ja yleensä sitoutuneet henkilöt, näyttäisivät esimer-
killään sekä myös opetuksellaan, että tupakan käyttö on
ei ainoastaan aivan tarpeeton, vaan kohtuuttomasti
nautittuna juorastaan vaarallinen.

Jos tupakan käyttö jaataisiin loppuun ilman että
muu vaarallinen aine tulisi tilalle, olisi siitä ehdotto-
masti suuri, ei yksistään tervehdellinen vaan myös ai-
neellinen hyöty koko yhteiskunnalle. Kun esim. Suo-
messä menee tupakkaan vuosittain noin 11 miljoonaa
markkaa, niin tuo turhaan heitetty summa todellakin pa-
nee ajattelemaan, eikö tärkeämpiäkin rahajurmia löy-
tyisi.

A. T a s k i n e n.

Pojalleni laulu piikkeistä ja kukkasista.

Sinä katselit silmin kirkkain
ulos suureen maailmaan,
se sulle kaunis, kutsuva on,
ilon ihmeitä tulvillaan.

On kuffia siellä paljon —
on piikkejä kuffien alla.

Olet kasvanut taimena kalliina,
jota vaaroista varjeltiin,
ei tuulet ja kylmät koskeneet
sen lehtihin hentoisiin.

Näit kuffia paljon, paljon,
et piikkejä kuffien alla.

Miten sinne antaa lapseni woin,
missä pistävi piikit nuo,
missä waanivi waara ja kiusaus,
tuhokaswit kuoleman tuo?

Ah, saako mun lastani pistää
ne piikit kuffien alla?

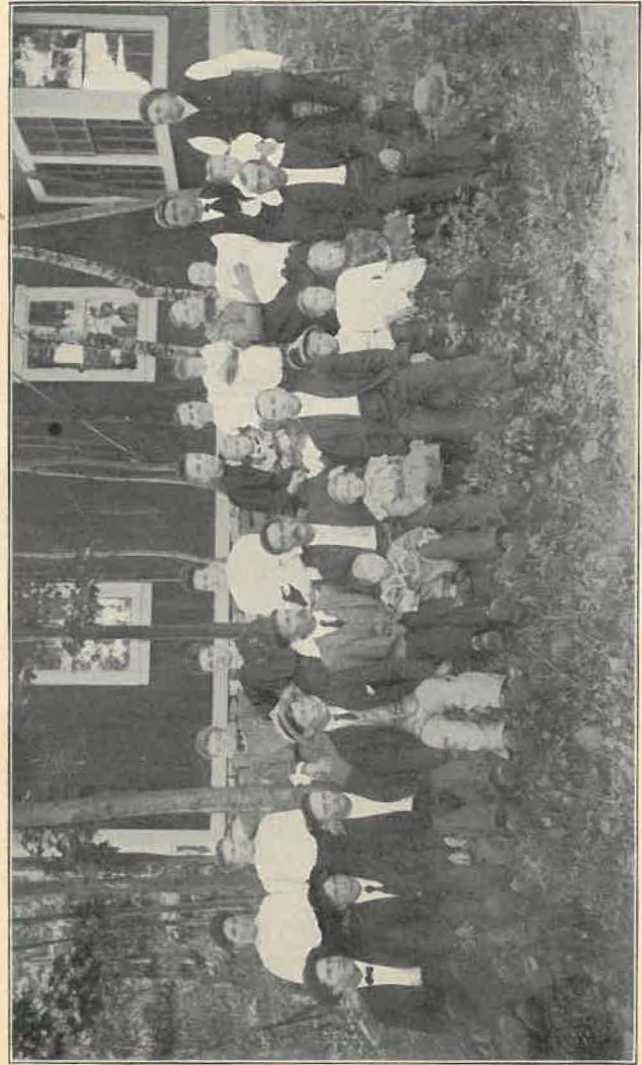

Ei, ei! Sun silmihis kirkkaiiin
walon woimaa henkäilen.
Se taimahan lahjana annettiin,
se suojaa puhtoisen.

Saat selwään kuffaset nähdä,
myös piikit kuffien alla.

Ja silloin hehkulla henkeji
käyt taistohon kalliiseen,
finä woittaaen poimit ja solmeilet
punaruusuišta seppeleen;
ja uljasna lapseni murskaa
tuhopiikit kuffien alla.

Silja Sahti.

„Suden Sääti“ raittiusseuran N:o 102 haati ja jäseniä, Warhara, N. S.

Ensimmäinen ja viimeinen päihtymykseni.

Olesjani vielä varsin nuori, tuskin 14 vuotta täyttänyt poikainen, niin tapahtui tapaus, jota olen saanut vanhemmaksi tultuani inhoten muistella. Se tapahtui tuolla kaukaisessa synnyinmaassa. Jouduin näet ensikerran wäkijuomien waiikutuksen alaiseksi. Niitä sain eräissä hautajaisissa, muutamien naishenkilöitten kautta, jotka toimivat ruoanlaittajina kirkosta palaawaksi odotetulle wäelle. Minua ei laskettu kirkkoon, waan sain jäädä kotiin, eukoille juoksupojaksi, ja warmaanikin he paljo waativat, koska aloin niskoitella enkä täyttänyt kaikkia heidän waatimuksiaan. Siihen tekivät he kumminkin hywän keinon. Oli näet tawallisuuden mukaan laitettu wiinaa näihinkin hautajaisiin, joka niinikään oli uskottu näitten waimojen haltuun. Se walmistivat tästä minulle mietoa makeaa punssia, jossa en paljon muuta makua tuntenut kuin sokerin, mutta joka oli kuitenkin niin paljo wiinalla höyستetty, että kupin tyhjentäyksiäni tunsin kummallisen waiikutuksen käywan ympäri ruumistani ja etupäässä tunsin sitä päässäni, jota alkoi omituisesti huimata. Tulin erinomaisen hilpeälle miehelle enkä enää wastustellut, waikka mitä olisi teetetty, niin ilomielin kaikki tähtin, josta hywillään eukot laittowat lisää sitä makeaa juomaa, jonka minä puolestani

tinkimättä kaasin juuhuni. Kun sitten juoman waiikutuksesta aloin päihtyä ja hoiperrella, niin naurowat eukot minulle ja antowat lisää rohtoa, niin etten enää lopulta kelwannutkaan tekemään palvelusta, waan olin pian huomaamattani siellä kuuluisassa „ryhsänfirkoissa“. Surkeata on, että ihminen jo niin nuorena joutuu niin auttamattomasti wäkijuomien waltaan, mutta sillä tawalla on käynyt minun kanssani. Kun sitten viimein heräsin, niin oli wanhempi wäki jo palannut kirkkomatkalta. Woi „auta armias“ kuinka olin kipeä; päätäni särki niin että luulin siellä olewan suurem joukon kupariseppiä, ja mikä vielä harmillisempaa, wanhempi wäki nauroi ja teki minusta suurta pilaa. Kenenkään en kuulunut antawan nuhtelewaa sanaa, ei waroitawaa neuwoa, ettei wasta sillä lailla tehdä, pikemmin wain kehoitettiin, mutta kuitenkin päätin itsekseni etten enään koskaan sitä wettä ottaisi, joka niin tekee kipeäksi. Tämä päätökseni pitikin niin kauan kun aloin tulla miesikäni, mutta kun siemen jo nuorena oli kylwetty, niin alkoi se orastaa ja kaswaa laihoakin, ja semmoista, joka on kaikkea muuta waan ei hywää. Jouduin maailmanrannan kouluihin, jossa paljo samanikäisiä towereita matkasivat samaa tietä minun kanssani kuningas Alkoholin alamaisuudessa. Senlaisista oli nuoruuteni elämän-ura monine seikkailuineen jo synnyinmaassa, ja tänne Amerikan „wapaaseen maahan“ tultua sitä vielä jatkui. Saatutuani matkani määrään täällä, oli asemalla joukko kansalaisia, joilta kysyin neuwoa osatakseni tarkoittamaani taloon, mutta yksikään heistä ei sattunut sitä tietämään, jolloin joku ehdotti, että mentäisiin kapakkaan kyllä siellä tiedetään, ja niin sitä mentiin ja sieltä se apu lähti kuin isäntä oli ensin kohteliaasti tarjonnut ryyppyä, aiwan kuten ainakin wieraalleen; kaikki tietysti ilman rahatta ja

hinnatta, josta tulin ajatelleeksi, että tämänhän vasta onkin kultala, kun wiinaa ja olutta waan ilmaiseksi annetaan. Oltuani joitakin aikoja täällä jo ennen maahan tullessen seurassa, tulin kumminkin huomaamaan niiksi vanhasta maasta tullesse ilmaiseksi wiinaa annetaan: kun on saatu oppimaan juomaan, niin kyllä sitte rahat kapakoitsijan taskuun luistawat. Samaten käwi minullekin; useita vuosia kulutin kowalla työllä ansaitut rahat alkoholikuninkaan uhrialttarille, josta sain osalleni waan kipeän pään ja pahan omantunnon päälle päätteeksi.

Mutta tulepa pilwisentkin sään perästä kirkas päivänpäiste. Tuli loppu minunkin juopottelulleni. Erään kerran, joka tulikin olemaan viimeiseni, olin tavan mukaan toisten juomatoverien kera tekemässä uhria juomajumalalle ja taiti tulla sillä kertaa uhratuksi wähän enemmän kuin kohtuuden miehen mielestä tarwekaan olisi waatinut, koska sain lääkkettäkin perin runsaalla mitalla. Olin aiwan terve mies alkuesfani niitä nauttimaan, waan lakattuani olin hirveissä ruumiin tuskissa, niin että jo luulin loppuni olevan käjisjä enkä enään elämää toivonutkaan. Kumminkin siitä tilasta selwittyä ja wähitellen parattuani, aloin miettinnään tilaani puoleen ja toiseen. Kyselin itseltäni: eikö luonto enään olekaan lihan herra ja onko ihminen luotu tuon myrkyjuoman orjaksi, juoman, joka tekee hänestä pedon ja alentaa hänet alimmalle asteelle luomakunnassa, riistäen terweyden, kaiken maallisen onnen ja menestymisen mahdollisuuden. Silloin tein itsesfeni lujan päätöksen, etten elämäni päiwinä enään olisi misjään tekemisissä sen aineen kanssa, ja sen päätösfeni olen pitänyt näihin päiwiin asti ja uskallan luottaa, että woin tässä päätösfesjäni pysyä lujana elämäni iltaan asti. Lopuksi waan kehoitan

sekä naisia että miehiä, etteiwät he milloinkaan millään tawalla istuttaisi juomahimoa lapsiin ja nuorijoon, waan että he sitäwastoin estäwät toisiaakin siitä, jos jattuwat sellaista näkemään. Parempi on myöskin olla itse raittis, jilloin woi paremmin toisiaakin neuwoa ja puhua raittiudesta kumminkin etupäässä omille lapsilleen.

Eläköön ja kaswakoön raittiustyö. Sitä toiwoo
raittiusweljenne
S. S.

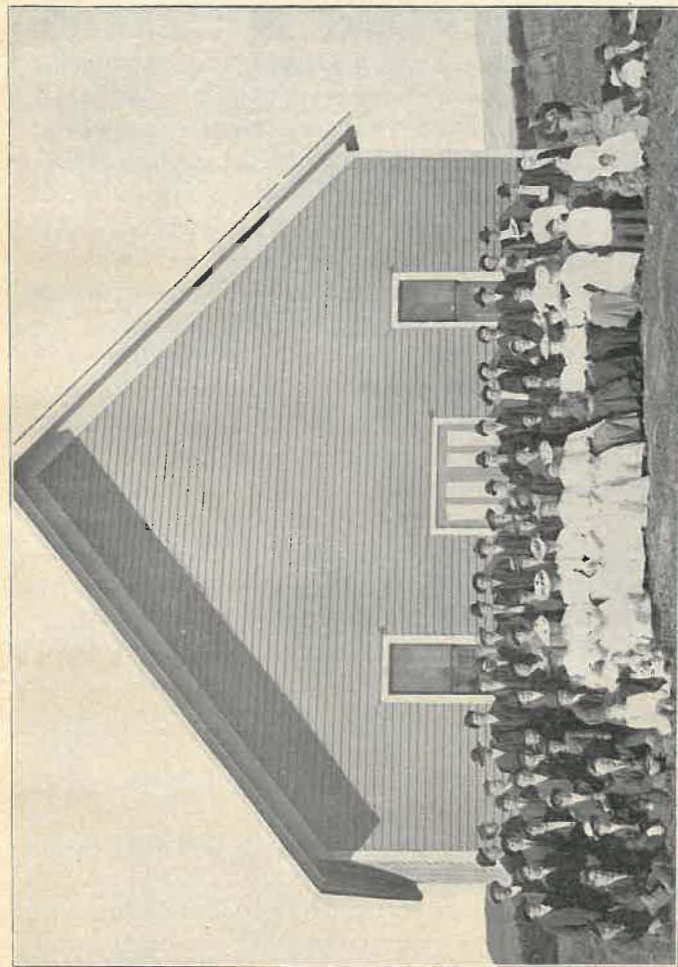

Walon Säde raittusseura N:o 34, Ironwoodissa, Mich.

Kuwa, jonka tässä näette, on „Walon Säde“ raittusseuran N:o 34, uusi kokoushuone, rakennettu w. 1906 ja on vielä vähän keskenteoifena sijustuksen puolesta. Kokouksia on siellä kumminkin pidetty hyvällä menestyksellä jo lähes vuosi aikaa. Näyttää siltä, että kansamme lapset miehissä ja naisissa ovat tulleet huomaamaan mitä aika vaatii ja yhteiskunta odottaa meiltä itsekultakin. Se odottaa loistawimpia aifoja ja parannettuja elämän tapoja nousevaa sukupolwea warten. Tarpeellista olisi laatia täydellinen selostus tai historia seuran toiminnasta sen alkuaioista saakka, mutta tilan ahtauden wuoksi täytyy rajoittaa selontekoni hajanaisiin pääpiirteisiin.

Kesäkuun 19 p. w. 1890 perustettiin „Walon Säde“ raittusseura Sessjievillen kaupunginosaan Ironwoodin kaupungissa, pienellä jäsenmäärällä. Se yhtyi heti S. R. W. Weljensseuraan, jonka yhteydessä se on siitä saakka työskennellyt; toijinaan wilkkaammin ja toijinaan melkein epätoiwoijsassa tilassa, sillä toijinaan on näyttänyt siltä, että tehty työ ja vähäiset saawutetut voitot raukeawat turhaan. Siitä huolimatta emme ole toimettomuuteen heittäytyneet, waan suomalaisen sitkeydellä koittaneet ponnistaa eteenkäjin vähäijillä woimillamme, iloi-

Walon-Säde r.-seuran N:o 34, uusi kokoushuone, Ironwoodissa, Mich.

ten jiitä jos jokuakaan on saatu temmatuksi alkoholin hirmuisesta kidasta. Nyt sitävastoin jo saamme olla iloisia katsoesja työmme tuloksiin. Nuoret alkavat rientää kilwatan raittius-aatteen ympärille ja ottavat tunnustaukseefeen: „tie auki kansamme onneen ja voittoon“. Suofoon Jumala meille voimaa pitämään tuon päätösemme horjumattomana, ettei tämä ilomme jäisi heikkelle, hyökyhlyneitten tuomaksi, waan että se toisi mukanaan pyhywäistä hedelmää ja edelleen seuraisi todellisten, kansan tilaa ja elämän warjopuolia jääliwien miesten ja naisten wittoamaa tietä, että todella tadomme olla „uuden uran aukaisioita, uuden ladun laatioita“ kansamme onnelle, hywinwoinnille ja nousewalle sukupolwelle.

Siirtyessämme wanhasta kokoushuoneesta uuteen, oli jäsenlukumme 27, mutta nyt on se kaswanut ja kaswanut niin, että se nyhyään on 170. Tämä osottaa jotain woitetun. Kuinka ensikerran kokoonnuimme tähän uuteen kottiin, niin oliwat lumiset yksinkertaiset laudat wain kattona Souluwuun pakkajella, mutta eipä oltu epätoiwoisia; kokoonnuttiin lämpimän aatteen ympärille, laulettiin lauluja, pidettiin puheita ja 31 uutta jäsentä teki raittiuslupauksen antamalla kunniasananja ehdottomalle raittiudelle. Sydämeistäni kiitin silloin Jumalaa, kaiken hywän antajaa, ja olin khyneeliin asti liikutettu, sillä en ollut ollenkaan odottanut niin runsasta tulosta. Tuli toinen kokouspäiwä, jolloin taasen kokoonnuttiin uudella toiwolla. Suoneesjain oli jo kaksinkertainen katto. Tuloksena oli että 35 nuoruuden innolla täytekijä miestä ja naista teki waatimattoman lupauksensa raittiuskhyölle. Nolla woin mainita, ettei tuo tehty lupaus ollut heikkellinen, kuten oli usein ennen tultu näkemään, waan että wielä edelleen owat jäilyttäneet intonsa tehdä

työtä kansamme kohottamiseksi. Suofoon Luoja teille sitä woimaa ja kestäwyhyttä, jota waaditaan ei ainoastaan teiltä wain kaikilta totuuden ja oikeuden puolesta taistelewilta Suomi-äidin lapilta.

Tässä owat hajanaiset piirteeni seuramme wiime aikain työstä wajakawina. Työ on siemen, joka kantaa hedelmänjä ja wiijas on se, joka elämänjä hekket uhrata todelliselle kansalliskhyölle, jofsi tähdellä khyllä woimme kutsua suomalaisten raittiuskhyötä. Täyttäkäämme wain ahkerasti niitä melwolliskhyöjia, joita tämä työ eteemme asetkaa, ollen siten uskolliskhyöjia elämäntehtäwällemme, niin elämän iltahetkenä kuin päiwätyö päättyy, ei tarvitse katumuksen khyneleitä wuodattaen katsoa menneitä, turhaan elettyjä hekkia, waan saamme jättää työmme nousewalle sukupolwelle jatkamista ja tähdentämistä warten.

M a t t i S a l o.

Kaksi ayyksiltaa.

(Kuvauus.)

„Ei, hyvä ystävä, minä en laske tuota kirottua nestettä kurkkuni läpitse, ainakaan tänä iltana, ja lehoitan sinuakin tekemään samoin“. Näin puheli Suonpään Jaakko Peltolan isännälle eräänä koleana syysiltana, kun tämä tarjosi hänelle rhyppyä pafinan välisfä. „No mikfji finä hyvä naapurini tätä kirotukfji sanot? Onhan se puhdasta wiinaa, ja woithan fitä ottaa lasin wirkistykfjekfjeji, ainoastaan wirkistykfjekfjeji, enkä luule sen sinua pahentawan“. „Ei naapurini, fitä en tee, fillä tänä päiwänä kaksikymmentä wuotta sitten tein minä lupauksen, etten wätkjuomia milloinkaan suuhuni pane, ja mahdollisuuden mukaan ehkäisen muitakin niitä nauttimasta“. „No, hyvä naapuri, kerrohan minulle fiitä mitenkä tuon lupauksen tulit tehneekfji“. „Ei, se on kauheinta, mitä woin kuwaella mielesfjäni, enkä fitä mielelläni kerro, mutta koska finä olet naapuri ja hyvä ystäwä, niin kerro sen sinulle, fillä wakaumukfjella, että finäkin jättäifit wätkjuomat“.

„Meitä oli kolme lasta kotonani, joista minä wanhin, noin kolmentoista wuotias“, alotti Jaakko kertomukfjensa. „Minä muistan selwästi tuon kauhean tapahuman. Tuntuu kuin se kuwaufiifi filmieni eteen wie-

läfin. Sfjäni ei suinkaan ollut warakas, fillä alituinen juopottelemisen oli saattanut hänet köyhäkfji ja perheenfä kurjuuteen. Koti meillä tofin oli, mutta senkin antoi isfäni pantukfji, lainatesfjaan rahoja Kuusiston isännältä. Selwällä ollesfjaan oli isfäni paraimpia miehiä kun woi löythäkfjään, mutta juopuneena esiintyi hän petomaijesfi. Kiroten ja räätäten äitiä, minua ja weljeäni, joka oli wasta seitsemän wuotias, jos meillä ei ollut antaa hänelle rahaa, jolla oliji woinut ostaa liewitystä kuuwalle kurkulleen. Weljeni kansfa tapajin minä kaupitella saipualaatioita lähellä olewasfa kaupungisfa ja kylisfä. Äiti käwi pesemäsfa waatteita perheisfä ja tekemäsfa niitten muitakin „raskaampia“ töitä, ansaiten siten jonkun werran, mutta näistä rahoista täytyi meidän antaa osa isfälle, ja lopuilla hankkia elintarpeet koko perheelle, fillä isfäni, melkeinpä poikkeuksetta lopetti juopottelemisensa wasta silloin, kun nälkä ja rahanpuute pakotti häntä rhytmään työhön“.

„Tavallista enemmän juopuneena saapui isfäni kotiin eräänä kylmänä syysiltana“, jatko Jaakko kertomus- taan hetkisen waiti oltuaan. „Kiroten ja meluten tem- melfji hän tuwan eteisefjä. Pelon waltaamina kyhri- tyhinne nurkkaan, fillä huomajimme ettei asiat olleet nyt niinkään kuin ennen. Äiti oli sairastunut ankaraan päänsärkyhyyn. Minä tapani mukaan olin sinäkin päiwä- nä kaupittelemasfa saipuaa, mutta weli oli jäänyt hoi- tamaan äitiä ja nuorinta sisfkoa. Meillä ei ollut leipää eikä muitakaan elintarpeita, mutta ne wähäifet rahat, jotka kaupalla olin ansainnut, täytyi minun tälläkin ker- taan antaa isfälle, että hän saifi kurkkunsa liewiketä. Rahat saatuanfa hän käskewästi määräfi minun nouta- maan wiinaa kaupungista. Lähdetthäni tuolle wasten- mielifelle matkalle oli iä, weljeni kertomukfjen mukaan,

alkanut waatia äidiltä ruokaa, johon hän, äiti, oli koettanut selittää ettei sitä ollut, ja että hän on nyt ehkä vaarallisesti sairastunut. Tästä julmistui isä, satti ja meuhasti, syyttäen äitiä laiskaksi joka ei muka „wiitinyt edes niin paljoa, että laittaisi ruokaa miehelleen“. Samalla oli hän lähentynyt vuodetta missä äiti sairaana lepäsi, ehkä tarkoituksella rangaista häntä mielestään oireutetusta syystä, mutta huomaamattaan tuli kosketta-neeksi pöydällä palavaan lamppuun joka siitä kaatui pudoten lattialle ja silmänräpäyksessä oli huoneessa ilmeinen tulipalo walloillaan. Isä ei tuosta näyttänyt wä-littävän, waan yhä kiihtyneenä mielesfään halusi hän rangaista äitiä, joka räähkäänsä käjistä ja taudin heikontamana ei woinut päästä sammuttamaan tulta. Welikontamana ei woinut päästä sammuttamaan tulta. Welikontamana ei woinut päästä sammuttamaan tulta. Welikontamana ei woinut päästä sammuttamaan tulta. Welikontamana ei woinut päästä sammuttamaan tulta. Welikontamana ei woinut päästä sammuttamaan tulta.

„Sita oli kylmä“, jatkoi Saakko, „kun rienjin kaupungista kotia kohden. Kylmä pohjatuuli puhalteli winhasti; melkein wäriä wilusta ja toiwoin pian olewani kotona, sillä matka ei ollut warjin pitkä. Jonkun aikaa kuljettuani huomasin ihmeellisen walon heijastuksen aiwan siltä kohdalta missä tiesin kotini sijaitsewan. Duto tunne waltasi minut ja huomaamattani lisäntyi juotuni wauhti, että nyt kipasin minä jaksain. Mutta pitkälle en ehtinyt kun jo weljeni tuli minua vastaan itkien ja hätääntyneenä, sekä kertoi asian mitä oli tapahtunut. Minä menetin malttini, jätin weljeni tielle ja juoksin suoraa päätä lähimpään taloon, jossa ilmoitin asian. Sieltä kiireellä lähdettiin tulipalopaikalle ja joku joukosta läksi apua hakemaan toisista naapureistakin. Kun saamuttiin kotini luo, oli se kauttaaltaan tulen wal-

lasja, ja siis kaikki sammutuskeinot turhia. Wiina oli tehnyt tehtävänsä — sen uhrin makasivat palawassa huoneessa — — — Siinä palawan kotini wieressä seisoesani tein minä lupauksen, etten wäkijuomia milloinkaan suuhuni pane. Kun näin ettei wanhempiani woi-tu pelastaa, jorruin minä tajuttomaksi, josta heräsin wasta seurawaana päivänä. Minä muistan wallan selwästi, kuinka wanhempaini ja pienen sisareni hiilty-neet luut koottiin ruumisarkkuun ja kuinka pappi suna-tessaan ne maan poween terävästi lausui raamatun sanat: „juomarin ei pidä perimän taiwaan waltakuntaa“. Sota wastoin kärjiviä lohdutti seuraawin sanoin: „Tyydy minun armoon, sillä minun woimani on heikoissa wäkewä“, ja sisareni suhteen luulin hymärtäneeni monasti toistamansa sanat: „Sallikaat lasten tulla minun tyköni, sillä senkaltaisten on Jumalan waltakunta“. Eri näkökohtia oli siis papilla tilaisuus tällä kerralla, jäl-keen jääneille puhuessaan kuoleman johdosta, tuoda esille ja woimakkaina soivat sanansa wieläkin kormisani; tun-tuu kuin nytkin seisoin saman haudan partaalla uudis-tamassa ennen tekemääni lupausta etten milloinkaan pane wäkijuomia suuhuni. — — Jumala suokoon mi-nulle woimaa pitämään päätökseni“.

„Mutta mihinkä te joudutte, kun kotinnekin paloi?“ keskeytti Beltola Saakon. „Minä olin jo sikki wanha, että woin elättää itseni palwelemalla renkipoikana; wel-jeni ottivat hywät ihmiset huostaansa, mutta hänkin on jo kutsuttu sinne, johon meidän kaikkien kerran on men-tävä. Nyt ei tuosta onnettomasta perheestä, jonka isä uhrasi sielunsa ja ruumiinsa yksinomaan wäkijuomiin, ole muuta jäljellä kun minä“.

Tähän lopetti Saakko kertomuksensa ja pyyhkäsi kä-dellään kyyneleen silmästään. Beltolan ijäntä oli ker-

tomuksen ajalla yhä enemmän muuttunut totisen ja wafawan näköiseksi, hänenkin filmästään wieri khyne! ja kun Saakko lopetti kertomuksensa, nousi Peltola päättävän näköisenä, otti täytetyt lasit pöydältä ja kaasi sijälön lokaämpäriin. „Mitä sinä nyt teet?“ kysyi Saakko kummaastuneena. „Tein waan sen päätöksen, että minäkään tästä päivästä alkaen en enää nauti wäkijuomia, sillä kertomukse!i kautta olen tullut huomaamaan, että wäkijuomat eivät ainoastaan tuota köhhyttä ja kurjuutta, mutta vielä lopuksi ottawat nauttijansa wangiksi ja viimein awaawat sille juomarin ennenaikaisen hautaan. „Näin puhuen käwi isäntä tuolille miettämänä istumaan. — —

Drjö Kaminen.

Di kuolo, kylmä, armoton
Dn kosketukses — jäälitön.
Sä kattoi maitet jitehet,
Sä toiwet suuret tyhjäksi' teet.

Dot woima suuri, mahtawa,
Ja mahtawan!in kufistat.
Waan häntä et woi peljättää,
Ken Woittajassas kuolla saa.

Nämä muistosanat omistamme niiden kansa ja raittiusjärten ja welijien muistolle, jotka päätyneen työkaudemme kulussa kutsuttiin pois riwistämme. Olooon leponsa wieraan maan mullassa rauhaissa ja ijan!aiffinen henkensä Kristuksen luona.

✓ S e m m i K e r ä n e n, syntynyt Kauhmoniemen seu-

rakunnaassa, Dulun läänissä, keuhk. 3 p. 1879, tuli Amerikkaan marraskuulla 1904. Oli naimaton ja ammatiltaan kaimosmies. Yhtyi „Safari Topelius“ r.-seuraan n:o 141, Princeton, Mich., heinäk. 22 p. 1906 ja kuoli syysk. 14 p. 1906 maanvieremän alle kaimannosja.

Antti Rytölä, oli syntynyt Soinin seurakunnassa, Waasan L., jouluk. 30 p. 1884. Tuli Amerikkaan elokuulla 1906. Oli naimaton ja ammatiltaan työmies. Yhtyi „Saafon Silja“ r.-seuraan n:o 186, San Toy, Ohio, elok. 23 p. 1906 ja kuoli marrask. 3 p. 1906, tapaturmaisesti hiilikaimannosja.

Anna Matilda Mattson, (o. s. Uppala), synt. Nlistaron seurak., Waasan L., syysk. 2 p. 1880. Tuli Amerikkaan helmikuulla 1903. Oli naimiessa Tomi Mattsonin kanssa 2 vuotta. Yhtyi „Walon Lähde“ r.-seuraan n:o 90, Creleth, Minn., huhtik. 17 p. 1904 ja kuoli suolitulehdukseen marrask. 9 p. 1906.

Saakko Mäjenpää, synt. Njonkyrön seurak., Waasan L., elok. 10 p. 1855. Tuli Amerikkaan toukokuulla 1892. Ollut naimiessa Maria Saakon-tyttären kanssa 28 vuotta ja oli ammatiltaan kowantyhöntekijä. Yhtyi „Nhti“ r.-seuraan n:o 74, Waufegan, Ill., huhtik. 9 p. 1898. Kuoli marrask. 7 p., jonka aiheutti pitkälinen reumatismi; seurassa työskenteli wainaja uutteruudella.

Sakris Artur Porkka, synt. Kärjämäen seurak., Dulun L., 1883. Tuli Amerikkaan toukokuulla 1906. Naimaton ja ammatiltaan kowantyhöntekijä. Yhtyi „Woiton Pippu“-seuraan n:o 183 Moneksesja, Pa., syysk. 23 p. 1906. Kuoli waltimon rikkoutumisesta aiheutuneeseen werenwuotoon lokak. 11 p. 1906.

Maria Ulwinen, (o. s. Gaanpää), synt. Peräseinäjoella, Waasan L., syysk. 16 p. 1876. Tuli Amerikkaan lokakuulla 1902. Oli naimiessa 4 kuukautta Saakko Ulwisen kanssa. Yhtyi „Kaswi“ r.-seuraan n:o 69, Fairport, Ohio, marrask. 1 p. 1903. Kuoli marrask. 2 p. 1906 keuhkotautiin.

Paul Salminen, synt. Oriveden seurak., Waasan L., heinäk. 15 p. 1881. Tuli Amerikkaan keuh-

kuulla 1905; oli naimaton ja ammatiltaan yleisen työn tekijä. Yhtyi „Suomen Ruusu“ r.-seuraan n:o 194 syysk. 23 p. 1906. Kuoli marrask. 14 p. 1906 keuhkotuumeeeseen.

Kalle Dahlgren, synt. Multian seurak., Waasan L., heinäk. 17 p. 1879. Tuli Amerikkaan huhtikuulla 1903; ammatiltaan tehtaantömiös. Yhtyi „Wesa“ r.-seuraan n:o 170 Glasport, Pa., toukok. 30 p. 1903; kuoli naimatonna tapaturmaisesti marrask. 13 p. 1906. Tunnettiin seurassa innokkaana raittius-aatteen harrastajana.

Kalle Falgren.

Jacob Pohjo, synt. Nlistarossa, Waasan L., syysk. 7 p. 1883. Tuli Amerikkaan marraskuulla 1902; oli naimaton ja ammatiltaan tavallinen työmies. Yhtyi „Muisto“ r.-seuraan n:o 155 Chisholm, Minn. Kuoli keuhkotautiin jouluk. 1 p. 1906.

Juho Salminen, synt. Saarijärven seurak. syysk. 15 p. 1854. Tuli Amerikkaan maaliskuulla 1893; ollut naimiessa Sofia Koskisen kanssa 17 vuotta. Yhtyi „Suomi“ r.-seuraan, kun tämä perustettiin maalisk. 3

p. 1901 East Cambridgesja, Mass., ja oli sitä ennen kuullut jäsenenä „Boston Koti“ r.-seuraan Unionissa, Mass.; kuoli jouluk. 3 p. 1906. Suomi-seurasja toimi mainaja puheenjohtajana enimmäkseen ajasta.

✓ Mikko Hyvärinen, synt. Dulaiisten seurak. maalisk. 17 p. 1884. Tuli Amerikkaan joulukuulla 1903; oli naimiesssä ja työskenteli kaimosmiehenä. Yhtyi „Rohjan Tähti“ r.-seuraan n:o 1 haaraosastoon Säde Franklin Mine, Mich., elok. 26 p. 1906. Kuoli jouluk. 24 p. 1906 loukkaantumisen johdosta.

✓ Eli Abrahamin, synt. Pöytäseurak. Dulun l., syysk. 2 p. 1875. Tuli Amerikkaan huhtikuulla 1903; ammatiltaan kaimosmiehenä. Yhtyi „Kaitu“ r.-seuraan n:o 6 Besjemer, Mich., huhtik. 22 p. 1906. Kuoli naimatonna jouluk. 22 p. 1906, puutoamalla nostowäylään Colbyn kaimosmiehenä.

Kalle Koski, synt. Dulun maaseurak. keuhk. 15 p. 1875. Yhtyi „Lahja“ r.-seuraan n:o 197 Tower, Minn., maalisk. 28 p. 1905, sitä ennen kuullut r.-seuraan Gibbingissä, Minn. Oli naimiesssä Selma Saapajaaaren kanssa ainoastaan kaksi viikkoa; ammatiltaan oli mainaja parturi. Kuoli keuhkotautiin jouluk. 9 p. 1906.

✓ Victor A. Johnson, synt. Mawuudella, Waa-jan l., jouluk. 22 p. 1885. Tuli Amerikkaan syyskuulla 1904; oli naimaton ja ammatiltaan työmies. Yhtyi „Onnen Marre“ r.-seuraan n:o 13 Newberry, Mich., elok. 19 p. 1906; kuoli keuhkotautiin jouluk. 23 p. 1906.

✓ John Paulson, synt. Siikajoella, Dulun l., tuli Amerikkaan 15 p. elok. 1886. Yhtyi „Mamurusko“ r.-seuraan n:o 7 Regaunee, Mich., tammik. 2 p. 1898. Kuoli kuumeeeseen jouluk. 2 p. 1906; oli ammatiltaan ajuri ja kuoli naimatonna.

✓ Silma Kaartinen, synt. Suomusjalmella, Dulun l., elok. 10 p. 1887. Tuli Amerikkaan heinäkuulla 1905. Yhtyi „Rohjantähti“ r.-seuraan n:o 1 Hancock, Mich., jouluk. 1 p. 1905. Kuoli naimatonna Dollar Bayssa, Mich., tammik. 2 p. 1907 sijällyseen tautiin; oli ammatiltaan palvelija.

Pastori Heikki Anias, synt. Mawieskan seurak., Dulun l., marrask. 16 p. 1874. Oli naimiesssä Noosa Ericksonin kanssa kolme vuotta; tuli Amerikkaan helmikuulla 1904 ja yhtyi kohta „Weji“ r.-seuraan n:o 22 Elly, Minn. Mainaja toimi papillisten toimien ohella erityisellä lämmöllä ja innolla raittius-aitteen hywäksi, toimien muun muassa kahdesti raittiuskursien

Pastori Heikki Anias.

toimeenpanijana ja johtajana. Myöskin kuului hän Raittiuslehden toimitukseen ja S.-K.-N. Weljensseuran johtokuntaan. Muistonsa jäilyy kansalaisten sydämissä, varsinkin raittiusmiehenä, jotka jäivät murheella kaipaamaan rakastettua, warhain poistettua aatteen ystävää. Kuoli sydämen halvaukseen jouluk. 20 p. 1906.

Jacob Wirtanen, synt. Ilmajoella, Waajan l., toukok. 23 p. 1870. Tuli Amerikkaan toukokuulla 1901. Oli naimisissa Sanna Kivistön kanssa 15 vuotta; yhti „Kortven Kukka“ r.-seuraan n:o 101 Amasa, Mich., kesäk. 16 p. 1901. Kuoli tapaturmaisesti kaimannossa tammik. 8 p. 1907. Seurasja toimi wainaja innokkaasti, ollen usein luottamustoimissa.

Amanda Kangasniemi, (o. j. Samminaho), synt. Pyhäjärvellä, Dulun l., elok. 22 p. 1881. Tuli Amerikkaan toukokuulla 1899. Oli naimisissa Maurits

William Saarala.

Kangasniemen kanssa kuusi vuotta. Yhti „Wesi“ r.-seuraan n:o 22 Ely, Minn., toukok. 6 p. 1900; sitä ennen kuulunut Kaitt. Ystävään yhdistykseen. Kuoli keuhkotautiin tammik. 10 p. 1907.

Sohan William Saarala, synt. Aikkalassa, Sämeen l., syyskuulla 1882. Oli naimisissa Tiina Sirwilamin kanssa yhden vuoden. Yhti „Balon Lähde“ r.-seuraan n:o 90 Eveleth, Minn., maalisk. 25 p. 1906, sitä ennen kuulunut „Selmi“ r.-seuraan McKinley,

Minn. Oli ammatiltaan yleisen työn tekijä. Kuolema aiheutui loukkautumisesta kaimannossa tammik. 23 p. 1907.

German Gemming, synt. Jurwasja, Waajan l., huhtik. 16 p. 1863. Tuli Amerikkaan syyskuulla 1886. Oli naimisissa Maria Eblomin kanssa 17 vuotta; yhti „Wäinö“ r.-seuraan n:o 3 Ishpeming, Mich., huhtik. 21 p. 1889. Ammatiltaan oli wainaja kaimantomies; kuoli keuhkokuumeeseen tammik. 15 p. 1907.

Jaatto Koivula.

Saaffo W. Koivula, synt. Salasjärvellä, Waajan l., huhtik. 12 p. 1887. Tuli Amerikkaan joulukuulla 1905. Yhti „Suomi“ r.-seuraan n:o 153 East Cambridge, Mass., maalisk. 14 p. 1906. Kuoli tapaturmaisesti, joutumalla junan alle, jouluk. 21 p. 1906. Oli naimaton ja ammatiltaan puutyöntekijä.

Rikolai Marckula, synt. Mahärman seurak. Waajan l., toukokuulla 1872. Oli naimisissa Mariana Pelkolan kanssa 6 vuotta. Yhti „Toivola“ r.-seuraan n:o 55 Crystal Falls, Mich., tammik. 14 p. 1906, sitä

ennen kuulunut „Lapio“ r.-seuraan Hibbingissä, Minn. Kuolema aiheutui keuhkokuumeesta tammik. 24 p. 1907; ammatiltaan oli hän kaimantomies.

Petter Johannes Tuovinen, synt. Ruopion maaseurak. marrask. 11 p. 1887. Yhtyi „Weja“ r.-seuraan n:o 170 Glasport, Pa., lokak. 7 p. 1906. Oli naimaton ja ammatiltaan tehtaantöyemies. Kuoli kuumeeeseen tammik. 19 p. 1907.

Frank E. Backa, synt. Wimpelissä, Waasan L., syysk. 17 p. 1870. Oli naimisissa Silda M. Söderbackan kanssa 16 vuotta. Yhtyi „Wainö“ r.-seuraan n:o 3 Ishpeming, Mich., lokak. 13 p. 1906, jota ennen kuulunut jo samaan seuraan vuosina 1900—01. Kuoli keuhkotauvon tulehdukseen helmik. 5 p. 1907. Ammatiltaan oli wainaja viime aikoina liikemies ja saapunut Amerikkaan keuhkuulla 1888.

Edward Hilli, (Westerbacka), synt. Merikarwialla, Turun L., lokak. 23 p. Tuli Amerikkaan lokak. 4 p. 1903. Yhtyi „Yrittäjä“ r.-seuraan n:o 137 Stambaugh, Mich., tammik. 20 p. 1907. Kuoli naimatonna tammik. 22 p. 1907 putoamalla noin 350 jalkaa nostoreikää Cospian kaimannossa.

Kalle Rowala, synt. Paltamosssa, Dulun L., heinäk. 31 p. 1877. Oli naimaton ja ammatiltaan kaimantomies. Yhtyi „Pohjan Tähti“ r.-seuraan n:o 1 Hancockissa, Mich., marrask. 11 p. 1905. Kuoli keuhkokuumeeseen huhtik. 9 p. 1907.

Mikko Mäntylä, synt. Saapajärvellä, Dulun L., lokak. 1 p. 1909. Oli naimisissa Lydia Ruttulan kanssa 15 vuotta, ammatiltaan kiwenhakkaja. Tuli Amerikkaan huhtikuulla 1903. Yhtyi „Pelastaja“ r.-seuraan n:o 44 Vanesville, Mass., elok. 16 p. 1903. Kuoli keuhkokuumeeseen huhtik. 20 p. 1907.

Johan Rankaanpää, synt. Kärsämäellä, Dulun L., elok. 12 p. 1883. Tuli Amerikkaan toukokuulla 1904. Oli ammatiltaan maalari. Yhtyi „Kalewa“ r.-seuraan n:o 20 Kearfarge, Mich., lokak. 15 p. 1904. Kuoli naimatonna umpisuolentulehdukseen toukok. 2 p. 1907.

Johan Seikkinen, synt. Sottamosssa, Dulun L., keuhk. 13 p. 1884. Ammatiltaan oli wainaja kaimantomies ja tullut Amerikkaan keuhkuulla 1903. Yhtyi „Pohjan Tähti“ r.-seuraan n:o 1 Hancockissa, Mich., helmik. 24 p. 1907. Kuoli naimatonna, hiwuttavaan tautiin huhtik. 24 p. 1907.

Antti Täljo, synt. Laihiolla, Waasan L., toukok. 4 p. 1870. Oli naimisissa Serafia Wuotilan kanssa 9 vuotta. Tuli Amerikkaan heinäkuulla 1890. Yhtyi

Johan Fridolf Silppula.

„Weji“ r.-seuraan n:o 22 Elh, Minn., lokak. 31 p. 1897 ja kuoli toukok. 17 p. 1907, keuhkotautiin. Ammatiltaan oli wainaja yleisen työntekijä.

Johan Fridolf Silppula, synt. Kollajolla, Waasan L., toukok. 25 p. 1871. Oli naimisissa Edla Johanna Harjun kanssa 15 vuotta. Tuli Amerikkaan huhtikuulla 1887. Yhtyi „Pohjan Leimu“ r.-seuraan n:o 9 Soudan, Minn., heinäk. 4 p. 1897. Kuoli dyna-

mittirajähdykseen kaimannossa heinäk. 13 p. 1907. Wainaja otti innolla osaa seuran toimintaan.

Victori Johnson l. Kankaanpää, synt. Dra-
waisten seurak., Waasan l., tammik. 6 p. 1886. Naimi-
jissa oli wainaja Mini Wikmannin kanssa 11 kuukautta.
Tuli Amerikkaan joulukuulla 1901. Yhtyi „Wesa“ r.-
seuraan n:o 170 Glassport, Pa., marrask. 8 p. 1903.
Oli ammatiltaan tehtaantöy mies. Kuoli keuhkotautiin
Helsingin yleisessä sairaalassa jouluk. 16 p. 1906.

Saima Waltonen, synt. Eurajoella, Turun
l., huhtik. 4 p. 1888. Tuli Amerikkaan heinäkuulla 1904.
Oli ammatiltaan palvelijatar. Yhtyi „Toivon Uutinen“
r.-seuraan n:o 108 Clinton, Ind., elok. 4 p. 1906. Kuoli
itsemurhan kautta marrask. 25 p. 1906.

Leewi Nirwa, synt. Rauhajoella, Waasan l.,
jouluk. 16 p. 1886. Tuli Amerikkaan 1905 ja oli am-
matiltaan töy mies. Yhtyi „Wesi“ r.-seuraan n:o 22 Cly,
Minn., kesäk. 2 p. 1907. Kuoli naimatonna jikälliseen
tautiin heinäk. 11 p. 1907.

Victor Synönen, synt. Sotkanon seurak.,
Dulun l., helmik. 25 p. 1880. Oli naimijissa Amanda
Helanderin kanssa. Tuli Amerikkaan toukokuulla 1907
ja oli ammatiltaan kovan työn tekijä. Yhtyi „Kylwäjä“
r.-seuraan n:o 176 toukok. 26 p. 1907. Kuoli tapatur-
maisesti kaimannossa heinäk. 6 p. 1907.

Serafiina Salo, (o. j. Saaminen), synt. Mis-
tarossa, Waasan l., helmik. 2 p. 1860. Oli naimijissa
Jiaksi Salon kanssa 27 vuotta. Tuli Amerikkaan kesä-
kuulla 1903. Yhtyi „Kaswi“ r.-seuraan n:o 69, Fair-
port, Ohio, tammik. 12 p. 1896. Kuoli sydänhalvauk-
seen elok. 26 p. 1907. Toimi seurasja kunnan jäsenenä.

Sanna Kristiina Friskey, (o. j. Puupe-
rä), synt. Dulunjoella, lokak. 2 p. 1874. Oli naimi-
jissa Oskar Friskeyn kanssa 7 vuotta. Tuli Amerikkaan
kesäkuulla 1891. Yhtyi „Nuji Wartia“ r.-seuraan n:o
112 Calumet, Mich., jouluk. 11 p. 1897. Kuoli keuhko-
kuumeeseen toukok. 25 p. 1907.

Emil Backman, synt. Dulussa, toukok. 30 p.
1872. Oli naimijissa Jenny Roustin kanssa 12 vuotta.

Tuli Amerikkaan kesäkuulla 1902. Yhtyi „Säde“ r.-seu-
raan n:o 207, Franklin kaimannolla, Mich., maalisk. 3
p. 1907, sitä ennen kuulumut r.-seuraan „Pohjan Lei-
mu“, Dulussa. Ammatiltaan oli wainaja kaimantöy mies.
Kuolema aiheutui loukkaantumijesta, toukok. 26 p. 1907.

Kalle Kari, synt. Rauhajoella, Waasan lään.,
1885. Tuli Amerikkaan syyskuulla 1906. Oli naimaton
ja ammatiltaan tavallisen työntekijä. Yhtyi „Toivon
Tähti“ r.-seuraan n:o 12 Duluth, Minn., huhtik. 13 p.
1907. Kuolema aiheutui wiasta keuhkoisja kesäk. 9 p.
1907.

Juho Jaakko Ranto.

Juho Jaakko Ranto, synt. Jalasjärwellä,
Waasan l., elok. 19 p. 1881. Tuli Amerikkaan huhtikuul-
la 1900. Yhtyi „Walon Säde“ r.-seuraan n:o 34 Fron-
wood, Mich., tammik. 13 p. 1907, johon seuraan hän
ennenkin oli kuulumut. Kuoli naimatonna tapaturmai-
jesta kaimannossa heinäk. 26 p. 1907.

Maria Sofia Johnson, synt. Karijoen seu-
rak. tammik. 22 p. 1891. Tuli Amerikkaan elokuulla

1895. Oli ammatiltaan työpäivänainen. Yhti „Boiton Lippu“ r.-seuraan n:o 183 Monesjen, Pa., heinäk. 3 p. 1904. Kuoli pitkästä rintatauti sairastettuaan, elok. 25 p. 1907.

Johan Junikka, synt. Riihimäellä, Waasan L., lokak. 30 p. 1884. Oli naimiisissa Hanna Somilan kanssa kolmatta vuotta. Tuli Amerikkaan elokuulla

Johan Junikka.

1902 ja oli ammatiltaan sahuri. Yhti uudestaan „Askel“ r.-seuraan n:o 92 Grand Marais, Mich., kesäk. 2 p. 1907. Kuoli suolikuumeeseen syysk. 27 p. 1907.

Kalle Pieves, synt. Galjuan seurak., Waasan L., toukok. 5 p. 1881. Oli naimiisissa Hilma Salon kanssa 5 vuotta. Tuli Amerikkaan 1899 ja oli ammatiltaan kaimantomies. Yhti „Ilon Väni“ r.-seuraan n:o 57 Sand Coulee, Mont., marrask. 26 p. 1905. Kuoli suolikuumeeseen syysk. 30 p. 1907.

Silda Anders, (o. f. Waara), synt. Karl Gustaf seurak., Norlotten L., Kuokkisja, lokak. 1 p. 1866. Oli naimiisissa German Andersin kanssa 5 vuotta. Tuli Amerikkaan heinäk. 1888. Yhti „Siirtola“ r.-seuraan n:o 66 Chicago, Ill., huhtik. 29 p. 1894, ja kuului sitä ennen jäsenenä „Pohjan Tähti“ r.-seuraan Hancockissa, Mich. Kuoli reumatismiin syysk. 7 p. 1907. Wainaja toimi seurassa innolla ja uhraavaisuudella.

✓ Emanuel Muhonen, synt. Karstulassa, Waasan L., tammik. 8 p. 1881. Tuli Amerikkaan elokuulla 1903. Yhti „Naurusko“ r.-seuraan n:o 7 Regaunee, Mich., jouluk. 30 p. 1906. Kuoli tapaturmaisesti kaimannosja syysk. 20 p. 1907.

Maria Elisabet Fredrickson.

Kuolleita, sääntöjen mukaan ala-ikäisiä:

Maria Elisabet Fredrickson, synt. Red Canonissa, Wyo., heinäk. 1 p. 1892. Yhti „Boiton Tähti“ r.-seuraan n:o 157 Soughton, Mich., heinäk. 21 p. 1906. Kuoli suolitulehdukseen elok. 21 p. 1907.

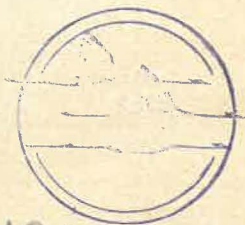
Lillie Borg, synt. Chicagossa, Ill., helmik. 7 p. 1893. Yhtynyt „Siirtola“ r.-seuraan n:o 66 Chicagossa, Ill., jouluk. 10 p. 1905. Kuoli keuhkotautiin helmik. 23 p. 1907.

Johan Synninen, synt. Wakefieldisjä, Mich., maalisk. 1 p. 1892. Yhtyi „Toivo“ r.-seuraan n:o 15 Wakefieldisjä, Mich., maalisk. 3 p. 1907. Sutfui Wakefielдин järween heinäk. 5 p. 1907. Ammatiltaan oli mainaja nostomerkin antaja kaimannoissa.

„Mistä löhdän hänet, jano, mistä?“
 „Omaksensa hänet otti maa.
 Elon lainehista häilyhwistä
 Kuffi kohden walon walfkamaa.“

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI
 MIGRATION INSTITUTET
 Turun Yliopisto
 20500 Turku 50 ☎ 17536

126-1980

Sisällys:

	Sivu.
Alkulause	5
Almanakka osasto	6
Zuhlapäiviä Yhdysvalloissa	18
Tietoja postilähetystistä	20
Yhdysvaltain presidentit	22
Presidentin waali 1908	23
Tilastollinen taulu S.-A.-N.-Beljeysseuran 20-wuot. toiminnasta	24
Waalilait eri valtioissa	26
Yhdysvaltain hallituksen tulitulos wätijuomista ja tupalasta w. 1906	27
Wätijuomain tulutus Yhdysvalloissa	28
Rahwin ja teen tulutus Yhdysvalloissa	28
Wätijuomapolttimoiita Yhdysvalloissa w. 1905—06	29
Tilasto Zshwemingin suomalaisista	31
Samanlasfua	34
Zouluwauha, runo, kirj. Kaarlo Hammar	37
Alkuluwan johdosta, kirj. A.	39
Stimmewala	42
Wihin suuntaan uudistustys, kirj. J. A.	44
Mif' on se woima?, runo, kirj. Niilo Mantere	54
Mitä uudet oikeudet ovat tuottaneet Suomen naiselle, kirj. Helmi Jalowaara	58
Raittiusyhdistä lasten lestuudessa, kirj. Elli Lebygg-Helenius	68
Zahdothan!, runo, kirj. Elli Zawastähti	77
Rube, esittänyt W. Henrickson	79
Lapsen malja, runo, kirj. Linda W.	87
Edustaja-wulpetiita, kirj. Ewelina Malulju ja Riifi Kivioja	89
Zesatajan nähy kirj. J. Wargelin	95
Alkoholintähtäntö Amerilan Yhdysvalloissa ja kielolait, kirj. Matti Helenius-Seppälä	96
Rimeys — walkeus, runo, kirj. Teiu Lohipoita	115
S.-A.-N.-Beljeysseuran 20:s hleinew edustajatolous ja wuosi-juhla	117
Lertwe teille Wännen kiskot, kirj. Suomen tyttö	139
Edustunta (runo), kirj. Riifi Kivioja	143
Raittiuskansamme yhteenliittomishante, kirj. J. W. Kilus	146
Tupakan tähtämifestä, (Suomen Urheilulehdestä), kirj. A. Las- tinen	154

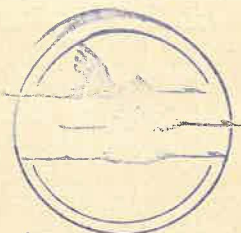
Kojalleni laulu piirteistä ja tulkajista, kirj. Silja Sausti	161
Enimmäinen ja viimeinen päätyömykseni, kirj. S. S.	164
Walon Säde raittiusseura, Ironwoodissa, Mich., kirj. M. Salo	168
Kaikki syys-illat, kirj. Orijö Kaminen	172
Muistofanoja vainajille	177

S u t a:

Uudenmuoden enkeli	2
Iloninen joulusanoma	36
Vimmurata	42
S. A. N. -Welfareseuran talon pohjakerros, Zehpeming, Mich.	67
„Wäinön Toivon” ohjaajia ja jäseniä, Zehpeming, Mich.	81
„Wäinön Toivon” jäseniä juhlitussa, Zehpeming, Mich.	85
Emeliina Matkku, muutoluwa	89
Viifi kotoja, muutoluwa	90
Muutamia turksilaisia Calumetin raittiusseuralla	118
S. A. N. -Welfareseuran 20:n vuosikokouksen edustajat	120
S. A. N. -Welfareseuran juhlalukue: kullueen johtajat ja Humina joittolunta	129
S. A. N. -Welfareseuran juhlalukue „Toivon Siittolaisia” ja edus- tajiä	131
Pastori B. Kautanen	132
S. A. N. -Welfareseuran juhlalukue: South Rangen Suom. joitto- lunta, toimistelijat ja laulajat	133
Kaastas kelaööri, Calumet, Mich.	135
Waimisteluseura Suima, South Range, Mich.	137
Suiman pyramidi	138
Edän Tähti raittiusseuran haaki ja jäseniä	163
Walon Säde r. -seuran uusi kokoushuone, Ironwoodissa, Mich.	169
Wainajain muutoluwia	

SIIRTOLAISSUUSINSTITUUTTI
MIGRATIONSINSTITUTET
Turun Yliopisto
20500 Turku 50 ☎ 17536

126-1980